

SoftGIS s.c.
51-315 Wrocław,
ul. Mulicka 6/14
tel/fax. 71 345 92 51
e-mail: pracownia@softgis.pl

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY CHEŁMIEC

załącznik nr do uchwały
Rady Gminy w Chełmcu
z dnia ..... r.

Chełmiec, 2019 r.

Opracowanie wykonano na zlecenie
Gminy Chełmiec

przez

SoftGIS s.c.

51-315 Wrocław, ul. Mulicka 6/14

tel. (071) 345-92-51;

NIP 898-20-01-760, REGON 932815350

Zespół autorski:

mgr inż. Radosław Jończak – główny projektant (upr. nr Z- 417)

mgr inż. Kamila Morawska

mgr inż. Łukasz Pluskota

SPIS TREŚCI:

INFORMACJE OGÓLNE	10
1 PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA STUDIUM	10
2 CEL I ZADANIA STUDIUM.....	11
DZIAŁ I	12
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	12
3 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY	13
4 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH.....	17
4.1 Wnioski wynikające z polityki przestrzennej kraju.....	17
4.2 Wnioski wynikające z polityki przestrzennej województwa małopolskiego	17
4.3 Wnioski wynikające z polityki przestrzennej gminy	22
5 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	24
5.1 Dotychczasowe przeznaczenie terenu.....	24
5.2 Dotychczasowe zagospodarowanie terenu	26
5.3 Tereny mieszkaniowe.....	27
5.4 Tereny usługowe	28
5.5 Tereny zabudowy produkcyjnej.....	30
5.6 Tereny zieleni urządzonej i cmentarzy	33
5.7 Tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione	34
5.8 Dotychczasowe uzbrojenie terenu	35
5.8.1 Gospodarka wodno- ściekowa.....	35
5.8.2 Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	39
5.8.3 Elektrownie wiatrowe	40
5.8.4 Elektrownie wodne	40
5.9 Zaopatrzenie w ciepło	41
5.10 Zaopatrzenie w gaz	41
5.11 Telekomunikacja	42
5.12 Gospodarka odpadami.....	42
6 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	43
7 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	44
7.1 Rzeźba terenu.....	44
7.2 Budowa geologiczna	45
7.3 Surowce mineralne.....	45
7.4 Gleby	46
7.5 Wody.....	47
7.6 Warunki klimatyczne.....	48
7.7 Flora	48
7.8 Fauna	49
7.9 Stan powietrza atmosferycznego	49

7.10	Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	51
7.10.1	Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	51
7.10.2	Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej	51
7.11	Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	52
7.11.1	Ochrona środowiska.....	52
7.11.2	Ochrona przyrody.....	53
8	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ....	57
8.1	Rys historyczny	57
8.2	Zasoby środowiska kulturowego	58
8.3	Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków	62
8.4	Obiekty będące w gminnej ewidencji zabytków.....	63
8.5	Stanowiska archeologiczne	74
9	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH.....	83
10	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	84
10.1	Demografia.....	84
10.2	Struktura gospodarcza, bezrobocie	87
10.3	Jakość życia mieszkańców i ochrona zdrowia.....	89
10.4	Kultura	91
10.5	Sport i rekreacja.....	93
10.6	Oświata	93
11	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	96
12	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	96
12.1	Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	98
12.2	Prognozy demograficzne.....	99
13	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	114
14	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	115
14.1	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	115
14.2	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze.....	115
14.3	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.....	116
14.4	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach.....	117
14.5	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.....	117
14.6	Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.....	118

15	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	120
16	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA	122
17	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH	122
18	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI	123
18.1	Stan systemu komunikacyjnego	123
18.2	Komunikacja drogowa	123
18.3	Komunikacja kolejowa.....	124
18.4	Stan infrastruktury technicznej.....	124
18.4.1	Gospodarka wodno-ściekowa.....	124
18.4.2	Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	126
18.4.3	Zaopatrzenie w gaz	126
18.4.4	Zaopatrzenie w energię cieplną	126
18.4.5	Telekomunikacja	127
18.4.6	Gospodarka odpadami.....	127
19	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	129
20	UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	129
	DZIAŁ II	132
	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	132
1	KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO.....	133
2	OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU W TYM KULTUROWEGO I UZDROWISKOWEGO	148
3	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	152
4	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	153
5	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	162
6	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW O KTÓRYCH MOWA W UST 48 UST. 1.....	162
7	OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE	

PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENIE PUBLICZNEJ	163
8 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	163
9 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	164
10 OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	165
11 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	167
12 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH 167	
13 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI I REMEDIACJI	167
14 OBSZARY ZDEGRADOWANE	168
15 TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE	170
16 OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM	171
17 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE	171
DZIAŁ III	172
UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	172

SPIS RYCIN:

Ryc. 1 Położenie administracyjne Gminy Chełmiec	13
Ryc. 2 Ludność według poszczególnych sołectw w Gminie Chełmiec .	15
Ryc. 3 Położenie Gminy Chełmiec.....	16
Ryc. 4. Użytkowanie gruntów na terenie Gminy Chełmiec.....	24
Ryc. 5 Użytkowanie gruntów rolnych na terenie Gminy Chełmiec	25
Ryc. 6 Szczegółowe użytkowanie terenu na terenie Gminy Chełmiec .	26
Ryc. 7 Tereny mieszkaniowe w Gminie Chełmiec	27
Ryc. 8 Liczba podmiotów zarejestrowanych wg klasyfikacji PKD w Gminie Chełmiec.....	28
Ryc. 9 Liczba podmiotów zarejestrowanych wg klasyfikacji PKD w Gminie Chełmiec.....	29
Ryc. 10 Tereny usługowe w Gminie Chełmiec	30
Ryc. 11 Tereny produkcyjne na terenie Gminy Chełmiec.....	33
Ryc. 12 Tereny zielone na terenie Gminy Chełmiec	35
Ryc. 13 Sieć wodociągowa na terenie Gminy Chełmiec.....	36
Ryc. 14 Gospodarka ściekowa na terenie Gminy Chełmiec.....	38
Ryc. 15 Aglomeracja Chełmiec.....	39
Ryc. 16 Przebieg linii elektroenergetyczne wysokiego napięcia na terenie Gminie Chełmiec	40
Ryc. 17 Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w ogóle gruntów rolnych na terenie Gminy Chełmiec	46
Ryc. 18 Lesistość Gminy Chełmiec na tle powiatu, województwa i kraju (2017 r.)	52
Ryc. 19 Obszary i obiekty chronione na terenie Gminy Chełmiec	56
Ryc. 20 Obiekty zabytkowe na terenie Gminy Chełmiec	74
Ryc. 21 Lokalizacja stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Chełmiec.....	83
Ryc. 22 Liczba ludności w Gminie Chełmiec w latach 2008-2017.....	84
Ryc. 23 Liczba kobiet i mężczyzn w latach 2008-2017 w Gminie Chełmiec.....	85
Ryc. 24 Przyrost naturalny w 2017 roku w Gminie Chełmiec	86
Ryc. 25 Saldo migracji w Gminie Chełmiec w latach 2008-2017	86
Ryc. 26 Stopa bezrobocia Gminy Chełmiec w latach 2012-2017.....	87
Ryc. 27 Poziom wykształcenia w Gminie Chełmiec.....	88
Ryc. 28 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Chełmiec w latach 2008-2017	89
Ryc. 29 Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną w Gminie Chełmiec w latach 2015- 2017 na tle powiatu i województwa	91
Ryc. 30 Liczba woluminów przypadająca na 1 000 ludności w Gminie Chełmiec w latach 2015 - 2017	92
Ryc. 31 Prognoza liczby ludności w Gminie Chełmiec do 2046 roku	103
Ryc. 32 Tereny osuwisk i tereny zagrożone ruchami masowymi w Gminie Chełmiec.....	121
Ryc. 33 Ilość odpadów zmieszanych wytworzonych w ciągu roku w Gminie Chełmiec w latach 2012- 2016 [tony].....	128
Ryc. 34 Ilość odpadów zmieszanych przypadających na jednego mieszkańca Gminy Chełmiec w latach 2012 - 2016	128
Ryc. 35 Obszary zagrożone powodzią w Gminie Chełmiec	131

Ryc. 36 Układ komunikacyjny na terenie Gminy Chełmiec	156
Ryc. 37 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Chełmiec	170
Ryc. 38 Zestawienie terenów zamkniętych w Gminie Chełmiec, przez które przebiegają linie kolejowe	171

SPIS TABEL:

Tab. 1 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Chełmiec (<i>dane UG Chełmiec</i>)	15
Tab. 2 Zestawienie sposobu użytkowania gruntów w Gminie Chełmiec	26
Tab. 3 Główne firmy przemysłowe znajdujące się na terenie Gminy Chełmiec	32
Długość wodociągów znajdujących się na terenie Gminy Chełmiec aktualnie wynosi 398,8 km (sieć rozdzielcza) (<i>dane GUS</i>). Źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia wód podziemnych. Zestawienie ujęć przedstawiono w tabeli nr 34 Ujęcia wód podziemnych w gminie Chełmiec. (<i>Rozdział 14.6 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne</i>)	36
Tab. 5 Bilans ścieków z terenu Gminy Chełmiec w latach 2013- 2017	37
Tab. 6 Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych na terenie Gminy Chełmiec w latach 2013- 2017	37
Tab. 7. Sieć gazowa na terenie Gminy Chełmiec w latach 2013 - 2017	42
Tab. 8 Wykaz nadajników telekomunikacyjnych na obszarze Gminy Chełmiec	42
Tab. 9 Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciąg roku na terenie Gminy Chełmiec (2013 -2017)	43
Tab. 10 Złoża kopalin na terenie Gminy Chełmiec	45
Tab. 11 Powierzchnia lasów w 2017 r.	49
Tab. 12 Pomniki przyrody na terenie Gminy Chełmiec	55
Tab. 13 Obiekty znajdujące się w granicach Gminy Chełmiec wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego (stan czerwiec 2018 r.)	63
Tab. 14 Obiekty i zespoły znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków	73
Tab. 15 Zestawienie stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Chełmiec	82
Tab. 16 Bezrobotni według płci w latach 2008-2017	88
Tab. 17 Zasoby mieszkaniowe w podziale na mieszkania i izby w latach 2008-2017 w gminie	89
Tab. 18 Udział korzystających z sieci infrastruktury technicznej w stosunku do ogółu ludności	90
Tab. 19 Wykaz placówek przedszkolnych w Gminie Chełmiec	94
Tab. 20 Wykaz szkół podstawowych w Gminie Chełmiec	95
Tab. 21 Wykaz żłobków w Gminie Chełmiec	95

Tab. 22 Prognoza liczby ludności.....	100
Tab. 23 Ruch migracyjny w gminie.....	100
Tab. 24 Przyrost naturalny.....	101
Tab. 25 Zestawienie wskaźnika salda przyrostu naturalnego i migracji w latach 2012-2016	102
Tab. 26 Charakterystyczne wartości wskaźników.....	102
Tab. 27 Prognoza liczby ludności metodą wskaźnikową	102
Tab. 28 Wieloletnia Prognoza Finansowa dla Gminy Chełmiec	105
Tab. 29 Wybrane wskaźniki zasobów mieszkaniowych w Gminie Chełmiec.....	105
Tab. 30 Prognozowanie zapotrzebowania na usługi oświaty i wychowania	110
Tab. 31 Zestawienie zapotrzebowania na tereny inwestycyjne z uwzględnieniem chłonności (<i>wyniki brutto</i>)	112
Tab. 32 Zestawienie własności gruntów na terenie Gminy Chełmiec	115
Tab. 33 Złoża w Gminie Chełmiec.....	116
Tab. 34 Ujęcia wód podziemnych w Gminie Chełmiec	119
Tab. 35 Ujęcia wód powierzchniowych w Gminie Chełmiec	120
Tab. 36 Bilans ilości zużytej wody na terenie Gminy Chełmiec w latach 2013- 2017	125
Tab. 37 Bilans ilości ścieków z terenu Gminy Chełmiec w latach 2013 2017	125
Tab. 38 Zestawienie projektów inwestycyjnych w Gminie Chełmiec.	170

INFORMACJE OGÓLNE

1 PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej "Studium" jest podstawowym dokumentem planistycznym, który określa politykę przestrzenną gminy, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945).

Studium jako wewnętrzny dokument władz samorządowych, nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy prawnej do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a także nie przesądza o użytkowaniu terenów. Ustalenia Studium zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są wiążące dla organów przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które muszą być zgodne z zapisami Studium (art. 15 ust. 1 w/w ustawy).

Podstawą do sporządzenia niniejszego dokumentu jest uchwała Nr XLI/832/2018 Rady Gminy Chełmiec z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmiec”.

Zawartość niniejszego dokumentu jest zgodna z art. 10 wyżej wymienionej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) oraz z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. nr 118 poz. 1233).

Sporządzenie nowego studium wynika z konieczności dostosowania polityki przestrzennej gminy do obowiązujących przepisów prawa i kierunków określonych w nadrzędnych dokumentach planistycznych, a także uwzględnienie aktualnych potrzeb mieszkańców i planów inwestycyjnych Gminy Chełmiec.

2 CEL I ZADANIA STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem kreowania polityki przestrzennej gminy, który ma na celu sformułować kierunki zagospodarowania przestrzennego i ogólne zasady polityki przestrzennej. Poprzedzone jest to zbadaniem występujących uwarunkowań i aktualnej sytuacji gminy, dokonaniu stosownych analiz i zdefiniowaniu problematyki oraz określeniu potencjalnych kierunków rozwoju.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego. Sporządza się go dla obszaru w granicach gminy, a jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

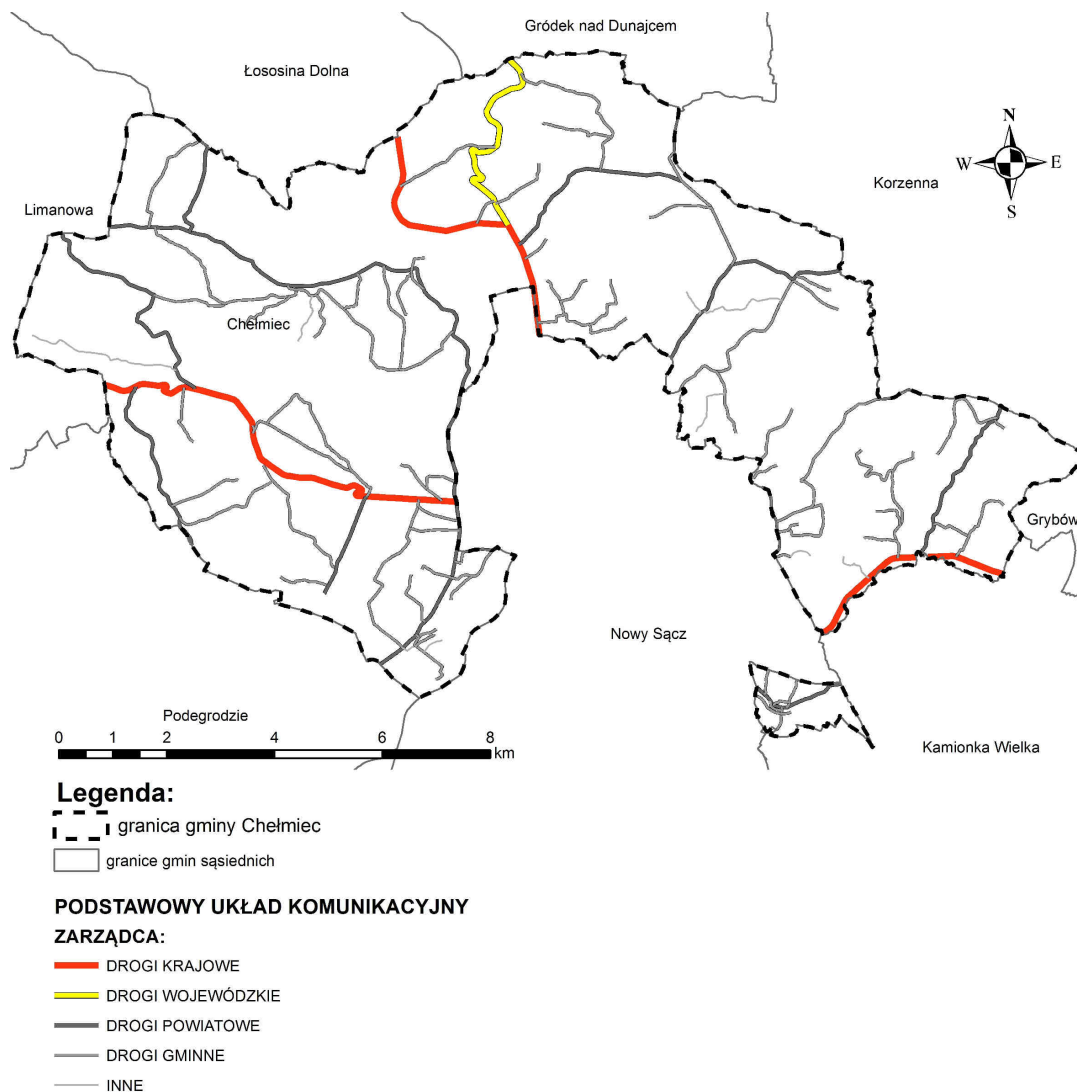
Przy sporządzaniu studium uwzględnić należy zapisy dokumentów planistycznych sporządzanych na szczeblu krajowym (koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju), wojewódzkim (strategia rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa) oraz gminnym, w przypadku posiadania przez gminę strategii rozwoju. Konieczne jest również opracowanie dokumentu w poszanowaniu do aktualnych przepisów prawa.

Zasadniczym celem Studium jest możliwość prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, w powiązaniu z systemem gospodarczym i społecznym, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. W tym celu niniejszy dokument poprzez wcześniejsze analizy bieżących uwarunkowań, wskazuje przyszły potencjał rozwojowy, określając możliwości zagospodarowania nowych terenów, przy uwzględnieniu uwarunkowań przyrodniczych, czy kulturowych. Jest narzędziem do prowadzenia racjonalnego rozwoju gminy w oparciu o aktualne zasoby, potrzeby mieszkańców i plany inwestycyjne.

DZIAŁ I
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY

3 UWARUKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY

Gmina Chełmiec położona jest w południowo-wschodniej części województwa małopolskiego, między Jeziorem Rożnowskim a Nowym Sączem, nad rzeką Dunajec, w powiecie nowosądeckim. Gmina sąsiaduje z gminami Łososina Dolna, Gródek nad Dunajcem, Korzenna, Grybów, Kamionka Wielka, Nowy Sącz, Podegrodzie oraz Limanowa.

Ryc. 1 Położenie administracyjne Gminy Chełmiec
(Źródło: Opracowanie własne)

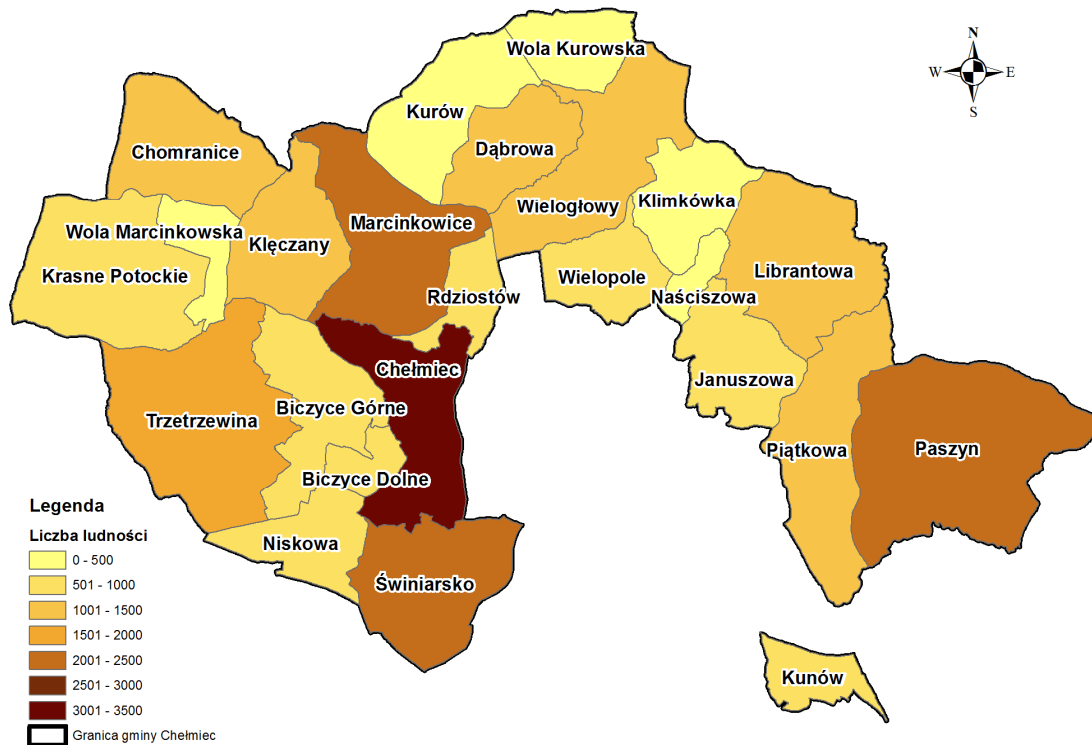
Przez obszar gminy przebiega droga krajowa nr 75 tworząca połączenie autostrady A4 od północy, przez Nowy Sącz ze Słowacją. Droga krajowa nr 28, zwana także trasą karpacką przebiega przez Chełmiec w południowych obszarach

i biegnie od przejścia granicznego z Ukrainą w Medyce do Zatora koło Oświęcimia. Gmina posiada dobra połączenie ze Słowacją do której można dojechać wspomnianą drogą nr 75 (ok. 57 km) jak i drogą krajową nr 87 (ok. 37 km).

Gmina Chełmiec zajmuje powierzchnię 112 km² (dane wg UG Chełmiec, 2017 r.). Na koniec 2017 roku Gminę Chełmiec zamieszkiwało 28 282 osób, co stanowiło 13,19% ludności całego powiatu. Gęstość zaludnienia wynosi około 250 osób na 1 km². Gmina Chełmiec składa się z 27 sołectw, z czego najliczniejszą jest sołectwo Chełmiec, a najmniej liczną miejscowością jest sołectwo Kurów (134 osoby).

L.P.	SOŁECTWO	LICZBA MIESZKAŃCÓW
1	Biczyce Dolne	913
2	Biczyce Górne	618
3	Boguszowa	164
4	Chełmiec	3463
5	Chromanice	1034
6	Dąbrowa	1012
7	Januszowa	603
8	Krasne Potockie	977
9	Kunów	523
10	Kurów	134
11	Klimkówka	375
12	Kłęczany	1162
13	Marcinkowice	2249
14	Mała Wieś	970
15	Niskowa	780
16	Naściszowa	186
17	Librantowa	1345
18	Piątkowa	1409
19	Paszyn	2390
20	Rdziostów	537
21	Świniarsko	2243
22	Trzetrzewina	1781
23	Ubiad	630
24	Wielopole	929
25	Wielogłowy	1341
26	Wola Marcinkowska	267
27	Wola Kurowska	247

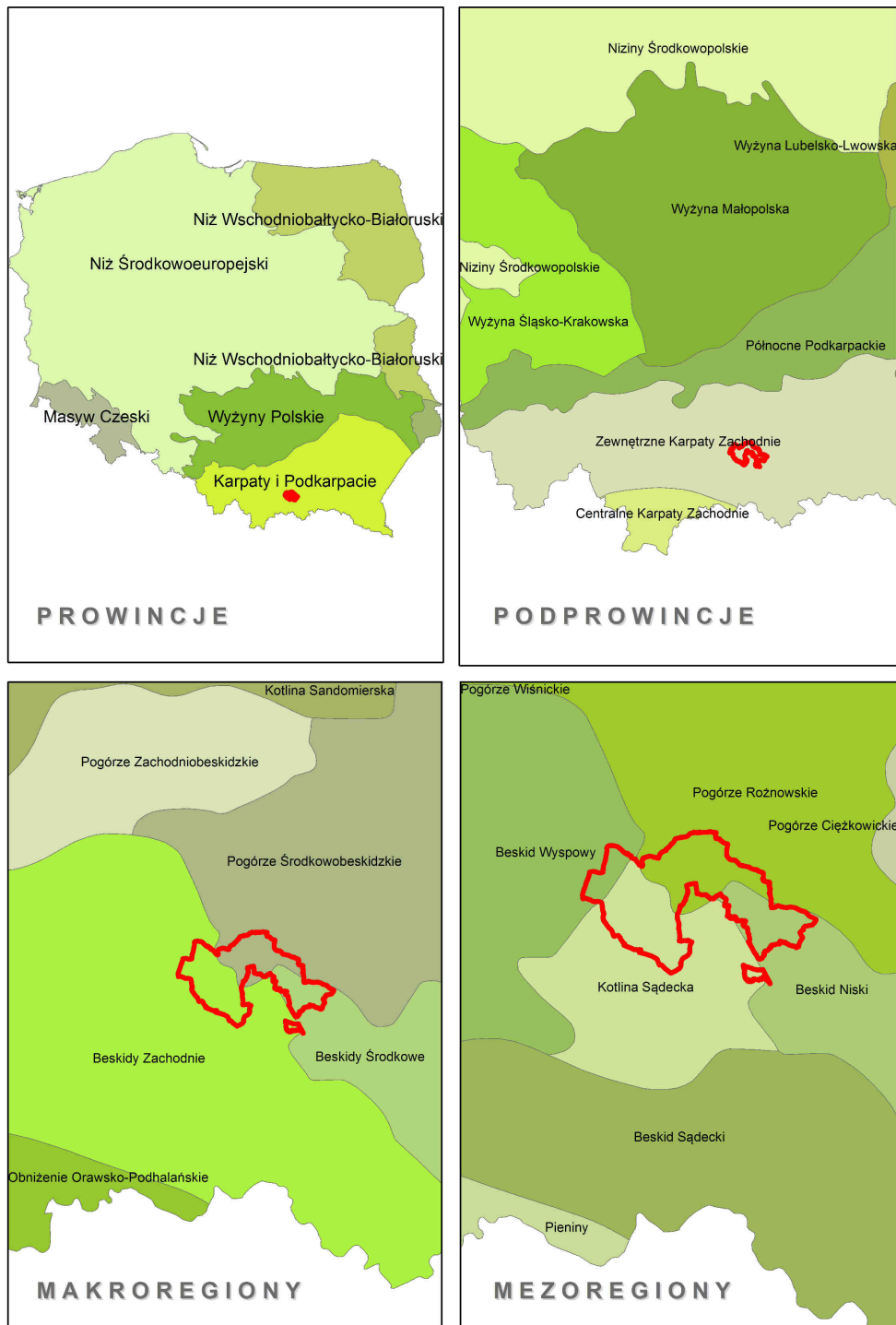
Tab. 1 Liczba ludności w poszczególnych sołectwach na terenie Gminy Chełmiec (dane UG Chełmiec)

Ryc. 2 Ludność według poszczególnych sołectw w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne)

Według regionalizacji fizyczno- geograficznej Kondrackiego Gmina Chełmiec położona jest w prowincji Karpaty i Podkarpackie, w podprowincji Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Uszczegółowiając położenie fizyczno- geograficzne, obszar gminy położony jest na pograniczu czterech mezoregionów - Beskidu Wyspowego, Kotliny Sądeckiej w makroregionie Beskidy Zachodnie, Pogórza Rożnowskiego w makroregionie Pogórza Środkowobeskidzkiego, oraz Beskidu Niskiego w makroregionie Beskidów Środkowych. Położenie fizyczno- geograficzne przedstawiono na poniższym rysunku.

Ryc. 3 Położenie Gminy Chełmiec
(Źródło: Opracowanie własne)

4 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH AKTÓW PRAWNYCH

4.1 Wnioski wynikające z polityki przestrzennej kraju

Uchwałą Nr 239 Rady Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r. przyjęła Koncepcje Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Dokument ten jest w hierarchii najważniejszym opracowaniem dotyczącym kształtowania ładu przestrzennego na obszarze Polski, którego celem jest efektywne wykorzystywanie przestrzeni kraju przy uwzględnieniu zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia konkretnych celów. Tymi celami są zwiększenie zatrudnienia, konkurencyjności, większej sprawności państwa oraz spójność w aspektach gospodarczych, społecznych oraz przestrzennych.

Treści zawarte w KPZK 2030 mają charakter uniwersalny i są określone na poziomie dość ogólnym. Natomiast jego ustalenia dalej zawarte są w planie zagospodarowania przestrzennego województwa, gdzie następuje ich doprecyzowanie i odniesienie na poziom wojewódzki i gminny. Koncepcja wskazuje także obszary charakteryzujące się wspólnymi cechami geograficznymi (społeczno-geograficznymi i przestrzennymi) nazwanymi obszarami funkcjonalnymi. Pod tym względem cele i instrumenty są zróżnicowane w zależności od specyfiki poszczególnych obszarów funkcjonalnych i ukierunkowane są na wykorzystywanie ich specyficznego potencjału geograficznego dla osiągnięcia celów rozwojowych kraju, a ich delimitacja w większości występuje na poziomie planów zagospodarowania przestrzennego województwa.

4.2 Wnioski wynikające z polityki przestrzennej województwa małopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

W dniu 26 marca 2018 r. Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą Nr LVII/732/18, przyjął przygotowany przez Marszałka Województwa Małopolskiego *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego*, który zastąpił dotychczas obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego województwa Małopolskiego, przyjęty uchwałą Nr XV/174/03 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 22 grudnia 2003 r.

W *Planie* tym określono cele i zasady gospodarki przestrzennej województwa.

Celem nadrzędnym rozwoju przestrzennego Małopolski jest:

"Utrzymanie, a w pewnych elementach nawet poprawienie stanu środowiska i podniesienie jakości krajobrazu i zasobów kultury, przy zapewnieniu warunków do stabilnego wzrostu gospodarczego i podniesienia standardów jakości życia mieszkańców drogą bardziej efektywnej gospodarki przestrzennej."

Realizacja takiego celu będzie oparta na sformułowanych zasadach polityki przestrzennej:

1. Oszczędne gospodarowanie przestrzenią zurbanizowaną i racjonalne jej wykorzystanie rozumiane jako:

- koncentracja rozwoju w terenach już zurbanizowanych (recycling przestrzenny);
- zapobieganie rozpraszaniu zabudowy;
- zapewnienie właściwego poziomu usług odpowiednio do hierarchii ośrodków;
- oszczędność komunikacyjna, czyli minimalizowanie długości ciągów komunikacyjnych i preferencje dla transportu publicznego.

2. Oszczędne gospodarowanie zasobami naturalnymi i dbałość o poprawę jakości środowiska:

- ochrona wód i zwiększanie retencji naturalnej, w tym także na terenach zurbanizowanych;
- ochrona ekosystemów leśnych i starych drzewostanów oraz zwiększanie lesistości;
- ochrona warunków do prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w miejscowościach uzdrowiskowych;
- utrzymanie korytarzy przewietrzania w Krakowskim Obszarze Metropolitalnym.

3. Zachowanie bioróżnorodności w najcenniejszych obszarach:

- bezwzględna dominacja ochrony bioróżnorodności na terenach Obszarów Węzłowych;
- ochrona ciągłości ekologicznej w skali ponadregionalnej, regionalnej i lokalnej.

4. Ochrona dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu:

- wzmocnienie faktycznej ochrony i świadome kształtowanie najcenniejszych krajobrazów Małopolski przy wykorzystaniu ustawy krajobrazowej;

- rewitalizacja i rewaloryzacja najcenniejszych zespołów i obiektów dziedzictwa urbanistycznego, ruralistycznego i architektonicznego rozwój różnych form turystyki zachowującej potencjał i wartości środowiska przyrodniczo-kulturowego i krajobrazu.

5. Zmniejszanie ryzyka katastrof naturalnych:

- powstrzymanie, a z czasem eliminacja, zabudowy w terenach zagrożonych ryzykiem powodziowym;
- powstrzymanie zabudowy na terenach osuwiskowych.

W *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego* dokonany został podział Małopolski na terytoria zgodnie z funkcjonującym układem statystycznym subregionów i realnymi zasięgami oddziaływań głównych ośrodków usługowych. Gmina Chełmiec znajduje się w granicach terytorium "Dolina przedsiębiorczości", dla której określono główne działania polegające na:

- rozwoju stref aktywności gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 28,
- ograniczenie niskiej emisji, zwłaszcza w Nowym Sączu i innych miastach Doliny,
- rewitalizacji terenów przemysłowych – zwłaszcza w Gorlicach,
- utworzeniu parków kulturowych w Nowym Sączu, Starym Sączu i Bieczu,
- rozwoju bazy turystycznej w ośrodkach stanowiących punkty wypadowe w Beskid Sądecki i Beskid Niski,
- modernizacji istniejących i budowie nowych oczyszczalni ścieków: Łącko – Jazowsko, Grybów – Kąclowa.

W zakresie transportu:

- przebudowa i modernizacja drogi krajowej nr 28 – obejścia Limanowej, Nowego Sącza (dokończenie), Grybowa, Gorlic; pasy ruchu powolnego w rejonie Ptaszkowej i Ropskiej Góry; przebudowa skrzyżowań,
- wytyczenie nowej drogi wojewódzkiej pomiędzy Gdowem i Limanową poprzez modernizację i przebudowę wybranych dróg lokalnych,
- budowa linii kolejowej Podłęże-Szczyrzyc-Tymbark/Mszana Dolna,
- modernizacja linii kolejowej Chabówka – Nowy Sącz – Stróże i dalej w stronę: Grybowa, Gorlic (Zagórzan), Biecha i województwa podkarpackiego, wraz z przebudową otoczenia węzła kolejowego w Nowym Sączu po realizacji linii Podłęże-Szczyrzyc-Tymbark/Mszana Dolna.

Dla terytorium "Dolina przedsiębiorczości" wskazano rekomendacje do kształtowania polityki przestrzennej w dokumentach planistycznych i strategicznych gmin:

- zarezerwowanie terenu pod linię kolejową Podłęże-Szczyrzyc-Tymbark/Mszana Dolna i modernizację linii kolejowej Chabówka – Nowy Sącz,
- zarezerwowanie terenu pod nową drogę wojewódzką Gdów – Limanowa,
- wyznaczenie i przygotowanie miejsc pod strefy aktywności gospodarczej wzdłuż drogi nr 28,
- wyznaczenie granic stref parków kulturowych i ich zakresu ochrony.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego wskazuje także działania na obszarach funkcjonalnych wyodrębnionych w KPZK 2030. Gmina Chełmiec znajduje się w Obszarze górskim, w podstrefie obszaru podgórskiego, dla którego założono następującą politykę przestrzenną, ukierunkowaną na:

- Ochronę wartości przyrodniczych i bioróżnorodności,
- Ograniczenie zagrożeń powodziowych poprzez realizację zadań, wynikających z Planu zarządzania ryzykiem powodziowym, Programu małej retencji, Programu zapobiegania suszy,
- Monitorowanie zagrożeń ruchami masowymi ziemi oraz realizacja wynikających z rozpoznania ograniczeń i zabezpieczeń,
- Opracowanie zasad wykorzystania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej i regulacji granicy rolno-leśnej,
- Równoważenie rozwoju przemysłów czasu wolnego, gwarantujące utrzymanie (i pomnażanie) istniejących zasobów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych,
- Wykorzystanie zasobów leczniczych wód mineralnych do utrwalenia i rozwoju funkcji lecznictwa uzdrowiskowego.

Gmina Chełmiec w północnej i południowej części znajduje się w obszarze cennym przyrodniczo dla którego określono następującą politykę przestrzenną:

1. ochrona bioróżnorodności i ciągłości struktur przyrodniczych:

- ochrona Obszarów Węzłowych, jako obszarów o najwyższych wartościach środowiska przyrodniczego i krajobrazu;
- ochrona Korytarzy Ekologicznych, jako naturalnych powiązań pomiędzy ekosystemami i obszarami cennymi przyrodniczo;

2. zintegrowanie ochrony przyrody i krajobrazu poprzez ustanowienie parków krajobrazowych w obszarach o wysokich wartościach, nie objętych dotąd wystarczającą ochroną prawną;

3. obniżenie zanieczyszczeń powietrza, wód i gleb.

W granicach gminy znajduje się także obszar ochronny i kształtowania zasobów wodnych dla którego określono:

- zwiększenie retencyjności obszaru,
- zabezpieczenie wód przed zanieczyszczeniem, przede wszystkim droga racjonalnej gospodarki ściekowej oraz gospodarki odpadami,
- objęcie granicami parku krajobrazowego zespołu torfowisk orawsko-nowotarskich i ustalenie w planie ochrony zasad ich użytkowania, gwarantujących utrzymanie (i przywrócenie) zdolności retencyjnych.

Strategia rozwoju województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Strategia rozwoju województwa jest podstawowym i najważniejszym dokumentem kształtującym obszary, cele i kierunki polityki rozwoju w zakresie regionalnym. Dla Małopolski głównym celem ma być: "**efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim**". Będzie ona realizowane przez siedem obszarów. Te natomiast przez przedstawione konkretne kierunki i działania.

W ramach polityki przestrzennej wyrażonej w Studium, największe znaczenie powinna mieć:

- ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej;
- zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego;
- wzmacniania promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego;
- wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych;
- zwiększenie dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie;
- wsparcie instrumentów zarządzania zintegrowanymi systemami transportu;
- rozwój subregionu sądeckiego;
- rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych;

- rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich;
- funkcjonalne zarządzanie przestrzenią na poziomie lokalnym;
- poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju Małopolski.

4.3 Wnioski wynikające z polityki przestrzennej gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Rada Gminy Chełmiec Uchwałą Nr XL/339/98 z dnia 23 kwietnia 1998 r. przyjęła *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chełmiec*, które później poddane zostało zmianom przyjętym uchwałą nr V/56/2015 Rady Gminy Chełmiec z dnia 19 marca 2015 r., Uchwałą Nr XVII/316/2016 Rady Gminy Chełmiec z dnia 19 kwietnia 2016 r., oraz Uchwałą Nr XXVIII/540/2017 Rady Gminy Chełmiec z dnia 16 marca 2017 r.

Ponadto na terenie całej gminy obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przyjęte:

- Uchwałą nr XXIV/199/2000 Rady Gminy Chełmiec z dnia 1 czerwca 2000 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmiec w sołectwach Wielopole – Wielogłowy – Dąbrowa - Kurów (Dz. U. z dn. 30.05.2018 r. poz. 3930 ze zmianami);
- Uchwałą nr XXXVII/285/2001 Rady Gminy Chełmiec z dnia 7 czerwca 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Chełmiec II” w Gminie Chełmiec (Dz. U. z dn. 30.05.2018 r. poz. 3925 ze zmianami);
- Uchwałą nr XLIV/363/2001 Rady Gminy Chełmiec z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Chełmiec III” w Gminie Chełmiec (Dz. U. z dn. 30.05.2018 r. poz. 3926 ze zmianami);
- Uchwałą nr IX/61/2003 Rady Gminy Chełmiec z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Chełmiec IV” w Gminie Chełmiec (Dz. U. z dn. 30.05.2018 r. poz. 3927 ze zmianami);
- Uchwałą nr XX/163/2004 Rady Gminy Chełmiec z dnia 24 maja 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego „Chełmiec V” w Gminie Chełmiec (Dz. U. z dn. 30. 05.2018 r. poz. 3928 ze zmianami);

- Uchwała nr XXXIX/354/2005 Rady Gminy Chełmiec z dnia 31 sierpnia 2005 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Świniarsko” oraz uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Chełmiec VI ” w Gminie Chełmiec (Dz. U. z dn. 30. 05.2018 r. poz. 3931 ze zmianami);
- Uchwała nr IX/68/2007 Rady Gminy Chełmiec z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Chełmiec VI ” dla części wsi Świniarsko w Gminie Chełmiec (Dz. U. z dn. 30. 05.2018 r. poz. 3929 ze zmianami).

Ponadto na terenie gminy obowiązują wiele zmian do wyżej wymienionych uchwał.

Przyjęta w 2017 roku *Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmiec* wskazuje, że obowiązujące na terenie gminy Studium jest częściowo nieaktualne w wyniku zmian przepisów prawa. Także zapisy planów miejscowych wymagają aktualizacji i przeprowadzenia zmian, lecz zachowują one swoją aktualność i mogą stanowić podstawę dla tworzenia polityki przestrzennej.

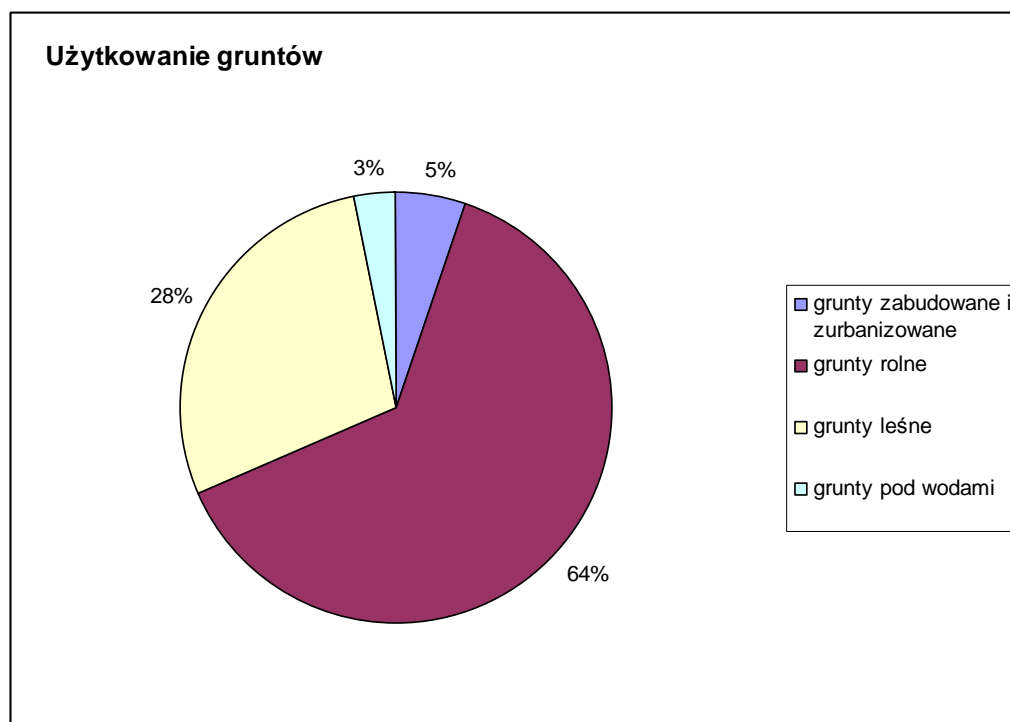
Strategię Rozwoju Gminy Chełmiec na lata 2013-2020

Strategia rozwoju gminy stanowi długofalowy proces wytyczania i osiągania przyjętych celów wspólnoty samorządowej. Gmina ma przyjętą *Strategię Rozwoju Gminy Chełmiec na lata 2013-2020* która zakłada, że Chełmiec stanie się **"nowoczesnym i dynamicznym miejscem, oferującym dogodne warunki mieszkaniowe, bezpieczeństwo i wysoką jakość życia, z rozwijającą się konkurencyjną i przyjazną dla środowiska gospodarką, szanującym dziedzictwo kulturowe, oferującym różnorodne formy wypoczynku i spędzania czasu wolnego"**. Wizja ta ma być realizowana w trzech obszarach: kapitał ludzki i jakość życia mieszkańców, aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość, zarządzanie zrównoważonym rozwojem.

5 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

5.1 Dotychczasowe przeznaczenie terenu

Chełmiec jest gminą wiejską, użytkowaną rolniczo. Zajmuje powierzchnię około 112 km². Dominującą formą użytkowania gruntów na terenie gminy są grunty rolne, które zajmują około 65% całkowitej powierzchni gminy. Użytki lasów, gruntów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych stanowią około 30% powierzchni gminy. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują jedynie 5% powierzchni jej powierzchni.

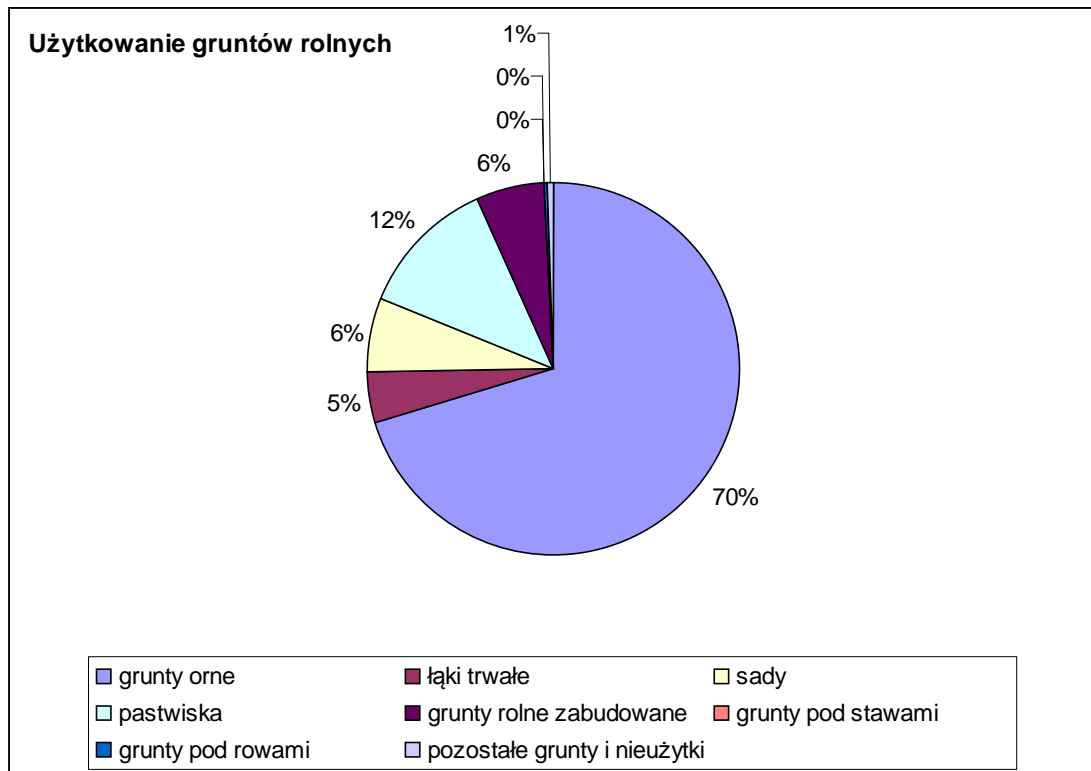

Ryc. 4. Użytkowanie gruntów na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu; stan na dzień 4 września 2018 r.)

Wśród użytków rolnych dominują grunty orne, które zajmują około 70% powierzchni tych gruntów. Pozostałe użytki zajmują około 30% (w tym łąki trwałe- 5%, sady- 6%, grunty rolne zabudowane- 6%, pastwiska- 12%). Procentowy udział użytkowania gruntów rolnych przedstawiono na wykresie poniżej.

Ryc. 5 Użytkowanie gruntów rolnych na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu; stan na dzień 4 września 2018 r.)

Szczegółowe zestawienie użytkowania terenu przedstawione zostało w poniższej tabeli.

SPOSÓB UŻYTKOWANIA GRUNTÓW		POWIERZCHNIA [HA]	POWIERZCHNIA [%]
grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkaniowe	72	0,64
	tereny przemysłowe	71	0,63
	inne tereny zabudowane	46	0,41
	zurbanizowane tereny niezabudowane	2	0,02
	tereny rekreacyjno- wypoczynkowe	12	0,11
	tereny komunikacyjne	332	2,97
	użytki kopalne	57	0,51
	razem:	592	5,29
grunty rolne	użytki rolne:		
	grunty orne	4956	44,29
	łąki trwałe	329	2,94
	sady	448	4,00
	pastwiska	855	7,64
	grunty rolne zabudowane	423	3,78
	grunty pod stawami	0	0,00
	grunty pod rowami	10	0,09

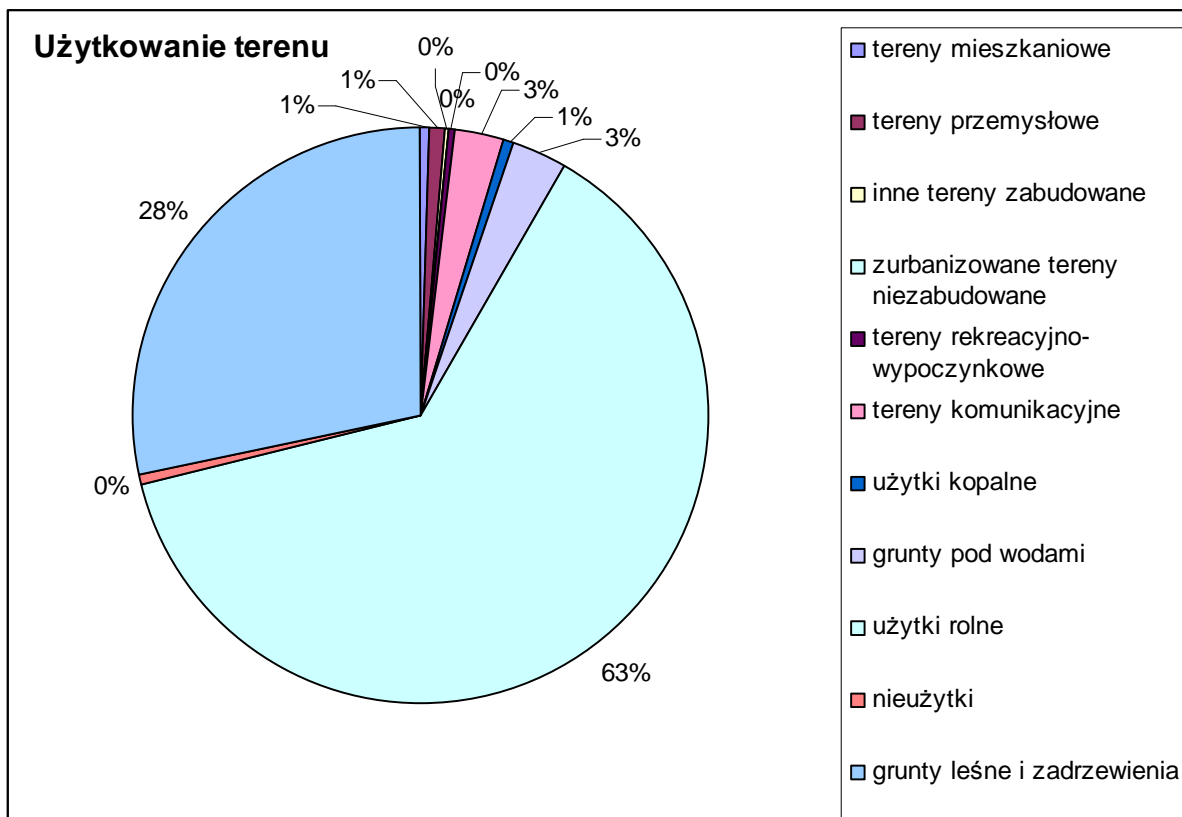
	pozostałe grunty i nieużytki	43	0,38
	razem:	7064	63,12
grunty leśne	grunty leśne i zadrzewienia	3183	28,44
	razem:	3183	28,44
grunty pod wodami	grunty pod wodami	352	3,15
	razem:	352	3,15
razem:		11191	100,00

Tab. 2 Zestawienie sposobu użytkowania gruntów w Gminie Chelmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu; stan na dzień 4 września 2018 r.)

5.2 Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

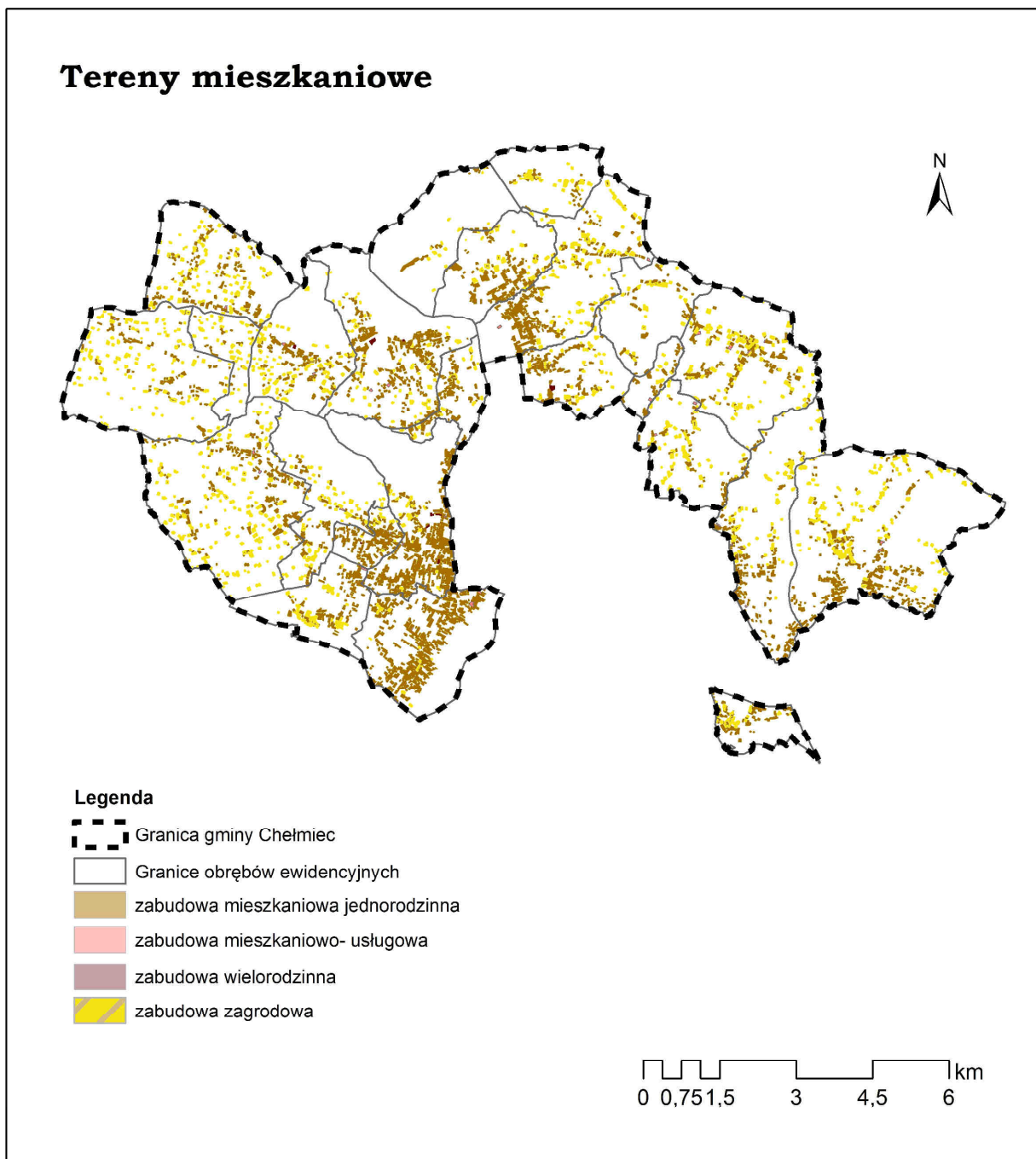
W niniejszym rozdziale przedstawiono uwarunkowania, które wynikają z dotychczasowego zagospodarowania terenów w gminie. W poszczególnych podrozdziałach opisano następujące elementy zagospodarowania: tereny mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne, tereny zieleni oraz tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione.

Ryc. 6 Szczegółowe użytkowanie terenu na terenie Gminy Chelmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu; stan na dzień 4 września 2018 r.)

5.3 Tereny mieszkaniowe

Tereny zabudowy mieszkaniowej zajmują około 72 ha. Występująca w południowo- zachodniej oraz centralnej części gminy zabudowa ma charakter zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W północno- zachodniej części gminy dominuje zabudowa zagrodowa.

Ryc. 7 Tereny mieszkaniowe w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne)

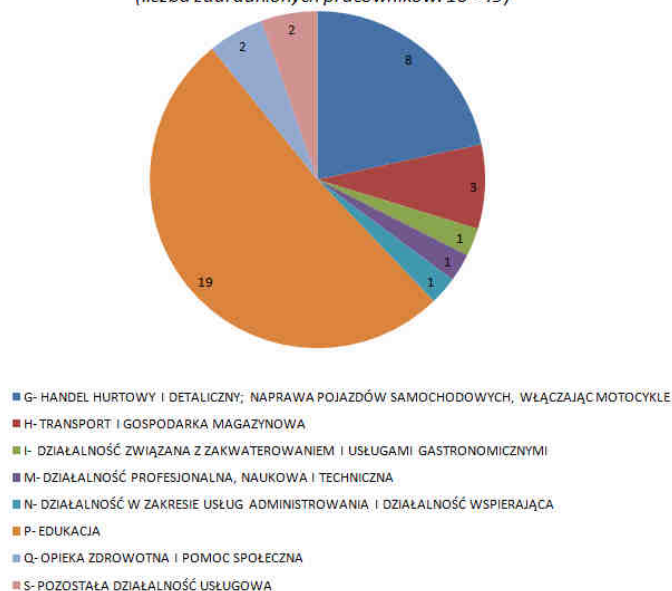
5.4 Tereny usługowe

Tereny zabudowy usługowej występują przede wszystkim w miejscowościach Chełmiec oraz Wielogłowy. Tereny usługowe we wsi Wielogłowy koncentrują się przede wszystkim wzdłuż drogi krajowej nr 28 oraz drogi wojewódzkiej nr 975.

Na obszarze gminy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), wśród firm zatrudniających od 10- 49 pracowników, przeważają usługi edukacji oraz handlu hurtowego i detalicznego (Ryc. 8). Podobnie sytuacja prezentuje się wśród przedsiębiorstw zatrudniających od 50 - 249 pracowników (Ryc. 9).

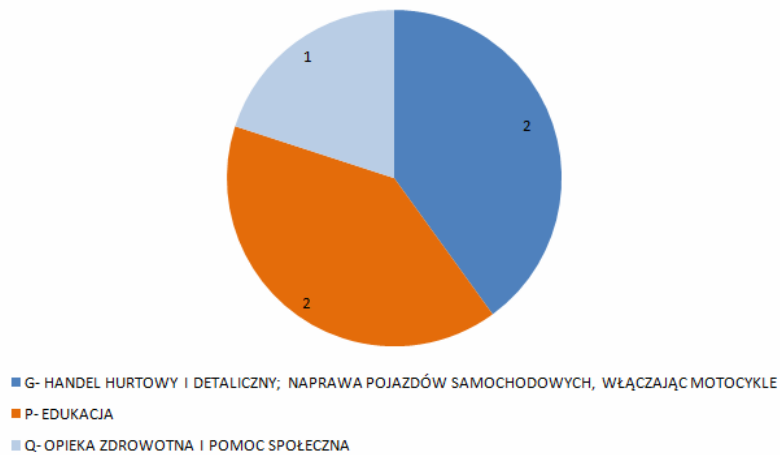
LICZBA PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH WG KLASYFIKACJI PKD W GMINIE CHEŁMIEC

(liczba zatrudnionych pracowników: 10 - 49)

Ryc. 8 Liczba podmiotów zarejestrowanych wg klasyfikacji PKD w Gminie Chełmiec

**LICZBA PODMIOTÓW ZAREJESTROWANYCH WG
KLASYFIKACJI PKD W GMINIE CHEŁMIEC**
(liczba zatrudnionych pracowników: 49 - 249)

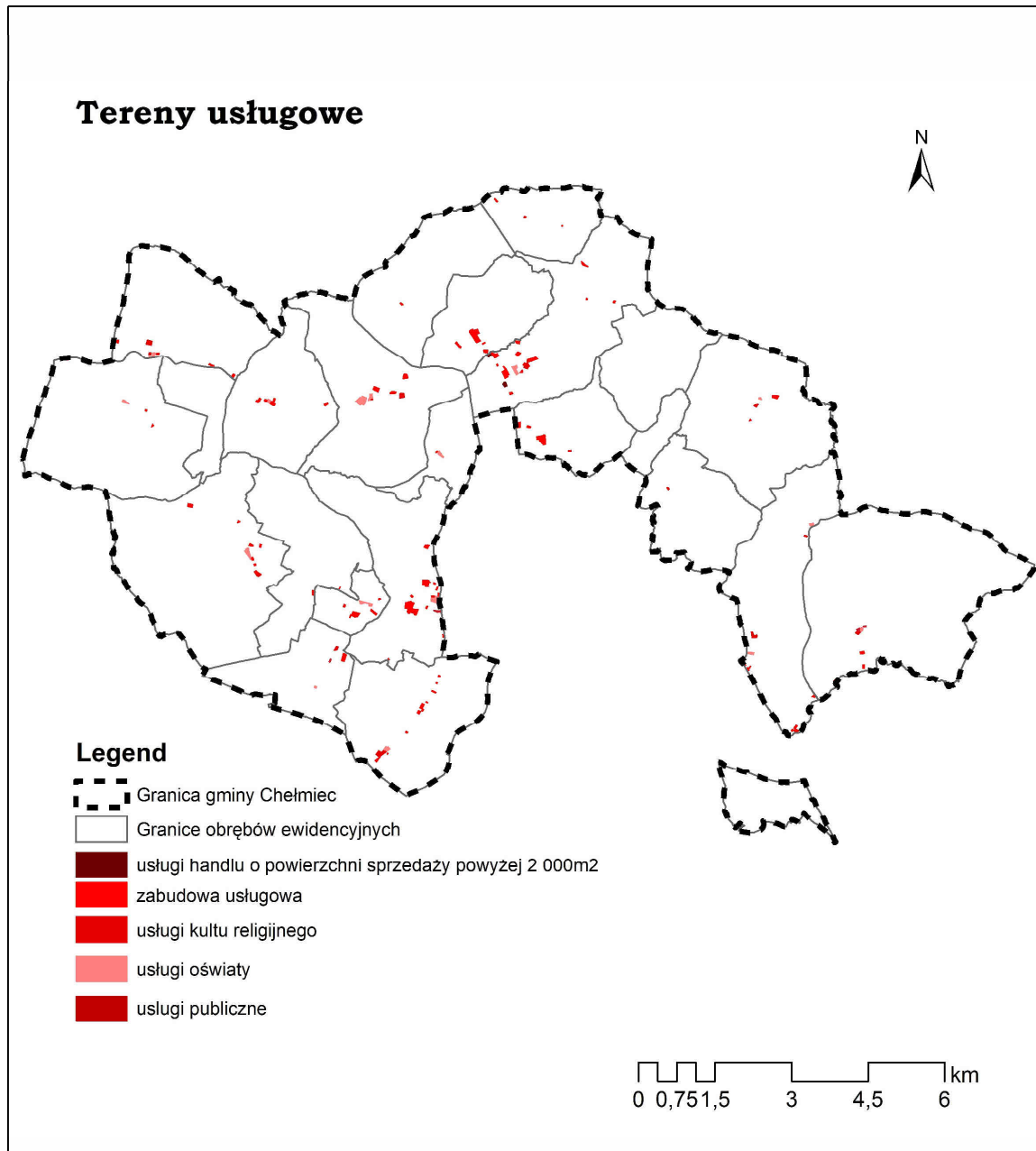

Ryc. 9 Liczba podmiotów zarejestrowanych wg klasyfikacji PKD w Gminie Chełmiec

Wśród największych przedsiębiorców działających w branży usługowej na terenie gminy wymienić można między innymi firmy: Wiśniowski (producent bram, drzwi i ogrodzeń), Bugajski (producent mebli), Szubryt (zakłady mięsne), czy Jaś (ciastkarnia).

Ponadto, w granicach gminy znajdują się dwa obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m², które zlokalizowane są w miejscowości Wielogłowy . Są to:

- Salon meblowy Orion, Wielogłowy 85,
- AUTO- COMPLEX, Wielogłowy 188.

Ryc. 10 Tereny usługowe w Gminie Chełmiec
(Źródło: Opracowanie własne)

5.5 Tereny zabudowy produkcyjnej

Tereny zabudowy produkcyjnej zajmują 71 ha i skoncentrowane są przede wszystkim w rejonie miejscowości Wielogłowy. Ich lokalizacja związana jest z przebiegiem podstawowego układu komunikacyjnego - znajdują się w pobliżu drogi krajowej nr 28.

Wśród największych przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Chełmiec wymienić należy firmę Wiśniowski (producent bram i ogrodzeń) oraz Szubryt

(zakłady mięsne). Pierwsza z wymienionych działa przede wszystkim na terenie miejscowości Wielogłowy, natomiast druga z nich zlokalizowana jest w Chełmcu. Oba przedsiębiorstwa stanowią kluczowe znaczenie dla lokalnego rynku pracy oraz rozwoju lokalnej gospodarki.

W poniżej tabeli przedstawiono pozostałe większe firmy przemysłowe, które znajdują się na terenie Gminy Chełmiec.

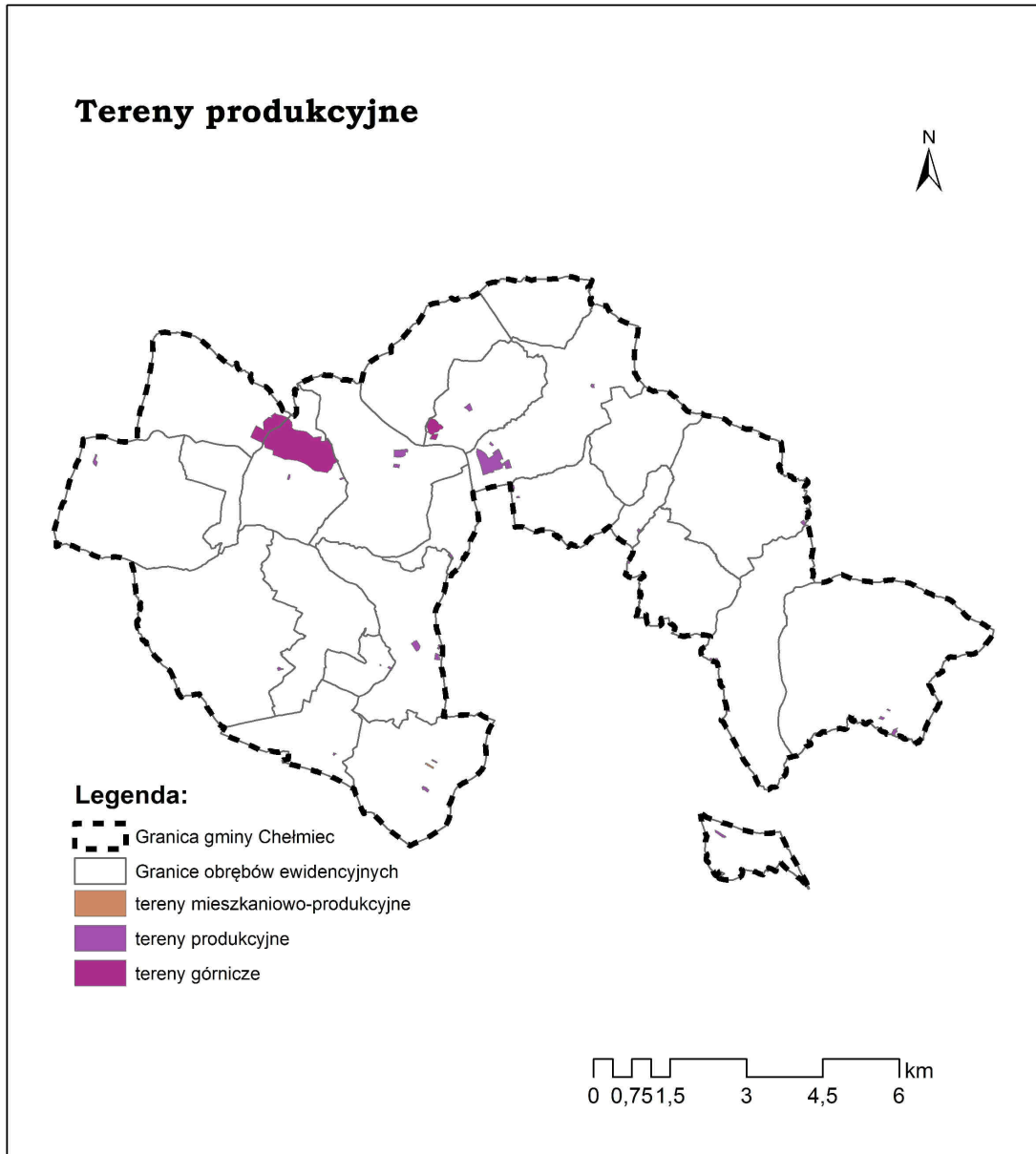
L.P.	NAZWA FIRMY	ADRES	BRANŻA
1.	"PROFIL" Spółka jawna Anna i Piotr Baziak	Krasne Potockie 88	produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
2.	Zakład przetwórstwa mleczarskiego Dominik Sp. z o.o .	Dąbrowa 6a	przetwórstwo mleka i wyrób serów
3.	P.P.H.U. "GEORGE" Małgorzata Kuzak	Marcinkowice 351	produkcja wyrobów z drewna
4.	"DK-PROF" Sp.z o.o.	Biczyce Dolne 185	Produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej
5.	"TERMIX" Sp. J. Kozub B.	Świniarsko 17	Produkcja grzejników i kotłów centralnego ogrzewania
6.	KALMAR Sp. z o.o.	Paszyn 378	Produkcja mebli
7.	"DIAMENT" S.C. Kocoń Anatol, Kocoń Tomasz, Kocoń Łukasz	Ul. Papieska 77 Mała Wieś	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
8.	Ciastkarnia "JAŚ" S.C. Olesiak Jan, Magiera Beata	Ul. Szkolna 15 Chełmiec	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek
9.	Piekarnia "POTOCZEK" S.C. Jan i Piotr Potoczek	Ul. Krótka 20 Chełmiec	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek
10.	CLASSIC FASHION SP. Z O.O.	Ul. Batalionów Chłopskich 28 Chełmiec	Produkcja odzieży
11.	Piekarnia "ŚLAZAK" Jarosław Śliwa	Ul. Papieska 42 Chełmiec	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych

			wyrobów ciastkarskich i ciastek
12	Firma handlowo- usługowa, Lucyna Grzyb	Wielopole 99	Produkcja pieczywa; produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek
13.	Zakład stolarsko- tapicerski, Urszula Barankiewicz	Wielogłowy 85	Produkcja mebli
14.	Kawalec Kazimierz	Niskowa 64	Produkcja odzieży

Tab. 3 Główne firmy przemysłowe znajdujące się na terenie Gminy Chełmiec

Na poniższej mapie przedstawiono rozmieszczenie terenów przemysłowych na terenie Gminy Chełmiec.

Ryc. 11 Tereny produkcyjne na terenie Gminy Chełmec
(Źródło: Opracowanie własne)

5.6 Tereny zieleni urządzonej i cmentarzy

Na terenie Gminy Chełmec znajduje się 13 cmentarzy (w tym 2 nieczynne), wśród których należy wymienić:

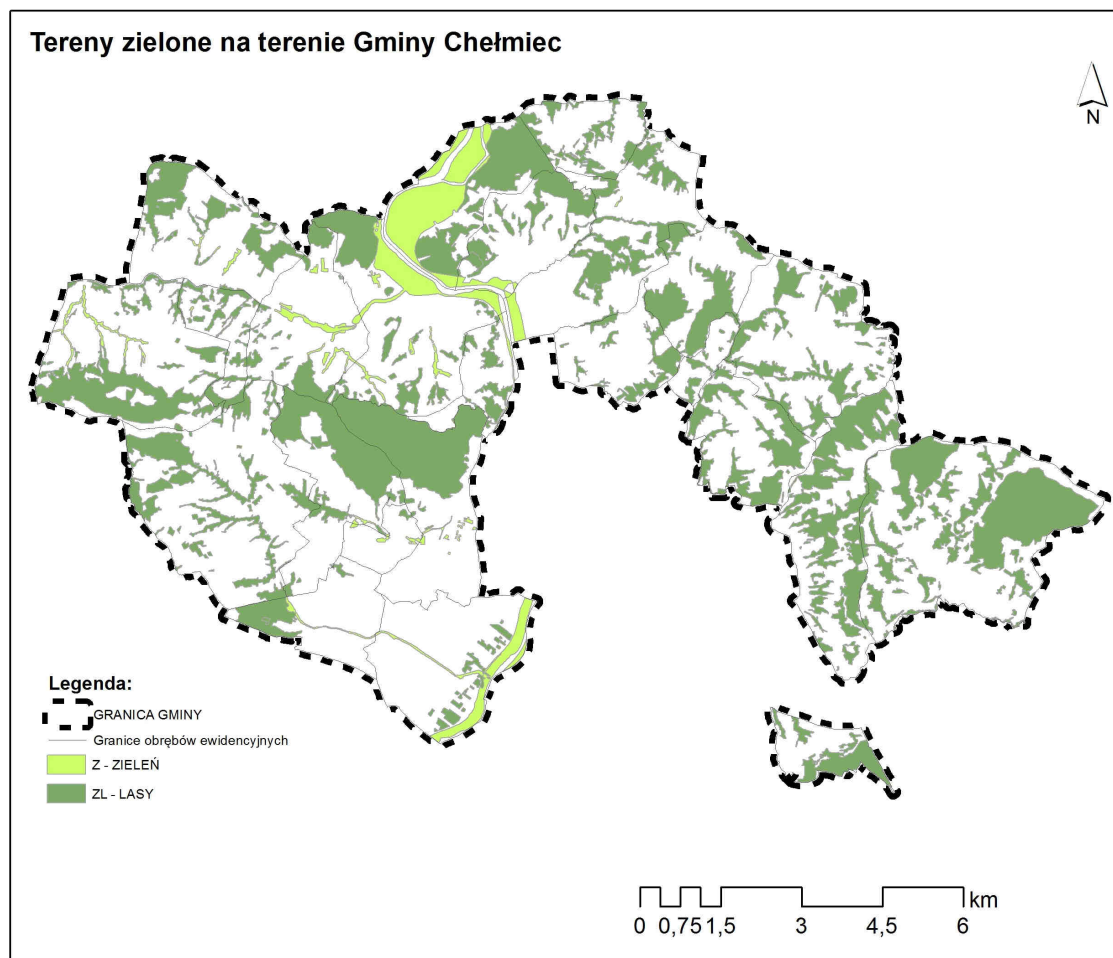
- **cmentarze komunalne:**
  - cmentarz komunalny w Rdziostowie;
- **cmentarze parafialne:**
  - 2 cmentarze w Chomranicach,
  - cmentarz w Trzetrzewinie,

- cmentarz w Biczycach Górnych,
- cmentarz w Niskowej,
- cmentarz w Marcinkowicach,
- cmentarz Wielogłowy,
- 2 cmentarze w Paszynie,
- cmentarz w Librantowej;
- **cmentarze wojenne:**
  - Cmentarz Wojenny z czasów II Wojny Światowej w Trzetrzewinie (nieczynny),
  - cmentarz wojenny w Rdziostowie (nieczynny).

Ponadto, należy wspomnieć, iż cmentarz komunalny w Rdziostowie obsługuje również miasto Nowy Sącz.

5.7 Tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione

Tereny leśne, zadrzewione i zakrzewione zajmują powierzchnię 3 183 ha, co stanowi około 28% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w centralnej części gminy, tj. na północ od miejscowości Chełmiec, w części zachodniej (na południe od miejscowości Krasne Potockie), oraz w części południowo- wschodniej (rejon wsi Paszyn). Mniejsze kompleksy leśne występują na terenie całej gminy. Tereny zadrzewione i zakrzewione występują przede wszystkim wzdłuż cieków wodnych (w tym wzdłuż rzeki Dunajec) oraz w postaci zadrzewień śródpolnych.

Ryc. 12 Tereny zielone na terenie Gminy Chełmec

(Źródło: Opracowanie własne)

5.8 Dotychczasowe uzbrojenie terenu

5.8.1 Gospodarka wodno- ściekowa

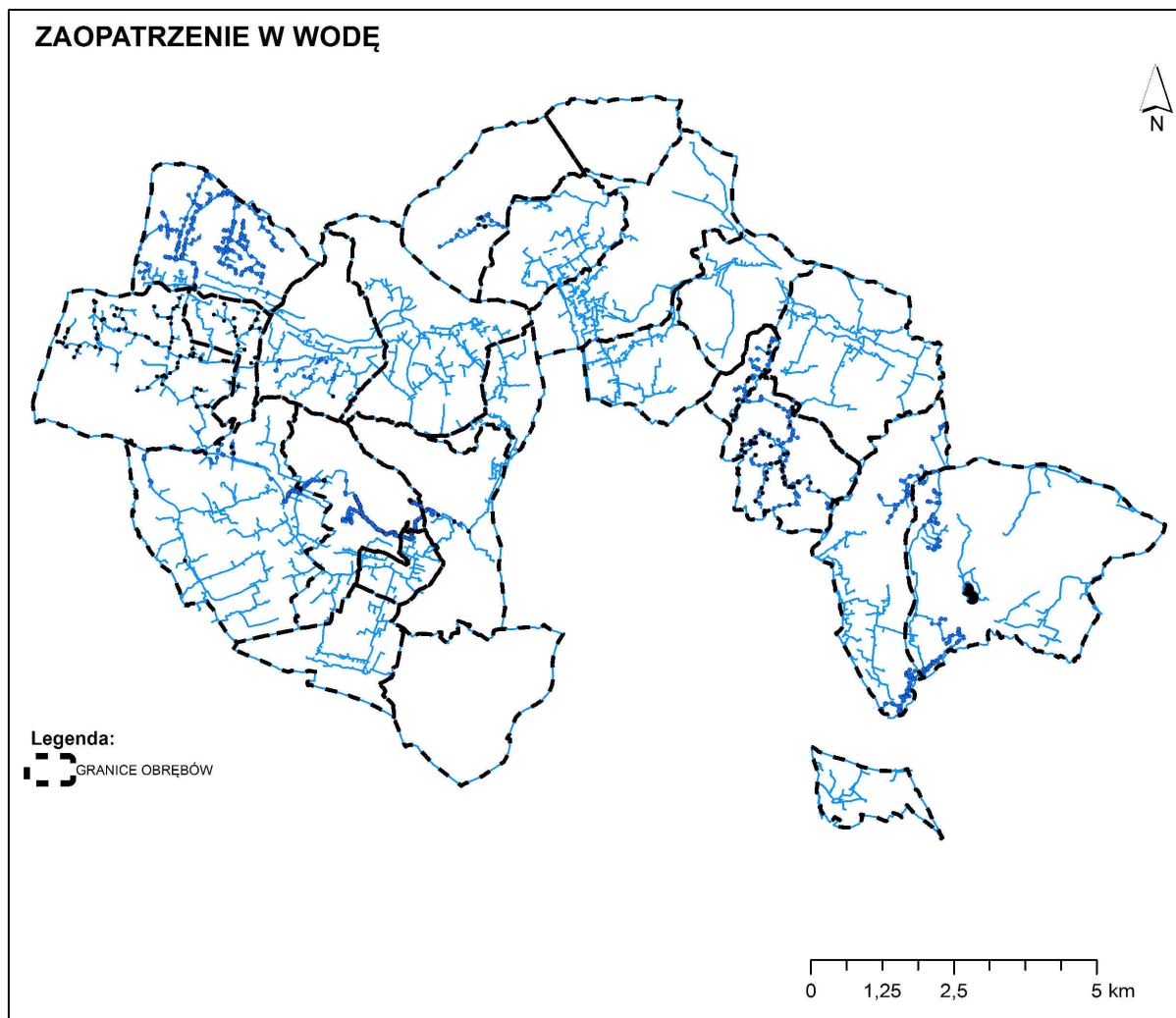
Woda na terenie gminy dostarczana jest za pomocą gminnych wodociągów, z następujących lokalnych spółek wodociagowych:

- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Chełmcu (ul. Papieska 2),
- Spółka wodociągowa w Biczycach Dolnych (Biczycy Dolne 37),
- Spółka wodociągowo- kanalizacyjna w Librantowej (Librantowa 68),
- Spółka wodociągowa w Paszynie nr 1,
- Spółka wodociągowa w Paszynie nr 2 (Paszyn 278),
- Spółka wodociągowa w Paszynie nr 3 (Paszyn 140).

Docelowo systemem wodociagowym ma zostać objęty cały obszar opracowania.

Zaopatrzenie w wodę

Długość wodociągów znajdujących się na terenie Gminy Chełmiec aktualnie wynosi 398,8 km (sieć rozdzielcza) (*dane GUS*). Źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia wód podziemnych. Zestawienie ujęć przedstawiono w tabeli nr 34 Ujęcia wód podziemnych w gminie Chełmiec. (*Rozdział 14.6 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne*)

Ryc. 13 Sieć wodociągowa na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Chełmiec)

Odprowadzanie i unieszkodliwianie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosiła 165,9 km w 2017 r. (*dane GUS*). Ponadto, w Gminie Chełmiec funkcjonuje sześć oczyszczalni ścieków które znajdują się w miejscowościach Chełmiec, Mała Wieś, Wielogłowy, Kunów oraz 2 wsi Piątkowa.

Wszystkie ścieki z terenów gminy, które wymagają oczyszczenia, są oczyszczane biologicznie. Gmina należy do aglomeracji Chełmiec, przyjętej uchwałą Nr VII/122/15 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 30 czerwca 2015 roku.

Od 2013 r. systematycznie realizowane są inwestycje z zakresu budowy sieci kanalizacyjnej, dzięki czemu długość czynnej sieci kanalizacyjnej podwoiła się prawie dwukrotnie. W 2017 r. jej długość wynosiła 165,9 km. W związku z tym, systematycznie wzrasta również liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz liczba ludności korzystająca z tej infrastruktury. Ma to bezpośrednie przełożenie na zmniejszającą się liczbę zbiorników bezodpływowych. W 2016 r. liczba ta zmniejszyła się o 250 szt. w porównaniu do roku 2015 r. Szczegółowe dane przedstawiono w tabelach 5 i 6.

	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNE	PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZBIOROWEGO ZAMIESZKANIA	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ	ŚCIEKI BYTOWE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ
	[km]	[szt.]	[os.]	[dam3]
2013	98,7	1644	7371	-
2014	106,1	1763	8401	-
2015	159,9	2003	9198	269
2016	159,9	2648	11249	542,9
2017	165,9	2761	11625	303,3

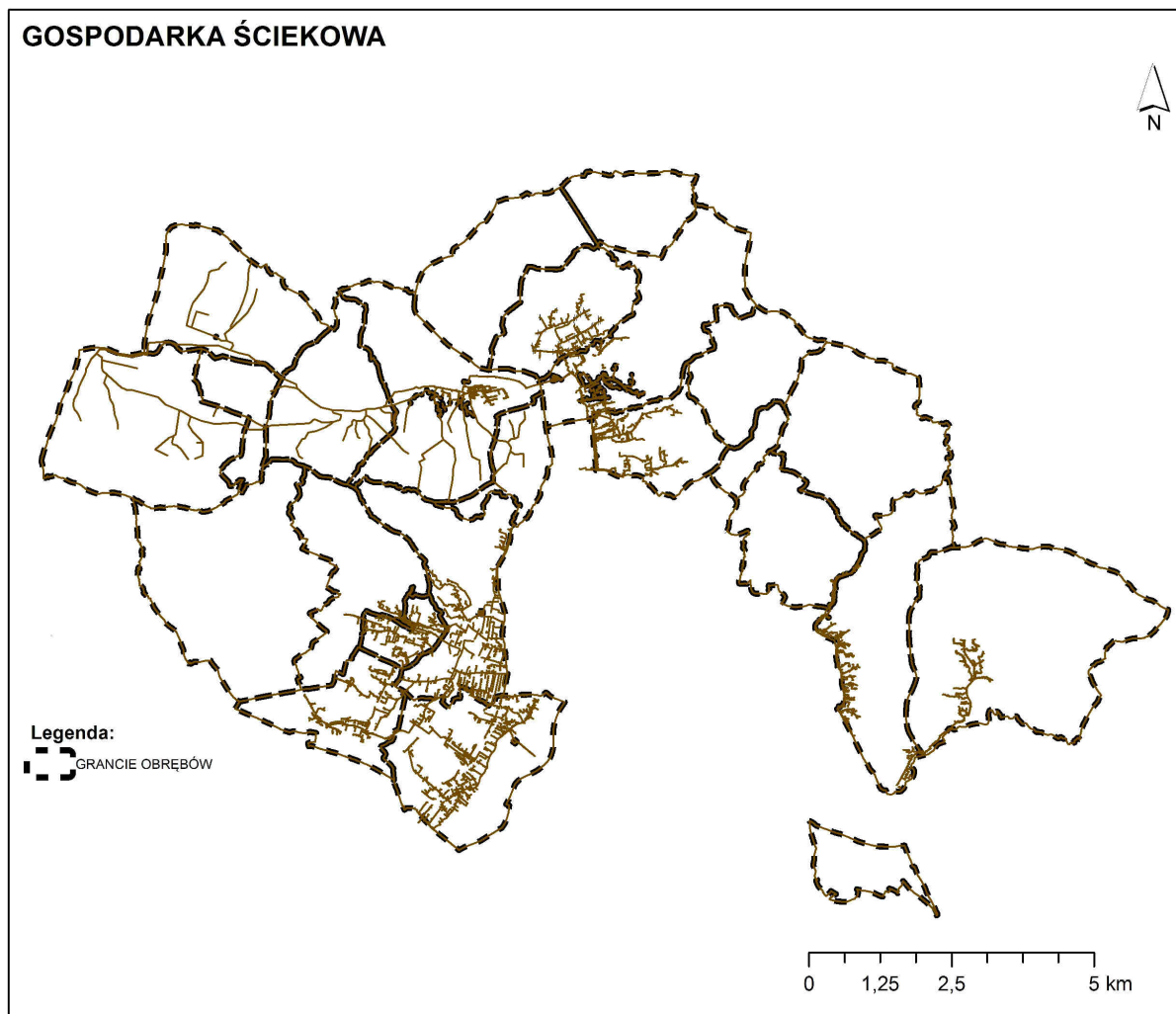
Tab. 5 Bilans ścieków z terenu Gminy Chełmiec w latach 2013- 2017

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

	ZBIORNIKI BEZODPŁYWO- stan w dniu 31 XII	STACJE ZLEWNE - stan w dniu 31 XII	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE - stan w dniu 31 XII
	[szt.]	[szt.]	[szt.]
2013	4800	2	429
2014	4800	3	430
2015	4800	4	430
2016	4750	4	440
2017	4750	4	440

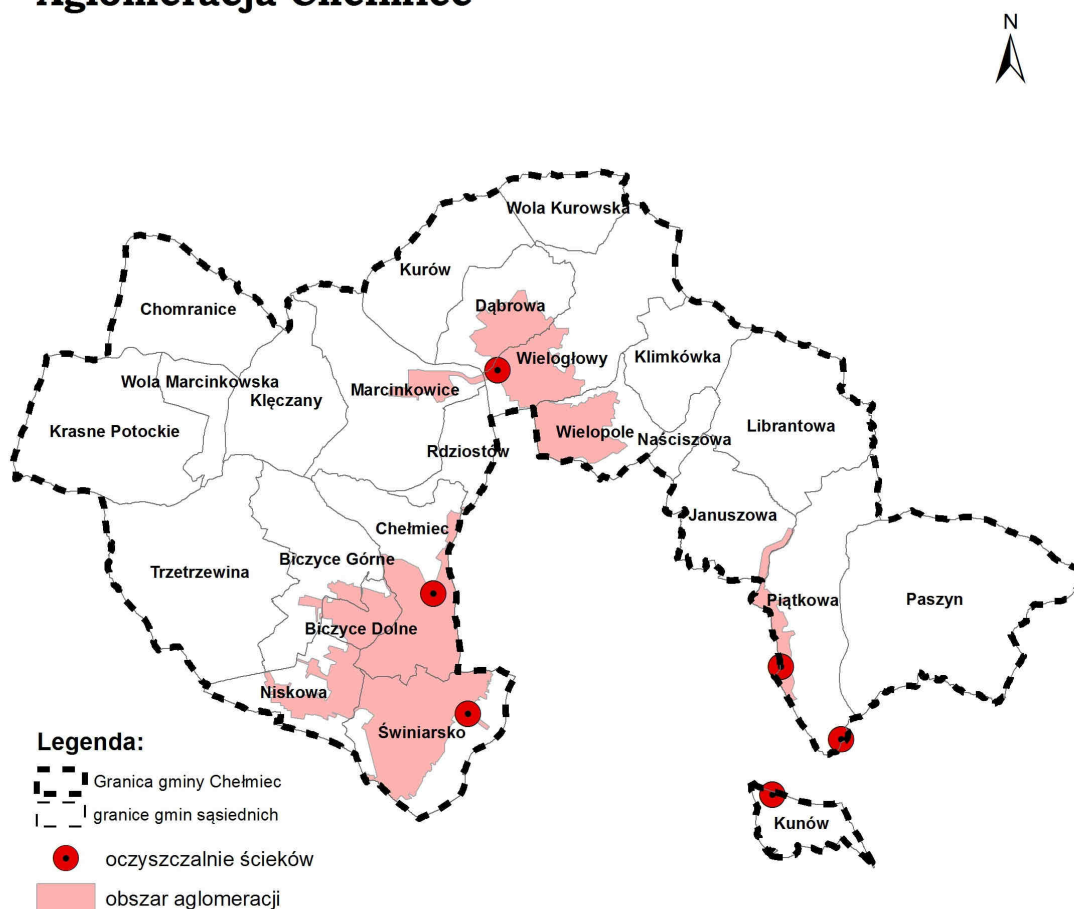
Tab. 6 Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych na terenie Gminy Chełmiec w latach 2013- 2017

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ryc. 14 Gospodarka ściekowa na terenie Gminy Chełmec
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Chełmec)

Aglomeracja Chełmiec

Ryc. 15 Aglomeracja Chełmiec
(Źródło: Opracowanie własne)

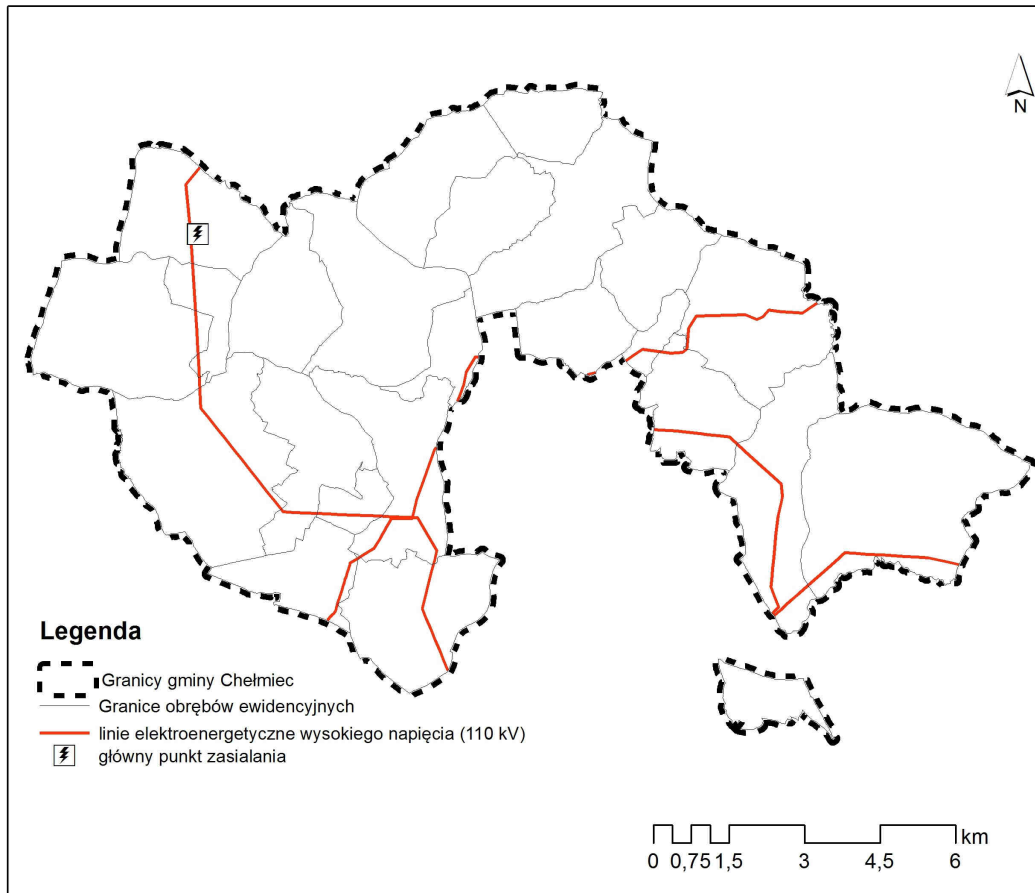
5.8.2 Zaopatrzenie w energię elektryczną

Sieć elektroenergetyczna Gminy Chełmiec jest dobrze rozwinięta. Za dostarczanie energii na obszar gminy odpowiedzialna jest spółka Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Krakowie (ul. Dajwór 27, 31-060 Kraków).

Gmina zasilana jest linią energetyczną 110 kV oraz napięciem średnim równym 15 kV, które doprowadzane jest liniami magistralnymi ze stacji redukcyjnych 110/15 kV (Chomranice). Ponadto, przez obszar gminy przechodzą linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia 30 kV, linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia 0,4kV.

Na terenie gminy znajdują się Mała Elektrownia Wodna w Świniarsku oraz elektrownia słoneczna w miejscowości Krasne Potockie, które zostały opisane w podrozdziałach poniżej.

Na poniższej mapie przedstawiono rozmieszczenie linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia.

Ryc. 16 Przebieg linii elektroenergetyczne wysokiego napięcia na terenie Gminy Chełmec

(Źródło: Opracowanie własne)

5.8.3 Elektrownie wiatrowe

W granicach Gminy Chełmec nie znajdują się elektrownie wiatrowe, ponadto w najbliższej przyszłości gmina nie planuje inwestycji w tym zakresie.

5.8.4 Elektrownie wodne

W granicach Gminy Chełmec, w miejscowości Świniarsko znajduje się Mała Elektrownia Wodna na rzece Dunajec. Funkcjonuje ona od 2011 roku i podłączona jest do sieci Tauron. Elektrownia składa się z dwóch turobozespołów, o łącznej mocy 840 kW (420 kW + 420 kW).

5.11.1 Elektrownie słoneczne

Na terenie Gminy Chełmiec znajduje się elektrownia słoneczna (farma fotowoltaiczna). Zlokalizowana jest we wschodniej części miejscowości Krasne Potockie i funkcjonuje od 2015 r. Moc elektrowni nie przekracza 3 MW.

5.9 Zaopatrzenie w ciepło

Zaopatrzenie w ciepło na terenie Gminy Chełmiec realizowane jest z wykorzystaniem indywidualnych źródeł ogrzewania. Ponadto, na terenie gminy nie znajdują się zakłady, zajmujące się produkcją energii cieplnej na potrzeby lokalne.

Należy podkreślić, iż od 21 lipca 2017 r. na terenie województwa małopolskiego obowiązuje tzw. uchwała "antysmogowa". Została ona przyjęta *Uchwałą Nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*. Dokument ten obowiązuje na terenie całego województwa małopolskiego, za wyjątkiem gminy Kraków. Uchwała wprowadza zakazy i ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, zaopatrujących mieszkańców województwa w ciepło, mając na celu tym samym zapobieganie negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi oraz na środowisko.

5.10 Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy przebiega jeden gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Siołkowa - Piątkowa - Nowy Sącz wraz z odgałęzieniem DN 150 do SRP I stopnia Łęka, zlokalizowanej w gminie Korzenna.

Długość czynnej sieci gazowej w 2017 roku wynosiła 190 204 m, z której korzystało 1046 osób. Od 2013 r. liczba osób korzystających sukcesywnie maleje. Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli poniżej.

	DŁUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI OGÓLEM	DŁ. CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ	CZYNNE PRZYŁĄCZA DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH	ODBIORCY GAZU	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI GAZOWEJ
	[m]	[m]	[sz.]	[gosp.]	[os.]
2013	155016	146122	2751	2666	11331
2014	160035	151141	2797	2726	11531
2015	161338	152444	3105	2900	12267
2016	185928	179754	3180	2984	12652
2017	190204	184030	2612	1046	bd

Tab. 7. Sieć gazowa na terenie Gminy Chełmiec w latach 2013 - 2017*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

5.11 Telekomunikacja

W granicach gminy znajdują nadajniki sieci T-mobile oraz NetWorkS!. Nadajniki zlokalizowane są odpowiednio w miejscowościach Kurów oraz Wielopole.

L.P.	OPERATOR	LOKALIZACJA	NADAJNIK
1.	T-mobile	Kurów	GSM1800, UMTS2100, UMTS900
2.	NetWorkS!	Wielopole	LTE1800, UMTS900

Tab. 8 Wykaz nadajników telekomunikacyjnych na obszarze Gminy Chełmiec*(Źródło: Opracowanie własne)*

5.12 Gospodarka odpadami

Gmina Chełmiec znajduje się w Regionie Małopolskim gospodarki odpadami komunalnymi, w którego skład wchodzi wszystkie powiaty i gminy województwa małopolskiego. Ponadto, w granicach obszaru opracowania nie znajdują się składowiska odpadów komunalnych.

Odpady z terenu gminy są zagospodarowywane zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami. Zgodnie z tym planem, właściwą Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych dla Gminy Chełmiec jest Spółka NOVA w Nowym Sączu, zlokalizowana przy ul. Tarnowskiej 120.

Liczba odpadów w ciągu roku zbieranych z terenu gminy wzrasta każdego roku (Tab. 9). W 2017 r. wartość ta wynosiła 3 716,55 ton.

	OGÓŁEM	W TYM Z GOSPODARSTW DOMOWYCH	OGÓŁEM NA 1 MIESZKAŃCA
	[t]	[t]	[kg]
2013	1628,57	1444,51	60,30177
2014	2816,97	2469,3	103,4168
2015	3135,12	2674,5	114,0002
2016	3388,19	2911,94	121,4884
2017	3716,65	3134,19	132,2322

Tab. 9 Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku na terenie Gminy Chełmiec (2013 -2017)

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

6 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakłada obowiązek uwzględniania w opracowaniach planistycznych wymogów kształtowania ładu przestrzennego, który definiuje się jako *"takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne"*.

Istotnym problemem w kształtowaniu ładu przestrzennego w Chełmcu jest duże rozproszenie zabudowy na terenie gminy i niewystarczająca infrastruktura techniczna. Wszystko to powoduje olbrzymie koszty w ramach inwestycji z tego zakresu. Górzyście ukształtowanie terenu determinuje lokalizację inwestycji a rozciągnięcie zabudowy wpływa negatywnie na jakość przestrzeni i uniemożliwia wyodrębnienie centrów miejscowości, które są ważnym elementem właściwego kształtowania środowiska zamieszkania, pracy i wypoczynku. Przestrzeń ta, w ramach wymagań ładu przestrzennego, powinna w jak najwyższym stopniu pozytywnie oddziaływać funkcjonalnie i estetycznie.

Dodatkowo należy zauważyć nierównomierne rozmieszczenie centrum rozwojowego gminy, jakie stanowi wieś Chełmiec. To tutaj bowiem znajdują się usługi kulturalne czy ośrodki przedsiębiorczości. Natomiast dla wsi znajdujących się we wschodniej części gminy takim ośrodkiem będzie Nowy Sącz, lecz potrzeba wynikająca z konieczności dojazdu z nich, będzie wymuszała przeprawę, przez Dunajec. Natomiast w sytuacji remontów, czy niespodziewanych zdarzeń, komunikacja ta będzie utrudniona, przy czym sam system komunikacyjny w obrębie gminy jest dobrze rozwinięty.

Tworzenie i utrzymanie ładu przestrzennego należy także do jednego z zadań własnych gminy wynikającym wprost z ustawy o samorządzie gminnym. Natomiast poprawnie kształtowana przestrzeń z uwzględnieniem wszystkich wyżej wymienionych uwarunkowań daje możliwość odczucia mieszkańcom satysfakcji i poczucia przynależności, zmniejsza napięcia społeczne i eliminuje konflikty.

Jedynym skutecznym narzędziem tworzenia ładu przestrzennego jest prawo miejscowe, wyrażone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ważne jest przy tym, aby owe plany były jak najbardziej ujednoczone, aby tworzyły w ramach gminy jedną, wspólną politykę przestrzenną, a wszelkie zmiany tych dokumentów były przemyślane, uzasadnione ekonomicznie i oparte były na zasadach zrównoważonego rozwoju.

7 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

7.1 Rzeźba terenu

Gmina Chełmiec charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Do najwyższych punktów występujących na terenie Gminy zaliczyć należy wzniesienia: Chełm (731 m n.p.m.), Wysokie (646 m n.p.m.) oraz Dąbrowską Górę (581 m n.p.m.), natomiast najniżej położony teren znajduje się w rejonie Jeziora Rożnowskiego (270 m n.p.m.).

Zgodnie z geomorfologicznym podziałem Karpat, zachodnią część Gminy tworzą Pogórze Podegrodzkie oraz fragment grzbietu Kamiennej i Jaworza. Północno- zachodnia część gminy znajduje się na Pogórze Podegrodzkim, które opada w południowym i wschodnim kierunku trzema stopniami spłaszczonych garbów ku Kotlinie Sądeckiej. Na terenie Pogórze Podegrodzkiego występuje wiele wzniesień, których wysokości wahają się od 400 do 500 m n.p.m. Kotlina Sądecka obejmuje swym zasięgiem południowo- zachodnią część Gminy. Wymieniona kotlina jest obniżeniem tektonicznym, wypełnionym osadami mioceńskimi. Kotlina Sądecka charakteryzuje się płaskim dnem, w której znajduje się system teras rzecznych Dunajca. Wschodnia część Gminy zlokalizowana jest na Pogórze Rożnowskim.

7.2 Budowa geologiczna

Większość terenów zlokalizowanych w granicach Gminy Chełmiec znajduje się w południowej części środkowej strefy facjalnej płaszczowiny magurskiej. Reprezentowany jest przede wszystkim przez margle łąckie i gruboławicowe z wkładkami gruboławicowych piaskowców. W północnej części obszar gminy (rejon Klęczan i Kurowa) tworzy płaszczowina śląska, która przykryta jest warstwami magurskimi. W południowo- zachodniej części gminy (obszar Niskowej i Świniarska) zalega brzeźna strefa utworów miocenijskich, która reprezentowana jest przez piaski drobne i średnie, a także przez iłolupki lub przez ily z wkładkami piasków i słabo scementowanych piaskowców. Rejon miejscowości Boguszowa i Januszowa zbudowany jest z paleogennych utworów, reprezentowanych przez paleogenną piaskowce z cienkoławicowymi mułowcami i iłowcami.

7.3 Surowce mineralne

Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie Gminy Chełmiec znajduje się 5 udokumentowanych złóż surowców mineralnych (Tab. 10).

L.P.	NAZWA ZŁOŻA	RODZAJ SUROWCA	POWIERZCHNIA ZŁOŻA [m ²]	NADZÓR GÓRNICZY
1.	Chomranice	Kamienie drogowe i budowlane	19570,95	Okręgowy Urząd Górniczy- Kraków
2.	Niskowa	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	15844,22	Okręgowy Urząd Górniczy
3.	Klęczany	Kamienie drogowe i budowlane	249681,12	Okręgowy Urząd Górniczy
4.	Marcinkowice	Kruszywa naturalne	91790,63	Okręgowy Urząd Górniczy
5.	Dąbrowa	Kamienie drogowe i budowlane	115021,75	Okręgowy Urząd Górniczy

Tab. 10 Złóża kopalin na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego)

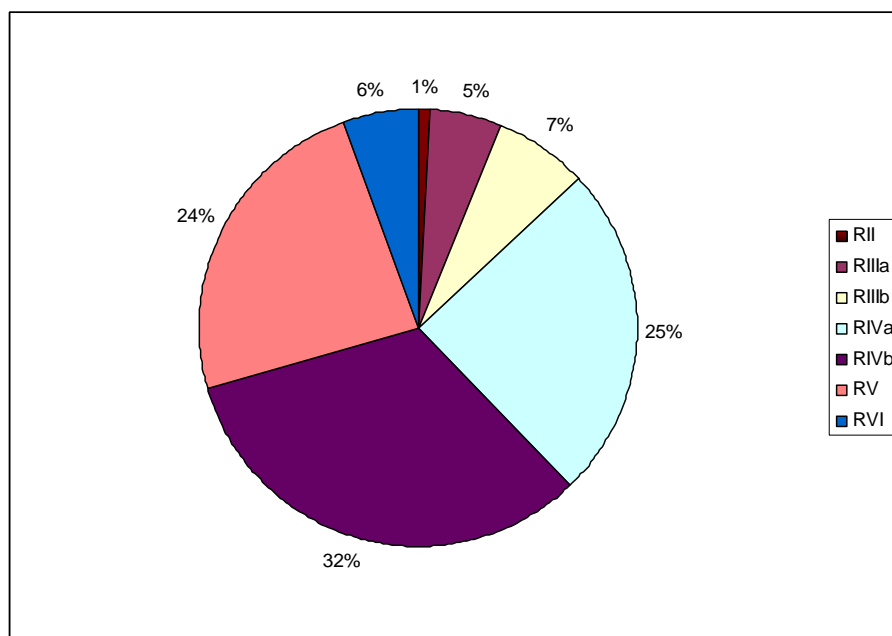
7.4 Gleby

Na terenie Gminy Chełmiec przeważają gleby o klasach bonitacyjnych IV- V. Gleby o najlepszych klasach bonitacyjnych II-III, znajdują się przede wszystkim w południowo- zachodniej części gminy (rejon miejscowości Niskowa i Świniarsko). Występują one na podłożu mad aluwialnych i są zakwalifikowane do pszenno- dobrego kompleksu śródgórskiego i podgórskiego.

W granicach gminy występuje następująca rejonizacja gleb:

- gleby brunatne szkieletowe (występują przede wszystkim w północno- zachodniej części gminy- rejon miejscowości Trzetrzewiny i Marcinkowic),
- gleby brunatne pyłowe i ilaste (występują na terenach położonych na zachód od rzeki Dunajec),
- gleby brunatne, wyługowane, oglejone (dominują na pozostałym obszarze gminy, za wyjątkiem doliny Dunajca, gdzie znajdują się żyzne mady aluwialne).

Na terenie Gminy Chełmiec przeważają gleby klas IVa, IVb i V. Łącznie zajmują one około 80% powierzchni terenów użytkowanych rolniczo. Gleby klas chronionych (tj. II i III) zajmują około 13% powierzchni tych terenów.

Ryc. 17 Udział gleb poszczególnych klas bonitacyjnych w ogóle gruntów rolnych na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu)

Gleby chronione występują przede wszystkim w południowo- zachodniej części gminy (w rejonie miejscowości Biczycze Dolne, Niskowa oraz Świniarsko) oraz w okolicach Marcinkowic i Dąbrowej w centralnej części gminy.

7.5 Wody

Pod względem hydrograficznym obszar Gminy Chełmiec znajduje się w całości w granicach zlewni Dunajca. Najważniejszym elementem sieci hydrograficznej gminy jest rzeka Dunajec, która przepływa przez centralną część gminy. Średnia szerokość koryta tej rzeki waha się od 50 do 100 m. Dunajec należy do górskich rzek o reżimie deszczowo-śnieżno- gruntowym.

Z uwagi na górski charakter rzeki, Dunajec charakteryzuje przede wszystkim zmienność przepływów, która wynika z urozmaiconej rzeźby terenu, złożonej budowy geologicznej oraz zróżnicowanej ilości opadów w ciągu roku. Do głównych dopływów Dunajca należą ciek Smolnik (lewy dopływ z gęstą siecią poprzecznych przepływów) oraz rzeka Niskówka, która płynie od okolic Trzetrzewiny, przepływając przez miejscowość Niskową i Świniarsko. Pierwszy z wymienionych jest drugim pod względem wielkości ciekami powierzchniowymi na terenie Gminy Chełmiec. Wśród prawobrzeżnych dopływów Dunajca należy wymienić potok Łubinka wraz z jej dopływami. Ciek ten posiada swoje źródło w gminie Korzenna w okolicach Mogilna następnie przepływa przez wschodnią część gminy. Ujście rzeki zlokalizowane jest na terenie miasta Nowy Sącz. Pozostałe rzeki są mniejsze i stanowią dopływy wyżej wymienionych rzek.

Z uwagi na specyficzną budowę geologiczną, tereny w granicach Gminy Chełmiec charakteryzują się małą zasobnością w wody podziemne oraz niską zdolnością retencyjną. Najpowszechniejszy typ wód gruntowych to wody zaskórne, które występują w pokrywach zwietrzelinowych.

Według systematyki jednostek hydrogeologicznych ("*Hydrogeologia regionalna Polski*", Państwowy Instytut Geologiczny, 2007), Gmina Chełmiec w całości znajduje się w prowincji Wisły, w subregionie Karpat zewnętrznych. Ponadto, obszar gminy znajduje się w granicach jednostki hydrogeologicznej JCWPd 166, niewielki fragment w północnej części gminy zlokalizowany jest w granicach jednostki JCWPd 150.

Na terenie gminy znajduje się jeden Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Dolina rzeki Dunajec (Nowy Sącz)” (GZWP nr 437), o powierzchni 88,75 km². Proponowany obszar ochronny zajmuje powierzchnię 121,5 km². Zasoby

dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 37 tys. m³/dobę. Średnia głębokość ujęć znajduje się na poziomie około 10 m.

7.6 Warunki klimatyczne

Gmina Chełmiec znajduje się w obrębie piętra klimatycznego umiarkowanego ciepłego. Średnia temperatura roku dla tego piętra waha się w granicach od +6°C do +8°C. Pod względem klimatycznym, Chełmiec zakwalifikowany jest do dwóch subregionów klimatycznych:

- makroregion kotlin śródgórskich (Kotlina Sądecka),
- makroregion gór średnich (cała pogórska część gminy).

Kotlina Sądecka należy do podkarpackiej dzielnicy klimatycznej. Jest ona kształtowana przede wszystkim pod wpływem powietrza polarno - morskiego. Ze względu na położenie geograficzne kotliny w otoczeniu Pogórzy, na jej terenie dochodzi bardzo często to spływów adiabatycznych mas powietrza, które odpowiedzialne są za powstawanie inwersji temperatur. Miejscami osiągają one nawet 70 m nad poziom dna doliny. Ponadto, na obszarze Kotliny Sądeckiej, dochodzi bardzo często to powstawania "mrozowisk", czyli zastoisk zimnych mas powietrza. Tego typu zjawiska najczęściej tworzą się w rejonie miejscowości Świniarsko.

Na terenie Gminy Chełmiec dominują wiatry południowe (tzw. wiatry ryterskie), o średniej prędkości powyżej 15 m/s. Wielkość opadów w profilu pionowym szacuje się pomiędzy 700, a 1050 mm rocznie.

7.7 Flora

Wg mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski (J. M. Matuszkiewicz), na terenie Gminy Chełmiec wyróżnia się cztery główne typy potencjalnych zbiorowisk roślinnych. Należą do nich:

- grądy subatlantyckie (seria żyzna)- występują głównie w północno-zachodniej części gminy,
- górski żyzny las jodłowy- zlokalizowane są przede wszystkim we wschodnim obszarze gminy,
- dolnoregłowe bory świerkowo - jodłowe- dominują w południowo-zachodniej części opracowania,

- nadrzeczne łągi wierzbowo- topolowe- występują wzdłuż rzeki Dunajec.

Okolo 24,5% powierzchni gminy zajmują lasy (tj. 2742,04 ha). Największe kompleksy leśne znajdują się na północ od miejscowości Chełmiec, w południowo-wschodniej części gminy (rejon wsi Paszyn) oraz w północnej części (rejon miejscowości Dąbrowa). Wg danych GUS, w strukturze własności lasów dominują lasy prywatne, które stanowią około 60% wszystkich lasów znajdujących się w granicach gminy.

Na terenie gminy wyróżnia się trzy główne typy siedliskowe lasu: lasy świeże, lasy górskie oraz bór mieszany górski. Wśród dominujących gatunków drzew wyróżnia się sosnę, buk oraz jodłę.

GMINA	OGÓŁEM	W TYM GRUNTY LEŚNE PRYWATNE	UDZIAŁ W WOJEWÓDZTWIE
	[ha]		[%]
Chełmiec	2 766,59	1 653,90	0,18
Województwo małopolskie	440 565,43	190 208,75	100

Tab. 11 Powierzchnia lasów w 2017 r.

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

7.8 Fauna

Na terenie Gminy Chełmiec występuje wiele cennych i chronionych gatunków zwierząt. Ważną rolę w ochronie gatunków zwierząt pełnią ustanowione na terenie gminy formy ochrony przyrody. Są nimi Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz obszar Natura 2000 "Środkowy Dunajec z dopływami". Wśród cennych, chronionych gatunków ryb wyróżnia się pstrąga potokowego, świnkę, brzanekę, brzanę, klenia, szczupaka, czy okonia.

7.9 Stan powietrza atmosferycznego

Stan powietrza atmosferycznego monitorowany jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie. Zgodnie z art. 89 *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* WIOŚ przeprowadza roczną ocenę poziomu substancji w powietrzu. W tym celu województwo małopolskie zostało podzielone na 3 strefy: Aglomerację Krakowską, miasto Tarnów oraz strefę małopolską. Gmina Chełmiec

została zakwalifikowana do ostatniej z wymienionych. Wykonane badania dotyczyły obecności w powietrzu następujących substancji: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen, ozon, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, ołów, arsen, kadm, nikiel, benzo-alfa-piren. Ze względu na zawartość poszczególnych substancji w powietrzu, każda z analizowanych stref została zakwalifikowana do jednej z poniższych klas:

- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe,
- klasa C1 - jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 roku (faza II),
- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Według kryterium ochrony zdrowia w 2016 roku strefa małopolska została sklasyfikowana następująco:

- na podstawie zawartości arsenu	-do klasy A
- na podstawie zawartości benzo-alfa-pirenu	-do klasy C
- na podstawie zawartości benzenu	-do klasy A
- na podstawie zawartości tlenku węgla	-do klasy A
- na podstawie zawartości kadmu	-do klasy A
- na podstawie zawartości tlenku azotu	-do klasy A
- na podstawie zawartości niklu	-do klasy A
- na podstawie zawartości pyłu PM10	-do klasy C
- na podstawie zawartości pyłu zawieszonego PM2,5	-do klasy C
- na podstawie zawartości ołowiu	-do klasy A
- na podstawie zawartości dwutlenku siarki	-do klasy A.

Za główną przyczynę przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu PM10 i pyłu zawieszonego PM2,5, na terenie Gminy Chełmiec, uznaje się tzw. emisję antropogeniczną, która związana jest bezpośrednio z działalnością i bytowaniem człowieka i pochodzi przede wszystkim z indywidualnego ogrzewania budynków. Ponadto, drugim zagrożeniem dla jakości powietrza atmosferycznego w Gminie

Chełmiec jest emisją komunikacyjną, która występuje wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych przebiegających przez obszar gminy (drogi krajowe nr 28 i 75 oraz droga wojewódzka nr 975).

7.10 Stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W niniejszym rozdziale przedstawiono uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

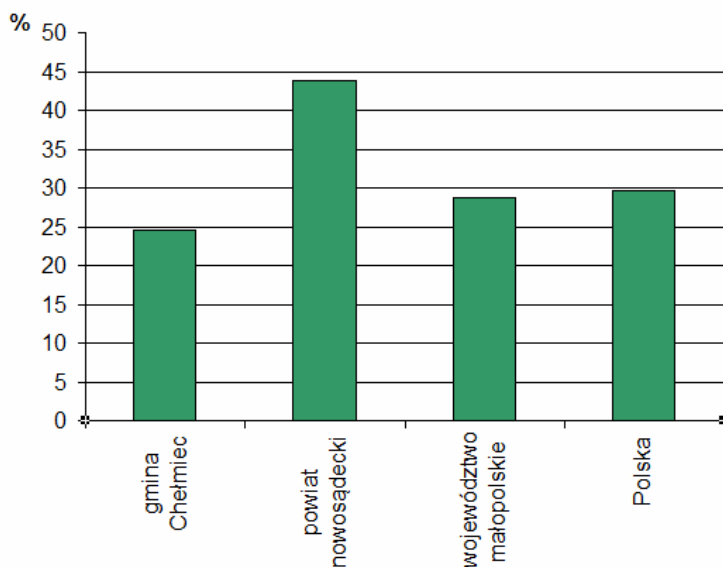
7.10.1 Stan rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Ukształtowanie terenu oraz charakter gminy jako obszaru o silnych powiązaniach z dużym ośrodkiem miejskim jakim jest Nowy Sącz sprawia, że Chełmiec nie należy do typowych gmin rolniczych. Niemniej jednak znaleźć tutaj można wiele gospodarstw rolnych, które nastawiają się na uprawę szklarniową, czy sadowniczą. Nie jest możliwe sprecyzowanie konkretnego rejonu rolniczego w gminie, co uwarunkowane jest rozproszoną zabudową i licznymi w skali gminy pasami zadrzewień.

W kontekście występowania gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych, w Gminie Chełmiec około 13% powierzchni zajmowane jest przez gleby klasy II i III. Występują one głównie w południowo-zachodniej części gminy (obręb Biczycze Dolne, Niskowa, Świniarsko oraz południowy fragment obrębu Chełmiec) oraz w centralnej części (okolice miejscowości Marcinkowice i Dąbrowa).

7.10.2 Stan leśnej przestrzeni produkcyjnej

Lasy zajmują 2742 ha w Gminie Chełmiec, co stanowi około 25% powierzchni całej gminy. Udział lasów w ogólnej powierzchni gruntów w gminie jest zbliżony do średniej wojewódzkiej (28,7%), natomiast znacznie niższy od średniej krajowej (59,6%).

Ryc. 18 Lesistość Gminy Chełmiec na tle powiatu, województwa i kraju (2017 r.)
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Spośród 2 742,04 ha lasów znajdujących się w granicach Gminy Chełmiec, 1 652,20 ha to lasy prywatne (ok. 60,3%) pozostała powierzchnia 1089,84 ha lasów są publiczne (ok. 39,7%). Spośród lasów publicznych zdecydowaną większość (97,5%) stanowią lasy państwowe, pozostała część stanowi własność gminy.

W Gminie Chełmiec dominującym typem siedliskowym lasu jest las świeży, w którym przeważającymi drzewostanami są buki i świerki. W szczytowych partiach pogórskiej części gminy występują lasy górskie, w których dominującymi gatunkami drzew są buk, świerk i jodła.

7.11 Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

7.11.1 Ochrona środowiska

Podstawowym dokumentem regulującym działania z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2018 poz. 799).

W Strategii Rozwoju Gminy Chełmiec na lata 2013-2020 w ramach celu strategicznego "Efektywnie zarządzana gmina szanująca dziedzictwo naturalne" został wyznaczony cel operacyjny 3.2 Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego, w ramach którego przyjęto następujące kierunki interwencji:

- *bezpieczeństwo ekologiczne i ochrona przed skutkami klęsk żywiołowych,*

- *likwidacja przyczyn powstawania osuwisk w szczególności poprzez umacnianie brzegów rzek i potoków oraz zapór przeciwrumoszowych,*
- *rozwijanie recyklingu oraz gospodarka odpadami.*

7.11.2 Ochrona przyrody

W granicach Gminy Chełmiec występują obszary i obiekty chronione, zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody, do których należą:

OBSZARY NATURA 2 000:

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Środkowy Dunajec z dopływami” (PLH 120088)**- obszar znajduje się na środkowym odcinku rzeki Dunajec. Zajmuje powierzchnię 755,8 ha, natomiast w granicach Gminy Chełmiec znajduje się 75,7 ha. Tereny częściowo wykorzystywane są rolnicze, a częściowo pokryte są lasem. Ochroną objęte jest 10 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady Europy 92/43/EWG. Obszar położony jest w granicach Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU:

- **Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu**- forma ochrony, która została ustanowiona ze względu na wartościowe ekosystemy, znajdujące się na tym terenie. Obszar znajduje się przede wszystkim w północnej części Gminy Chełmiec. Obszar został utworzony Rozporządzeniem Nr 92/06 Wojewody Małopolskiego z dnia 24 listopada, w którym OChK Województwa Nowosądeckiego nadano nową nazwę "Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu". Zmiana ta podyktowana była koniecznością dostosowania nazwy do nowego podziału administracyjnego kraju.

POMNIKI PRZYRODY:

Zgodnie z definicją zawartą w art. 40 ust. 1 *Ustawy z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* za pomnik przyrody uznaje się pojedyncze twory przyrody żywej

lub nieożywionej lub ich skupiska, które są cenne ze względu na wartość przyrodniczą, naukową, kulturową, historyczną lub krajobrazową. Ponadto, odznaczają się wśród innych elementów przyrodniczych swoimi cechami indywidualnymi. Pomnikami przyrody mogą być między innymi głązy narzutowe, okazałych rozmiarów drzewa, wodospady, czy źródła.

Na terenie Gminy Chełmiec znajduje się 17 pomników przyrody. Są nimi pojedyncze drzewa lub grupy drzew. Nadzór nad pomnikami sprawowany jest przez Wójta Gminy Chełmiec.

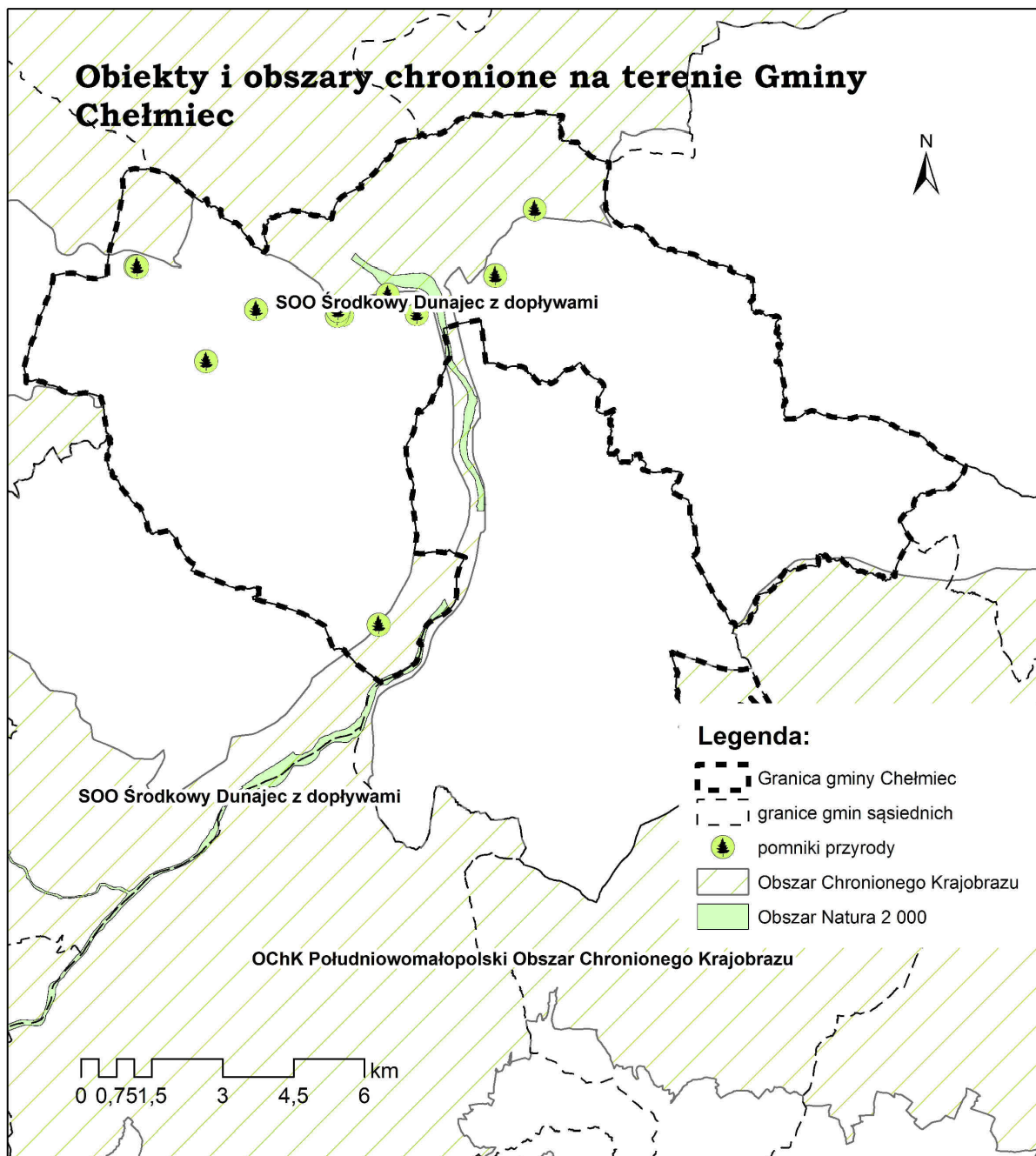
L.P.	OPIS FORMY OCHRONY	RODZAJ OBIEKTU	LOKALIZACJA		AKT NORMATYWNY USTANAWIAJĄCY FORMĘ OCHRONY PRZYRODY
			Miejscowość	nr działki	
1.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Marcinkowice	126/2	Dec. Nr RI-op-8311/70/72 z dn. 06.06.1972
2.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Marcinkowice	161/13	Dec. Nr RI-op-8311/69/72 z dn. 06.06.1972
3.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	grupy drzew (3 szt.)	Marcinkowice	161/13	Dec. Nr RI-op-8311/68/72 z dn. 06.06.1972
4.	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i>)	grupy drzew (3szt.)	Marcinkowice	161/13	Dec. Nr RI-op-8311/67/72 z dn. 06.06.1972
5.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Marcinkowice	161/13	Dec. Nr RI-op-8311/66/72 z dn. 06.06.1972
6.	Tulipanowiec amerykański (<i>Liriodendron tulipifera</i>)	pojedyncze drzewo	Marcinkowice	161/13	Dec. Nr RI-op-8311/65/72 z dn. 06.06.1972
7.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Wielogłowy	364/1	Dec. Nr RI-op-7140/13/82 z dn. 23.09.1982
8.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Świniarsko	930/3	Dec. Nr RI-op-7140/8/83 z dn. 15.09.1983
9.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Rdziostów	401	Rozporządzenie Nr 21 Wojewody małopolskiego z dnia 28.08.1997 (Dz. Urz. Woj. Nowosąd. Nr 38/97, poz. 131)

10.	grupa jarzębów bredzińskich <i>orbustorminalis</i>)	grupa drzew (29szt.)	Kłęczany	386	Rozporządzenie Nr 48/98 Wojewody Nowosądeckiego z dnia 7.12.1998r. (Dz. Urz. Woj.. Nowosad. Nr 58/98, poz.302)
11.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>), lon jawor	grupy drzew (2szt.)	Wola Marcinkowska	157/3	Rozporządzenie Nr 48/98 Wojewody Nowosądeckiego z dnia 7.12.1998r. (Dz. Urz. Woj.. Nowosad. Nr 58/98, poz.302)
12.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	pojedyncze drzewo	Paszyn	1629	Dec. Nr RI-op-8311/75/66 z dn. 25.06.1966
13	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	grupa drzew (5szt.)	Chomranice	229	Dec. Nr RLS.op-7140/40/78 z dnia 30 października 1978
14.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	pojedyncze drzewo	Ubiad	159/9	Rozporządzenie Nr 20 Wojewody małopolskiego z dnia 04.02.1993 (Dz. Urz. Woj. Nowosad. Nr 3/93, poz. 27)
15.	Sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	pojedyncze drzewo	Marcinkowice	161/13	Dec. RL-op-8311/64/72 z dn.06.06.1972
16.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>), Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	grupa drzew (3szt.)	Kłęczany	50/1, 51/10, 51/9	Dec. RL-op-8311/156/74 z dn.14.11.1974
17.	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>), Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	grupa drzew (3 szt.)	Chomranice	264/2	Dec. Urzędu Woj. w Krakowie L,A.K.11/N/1Kr/34 z dn.14.04.1934

Tab. 12 Pomniki przyrody na terenie Gminy Chelmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Chelmiec)

Na poniższej mapie przedstawiono lokalizację obszarów i obiektów chronionych na terenie gminy.

Ryc. 19 Obszary i obiekty chronione na terenie Gminy Chełmec
(Źródło: Opracowanie własne)

8 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

8.1 *Rys historyczny*

Dokładne oszacowanie okresu powstania osady na terenie obecnej Gminy Chełmiec nie jest możliwe. Przeprowadzone badania archeologiczne wskazują, iż teren gminy zasiedlony był już w czasie młodszej epoki brązu. Świadczą o tym liczne przedmioty pochodzące z tamtego okresu (np. topory, naczynia gliniane), cmentarzysko oraz odkryte grodzisko.

Jednak pierwsze wzmianki dotyczące Chełmca jako osady pochodzą dopiero z XIII wieku. Według danych źródłowych w 1280 roku Księżna krakowska Kunegunda ufundowała klasztor św. Klary w Starym Sączu, jednocześnie przekazując zakonowi zespół dóbr ziemski, w skład których wchodziła wieś Chełmiec.

W okresie zaborów w II Rzeczypospolitej miała miejsce kolonizacja niemiecka w Sądecczyźnie, która była wynikiem wydania patentu terecjańskiego, a następnie józefińskiego w 1781 r. Efektem wydania tych dokumentów było zasiedlenie Sądecczyzny (w tym terenów obecnej Gminy Chełmiec) przez niemieckie rodziny, natomiast kolonizacja spowodowała podział wsi na dwie oddzielne części: Chełmiec Polski i Chełmiec Niemiecki. W 1862 r. Chełmiec znalazł się w posiadaniu Teodora Wittiga.

W czasie II wojny światowej, w 1939 r. miało miejsce zniesienie podziału wsi Chełmiec na dwa oddzielne osiedla. Główny decydem w tej sprawie był Jakub Bodziony, kierownik szkoły w Chełmcu i poseł na sejm (w latach 1935- 1938). Ponadto, na terenie miejscowości istniał obóz pracy, który został założony w 1944 r., a zlikwidowany w 1945 r. W obozie przebywało średnio 250 osób pochodzenia żydowskiego, którzy zajmowali się pracami fortyfikacyjnymi oraz uprawą roli.

W okresie powojennym, w 1954 r. doszło do zniesienia siedziby gminy w Chełmcu, a następnie powołano Gromadzką Radę Narodową w Chełmcu. W jej zarządzie znalazło się niestety znacznie mniej miejscowości (Chełmiec, Biczycze Dolne, Biczycze Górne, Niskowa oraz Świniarsko). Ponowne utworzenie gminy miało miejsce 1 stycznia 1973 r., w skład której weszło 12 sołectw.

8.2 Zasoby środowiska kulturowego

Obiekty architektury sakralnej:

Kościół Parafialny p.w. Imienia N.M.P. w Chomranicach

Kościół pochodzi II poł. XVII wieku. Zlokalizowany jest w centralnej części wsi, po południowej stronie drogi, prowadzącej z Pisarzowej do Marcinkowic. Obiekt został wykonany na podmurówce z kamienia łamanego, na zaprawie wapiennej, wzmocniona betonem i osłonięta okładziną tynkową. Ściany i dach kościoła wykonano z drewna. Obiekt został wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego pod nr A-7 wraz z drewnianą dzwonnica i ogrodzeniem (I poł. XIX w.) otaczającym kościół.

Kościół Parafialny p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Wielogłowach

Obiekt pochodzi z XIV w.; wzniesiony w stylu gotyckim. Kościół został rozbudowany i przebudowany w XVIII w.

Obiekty architektury rezydencjonalnej:

Dawny Dwór w Dąbrowej:

Budynek dworu pochodzi z II poł. XX wieku, posiada swój oryginalny zewnętrzny wystrój i kompozycję architektoniczną. Obecnie użytkowany jest jako Oddział Chorób Płuc Szpitala SPZOZ.

Dwór w Marcinkowicach wraz z założeniem parkowym:

Obiekt powstał w I poł. XIX w. w Marcinkowicach. Zlokalizowany jest po południowo- zachodniej stronie głównej szosy prowadzącej przez miejscowość w kierunku Rdziostowa. Budynek znajduje się na niewielkim wzniesieniu otoczony parkiem. Budynek dworu wzniesiony został na planie prostokąta, elewację frontową poprzedzono gankiem wspartym na kolumnach. Obecny właścicielem obiektu jest Zespół Szkół im. Władysława Orkana.

Dwór drewniany w Wielogłowach

Budynek pochodzi z XVII w. Został wzniesiony w konstrukcji zrębowej na planie prostokąta. W sąsiedztwie dworu zachowały się XIX- wieczne zabudowania dworskie w postaci murowanych czworaków. Obecnie dwór pełni funkcję klasztoru i jest w posiadaniu Zgromadzenia Sióstr Karmelitanek Dzieciątka Jezus.

Parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni:**Ogród dworski w Dąbrowej**

Założenie pochodzi z XIX w., zajmuje powierzchnię 5 ha. Ogród posiada 3 wnętrza: zajazd oraz dwa wnętrza ogrodowe ze stawami. Skład gatunkowy parku jest typowy dla założenia pochodzących z tego okresu, najstarsze z drzew liczą około 100 lat.

Założenie parkowe w Krasnem Potockim

Park powstał około 1825 r., na przełomie XVIII/XIX w. powstał również drewniany dwór, który nie przetrwał do obecnego wieku. Najstarsze drzewa parku liczą około 80 -150 lat.

Zabytkowy park w Wielopolu

Jest to dawny obszar dworski, zajmuje powierzchnię 5 ha. Do parku prowadzi aleja, wzdłuż której rosną 80-letnie drzewa (lipy, jesiony, wierzby).

Cmentarze:**Cmentarz tzw. "Dzwonek Loretański" w Librantowej**

Cmentarz zlokalizowany jest w centralnej części wsi po lewej stronie drogi, prowadzącej z Nowego Sącza. Teren zajmuje powierzchnię 0,01ha i sąsiaduje ze szkołą. Cmentarz zaprojektowano na planie trójkąta, z zaokrąglonym bokiem od strony drogi, w centralnej części zlokalizowana jest kapliczka oraz dzwonnica, które pochodzą z XVIII wieku. Na terenie cmentarza znajduje się zbiorowa mogiła polskich i szwedzkich żołnierzy, którzy polegli prawdopodobnie w czasie bitwy w 1655 roku.

Cmentarz wojenny w Marcinkowicach

Cmentarz przylega do północno- zachodniego narożnika cmentrza komunalnego w Marcinkowicach. Został założony na planie wydłużonego prostokąta. Na jego terenie znajduje się zespół trzech pomników nagrobnych. Centralny obelisk posiada formę ściętego graniastosłupa, po lewej znajduje się pomnik z centralnym krzyżem żeliwnym, natomiast po prawej jest pomnik z centralnym krzyżem lotaryńskim. Na terenie cmentarza spoczywa 19 żołnierzy.

Obiekty małej architektury:**Kapliczka p.w. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej**

Obiekt został wzniesiony w 1882 r. przez Józefa Leśniaka oraz Mikołaja i Marii Śmiercaków w Biczycach Dolnych. Kapliczka znajduje się w centralnej części

wsi, po południowej stronie drogi prowadzącej z Nowego- Sącza- Limanowa w kierunku zachodnim. Obiekt jest murowany, przykryty dachem dwuspadowym. Wyposażenie kapliczki pochodzi z okresu jej wzniesienia. Obiekt został wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego pod nr A-796.

Kapliczka w Chełmcu

Zlokalizowana w odległości około 3 km od stacji Nowy Sącz; pochodzi z XIX wieku. Obiekt jest murowany; przykryty dachem z gontu o sklepieniu kolebkowym.

Kapliczka w Chełmcu

Obiekt pochodzi z XIX wieku. Został wybudowany z cegły i kamienia, a dach przykryto dachówką.

Kapliczka p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej

Wzniesiona w II poł. XIX wieku w północnej części miejscowości Chełmiec. Obiekt nie posiada wyraźnych cech stylowych, wzniesiona z kamienia, na planie prostokąta, przykryta dachem dwuspadowym. W wyposażeniu kapliczki znajduje się m.in. ołtarzyk o kamiennej mensie i drewnianym parapecie oraz oleodruk z wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej.

Kapliczka p.w. Najświętszej Maryi Panny w Chomranicach

Obiekt zbudowany w 1901 r., zlokalizowana jest po zachodniej stronie drogi prowadzącej z Chomranic do Tęgoborza, w odległości ok. 800 m w kierunku północnym od nowego kościoła. Kapliczka posiada cechy neogotyckie; we wnętrzu obiektu znajduje się m. in. murowana z kamienia i tynkowana meansa ołtarzowa oraz prowizoryczny ołtarzyk z gipsową figurą NMP.

Kaplica w Dąbrowej

Obiekt pochodzi z XVIII wieku, znajduje się na terenie Oddziału Chorób Płuc Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Nowym Sączu. Ściany kaplicy zbudowane są z drewna, przykryte blachą. Obiekt odnawiany na przełomie XIX/ XX wieku.

Kaplica drewniana w Krasem Potockim

Obiekt pochodzi z XIX w., ściany drewniane, przykryte dachem z gontu, papy.

Kaplica murowana w Krasnem Potockim

Obiekt powstał w 1835 r. Ściany obiektu wzniesiono z kamieniach, przykryte dachówką.

Kaplica p.w. Marii Magdaleny w Krasem Potockim

Kaplicę zbudowano w 1835 r. przez właścicieli majątku w Krasnem Marynowskich. Kapliczka uległa znacznym zniszczeniom w trakcie II wojny światowej. Następnie została dwukrotnie odbudowana, pierwszy raz w latach powojennych, drugi- gruntownie w 1972 przez Stanisława Wojasa- mieszkańca wsi. Ostatni remont przeszła w 1997 roku.

Kapliczka z dzwonnicką w Librantowej

Obiekt pochodzi z 1632 r., znajduje się w centralnej części wsi, po północnej stronie głównej drogi wiejskiej. Kapliczka jest murowana, wzniesiona na planie prostokąta. Została gruntownie odnowiona w 1871. Ponadto, drobne prace remontowe przeprowadzono w latach 1930, 1970 i 1994 roku.

Kaplica dworska p.w. Niepokalana Serca NMP w Marcinkowicach

Obiekt jest drewniany, położony w bezpośrednim sąsiedztwie zabytkowego parku dworskiego, pochodzi z I poł. XIX w.

Kapliczka p.w. św. Rocha w Paszynie

Obiekt pochodzi z 1820 r., została ufundowana wg tradycji przez Oleksego. Została wzniesiona na planie prostokąta w stylu barokowym. Kapliczka znajduje się w północnej części wsi, w przysiółku Podgóry. Od czasu powstania obiekt wielokrotnie był odnawiany przez mieszkańców wsi.

Kaplica w Piątkowej

Kapliczka pochodzi z XIX w., wzniesiona została z kamienia i przykryta dachem z blachy. Nie posiada określonego stylu.

Kapliczka p.w. Matki Boskiej w Rdziostowie

Obiekt wybudowano w 1845 r. dzięki fundacji Błażeja i Marianny Potoczków. Znajduje się w północno- zachodniej części wsi. Kapliczka została wzniesiona na planie prostokąta, ściany są kamienne, przykryte dachem dwuspadowym o wyokrągłej połaci nad zamknięciem, wykonanym z blachy. W wyposażeniu

kapliczki znajduje się ołtarzyk wykonany w stylu barokowym, ludowa rzeźba Chrystusa Frasobliwego, porcelanowa figurka MB z Dzieciątkiem oraz oleodruk MB Bolesnej i Najśw. Serca Jezusowego z XX w.

Kaplica w Rdziostowie

Kaplica pochodzi z XIX w; wzniesiona na planie prostokąta z zaokrągloną ścianą przy ołtarzu. Ściany obiektu zostały wykonane z cegły i przykryte dachem z blachy. W wyposażeniu kaplicy znajduje się ołtarzyk wykonany w barokowo-ludowym stylu (XVII/XVIII w.).

Kapliczka w Świniarsku

Obiekt pochodzi z 1676 r., wzniesiona została na planie kwadratu z kamienia i cegły.

Figura przydrożna

Powstała w 1880 r. w stylu ludowym. Przedstawia postać Serca Jezusa na czworobocznym, wysmukłym postumencie, na którym znajdują się wizerunki św. Wojciecha, św. Ignacego oraz św. Stanisława Kostka.

8.3 Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

W rejestrze zabytków nieruchomości województwa małopolskiego znajduje się 17 obiektów znajdujących się na terenie Gminy Chelmiec. (Tab. 13)

WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH NA TERENIE GMINY CHEŁMIEC			
NR REJESTRU	OBIEKT	ADRES	NUMER EWIDENCYJNY DZIAŁKI
A.796	Kaplica pw. Najświętszej Maryi Wniebowziętej w Biczycach Górnych		158/2
A-65	Kościół Parafialny pw. Imienia Najświętszej Panny Marii	Chomranice 8	264/2
A-65	Ogrodzenie Kościoła	Chomranice 8	264/2

	Parafialnego		
A-65	Dzwonnica Kościelna	Chomranice 8	264/2
A-652	Dawny Dwór w Dąbrowej	Dąbrowa 1	253/2
A-312	Ogród Dworski w miejscowości Dąbrowa	Dąbrowa 1	253/2
A-188	Kaplica drewniana		235
A-188	Założenie parkowe		235, 261/1
A-588	Cmentarz tzw. "Dzwonek Loretanski" w Librantowej		131/1
A-592	Cmentarz wojenny nr 352 z okresu I Wojny Światowej		171
A-311	Ogród podworski		161/21
A-358/83	Grodzisko		390, 391, 392, 396/1, 395, 396/5, 397, 396/3, 396/4
A-174/M	Kaplica dworska pw. Niepokalanego Serca NMP		160/3
A-696	Kapliczka pw. św. Rocha w Paszynie		1654
A-849	Kapliczka pw. Matki Boskiej		96/1/2
A-178	Kościół parafialny w Wielogłowach		364/1
A-183	Dwór- ob. Klasztor ss. Karmelitanek Dzieciątka Jezus		531
A-654	Zabytkowy park w Wielopolu wraz z aleją dojazdową		262, 266, 245

Tab. 13 Obiekty znajdujące się w granicach Gminy Chełmiec wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa małopolskiego (stan czerwiec 2018 r.)

8.4 Obiekty będące w gminnej ewidencji zabytków

W Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Chełmiec znajduje się 276 obiektów, z czego na terenie Gminy Chełmiec zlokalizowanych jest 253 obiekty i zespoły zabytkowe. Pozostałe 23 obiekty znajdują się obecnie poza granicami Gminy Chełmiec. Gminna Ewidencja Zabytków została opracowana w latach 2005 -2009.

Zestawienie zabytków przedstawia tabela poniżej.

WYKAZ OBIEKTÓW I ZESPOŁÓW WPISANYCH DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW				
GMINY CHEŁMIEC				
L.P.	OBIEKT	OKRES POWSTANIA	ADRES	
			MIEJSCOWOŚĆ	ULICA
1	Budynek mieszkalny nr 38	1932 r.	Biczyce Dolne	-
2	Budynek mieszkalny nr 29	4 ćw. XIXw.	Biczyce Dolne	-
3	Budynek mieszkalny nr 26	1900-10 r.	Biczyce Dolne	-
4	Budynek mieszkalny nr 18	ok. 1930 r.	Biczyce Dolne	-
5	Budynek mieszkalny nr 10	1927 r.	Biczyce Dolne	-
6	Spichlerz nr 3	1938 r.	Biczyce Dolne	-
7	Krzyż	1881 r.	Biczyce Dolne	-
8*	Budynek mieszkalny nr 9	4 cw. XIXw.	Chełmiec	Axentowicza
9*	Spichlerz nr 9	4 ćw XIXw.	Chełmiec	Axentowicza
10*	Stodoła nr 9	4 ćw XIXw.	Chełmiec	Axentowicza
11*	Spichlerz nr 11	4 ćw XIXw.	Chełmiec	Axentowicza
12*	Budynek mieszkalny nr 13	1910-20 r.	Chełmiec	Axentowicza
13*	Budynek mieszkalny nr 15	1910-20 r.	Chełmiec	Axentowicza
14*	Budynek mieszkalny nr 16	ok. 1920	Chełmiec	Axentowicza
15*	Budynek mieszkalny nr 17	1910-20	Chełmiec	Axentowicza
16*	Budynek mieszkalny nr 25	XXw.	Chełmiec	Axentowicza
17*	Budynek mieszkalny nr 34	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Axentowicza
18*	Budynek mieszkalny nr 103	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Dunajcowa
19*	Budynek mieszkalny nr 105	1. 30 XXw.	Chełmiec	Dunajcowa
20*	Budynek mieszkalny nr 111	1919 r.	Chełmiec	Dunajcowa
21*	Budynek mieszkalny nr 113	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Dunajcowa
22*	Budynek mieszkalny 115	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Dunajcowa
23*	Budynek mieszkalny nr 125	ok. 1900 r.	Chełmiec	Dunajcowa
24*	Budynek mieszkalny nr 135	1910-1920	Chełmiec	Dunajcowa

25*	Budynek mieszkalny nr 137	-	Chełmiec	Dunajcowa
26*	Kapliczka figuralna, zwieńczona krzyżem	poł. XIXw.	Chełmiec	Dunajcowa
27	Budynek mieszkalny nr 19	I. 30 XXw.	Chełmiec	Gajowa
28	Stodoła nr 19	I. 30 XXw.	Chełmiec	Gajowa
29	Budynek mieszkalny nr 56	I. 40 XXw.	Chełmiec	Gajowa
30	Budynek mieszkalny nr 19	I. 20 XXw.	Chełmiec	Gołębia
31*	Budynek mieszkalny nr 3	I. 20 XXw.	Chełmiec	Jagodowa
32*	Budynek mieszkalny nr 21	1910-20 r.	Chełmiec	Jagodowa
33*	Budynek mieszkalny nr 31	4 cw. XIXw.	Chełmiec	Jagodowa
34	Budynek mieszkalny nr 6	4 cw. XIXw.	Chełmiec	Jodłowa
35	Budynek mieszkalny nr 11	4 cw. XIX w.	Chełmiec	Jodłowa
36	Kapliczka kubaturowa obok nr 6	2 poł. XIXw.	Chełmiec	Jodłowa
37	Budynek bez numeru, obok nr 10	1. 30 XXw.	Chełmiec	Leśna
38	Budynek mieszkalny nr 10	1944 r.	Chełmiec	Leśna
39	Budynek mieszkalny nr 11	1. 20 XXw.	Chełmiec	Leśna
40	Budynek mieszkalny nr 12	I. 30 XXw.	Chełmiec	Leśna
41	Budynek mieszkalny nr 10	I. 30 XXw.	Chełmiec	Limanowska
42	Budynek mieszkalny nr 12	30 XXw.	Chełmiec	Limanowska
43	Budynek mieszkalny nr 22	1910-20	Chełmiec	Limanowska
44	Budynek mieszkalny nr 24	20-30 XXw.	Chełmiec	Limanowska
45	Budynek mieszkalny nr 74	30 XXw.	Chełmiec	Limanowska
46	Budynek mieszkalny nr 1	I. 20-30 XXw.	Chełmiec	Magazynowa
47	Budynek mieszkalny nr 10	1910-1920 r.	Chełmiec	Marcinkowicka
48	Budynek mieszkalny nr 12	1910-1920 r.	Chełmiec	Marcinkowicka
49	Budynek mieszkalny nr 15	1. 30 XXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
50	Budynek mieszkalny nr 16	1910-20	Chełmiec	Marcinkowicka
51	Budynek mieszkalny nr 17	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
52	Budynek mieszkalny nr 18	1910-20	Chełmiec	Marcinkowicka
53	Spichlerz nr 19	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
54	Budynek mieszkalny nr 19	1. XXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
55	Budynek mieszkalny nr 22	1. 30 XXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
56	Budynek mieszkalny nr 26	1910-20	Chełmiec	Marcinkowicka
57	Spichlerz nr 26	1910-20	Chełmiec	Marcinkowicka
58	Budynek mieszkalny nr 29	ok. 1900 r.	Chełmiec	Marcinkowicka

59	Budynek mieszkalny nr 33	ok. 1910 r.	Chełmiec	Marcinkowicka
60	Spichlerz nr 33	ok. 1910 r.	Chełmiec	Marcinkowicka
61	Budynek mieszkalny nr 34	ok. 1920 r.	Chełmiec	Marcinkowicka
62	Budynek mieszkalny nr 36	1910-20	Chełmiec	Marcinkowicka
63	Budynek mieszkalny nr 38	1900-1910	Chełmiec	Marcinkowicka
64	Budynek mieszkalny nr 47	I. 20-30 XXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
65	budynek mieszkalny nr 51	ok. 1910	Chełmiec	Marcinkowicka
66	Budynek mieszkalny nr 57	I. 20-30 XX w.	Chełmiec	Marcinkowicka
67	Budynek mieszkalny nr 67	ok. 1990 r.	Chełmiec	Marcinkowicka
68	Budynek mieszkalny nr 74	I. 20 XXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
69	Budynek mieszkalny nr 86	ok. 1910	Chełmiec	Marcinkowicka
70	Budynek bez numeru (zakład fotograficzny)	1910-20	Chełmiec	Marcinkowicka
71	Dwór, Ul. Marcinkowicka	I. 20 X w.	Chełmiec	Marcinkowicka
72	Budynek gospodarczy, ob. magazynu	I. 20 XXw.	Chełmiec	Marcinkowicka
73	stodoła	ok. 1920	Chełmiec	Marcinkowicka
74	Budynek mieszkalny bez numeru, obok nr 81	4 ćw. XI w.	Chełmiec	Marcinkowicka
75	Budynek mieszkalny nr 1	4 cw. XIX.	Chełmiec	Podgórska
76	Budynek mieszkalny nr 1	4 cw. XIX.	Chełmiec	Podgórska
77	Budynek - obórka nr 3	I. 20 XXw.	Chełmiec	Podgórska
78	Budynek biur Urzędu Gminy	1910 r.	Chełmiec	Podegrodzka
79	Budynek mieszkalny nr 4,	ok. 1920 r.	Chełmiec	Podegrodzka (Papieska)
80	Budynek mieszkalny nr 24	4 ćw. XIXw.	Chełmiec	Podegrodzka
81	Budynek mieszkalny nr 48	I. 20-30 XXw.	Chełmiec	Podegrodzka
82	Budynek mieszkalny nr 29	1930 r.	Chełmiec	Szeroka
83	Budynek mieszkalny nr 33	1930 r.	Chełmiec	Szeroka
84	Budynek mieszkalny nr 39	l.40 XXw.	Chełmiec	Szeroka
85	Budynek mieszkalny nr 54	I. 30 XXw.	Chełmiec	Szeroka
86	Budynek mieszkalny nr 1	ok. 1900 r.	Chomranice	-
87	Budynek - stodoła nr 1	ok. 1900 r.	Chomranice	-
88	Budynek-obora nr 1	ok. 1900 r.	Chomranice	-
89	Budynek gospodarczy nr 1- magazyn zbożowy	ok. 1920 r.	Chomranice	-

90	Spichlerz nr 1	ok. 1900 r.	Chomranice	-
91	Budynek mieszkalny nr 2	ok. 1910, 1936 r.	Chomranice	-
92	Budynek mieszkalny nr 3	1900-1910	Chomranice	-
93	Stodoła nr 3	1900-1910	Chomranice	-
94	Budynek mieszkalny nr 10	L. 30 XXw.	Chomranice	-
95	Budynek stodoły nr 10	L. 30 XXw.	Chomranice	-
96	Budynek mieszkalny nr 43	1934 r.	Chomranice	-
97	Budynek mieszkalny nr 69	1922 r.	Chomranice	-
98	Budynek mieszkalny nr 81	1910-20	Chomranice	-
99	Budynek mieszkalny nr 83	4 ćw. XIXw.	Chomranice	-
100	Budynek mieszkalny nr 96	I. 20 XXw.	Chomranice	-
101	Budynek mieszkalny nr 117	1935 r.	Chomranice	-
102	Spichlerz, nr 117	1935 r.	Chomranice	-
103	Budynek mieszkalny nr 130	I. 20-30 XX w.	Chomranice	-
104	Budynek mieszkalny bez numeru	ok. 1920 r.	Chomranice	-
105	Słup ogrodzenia cmentarza gminnego w formie kapliczki	kon. XIXw.	Chomranice	-
106	Ogrodzenie przykościelnego cmentarza	1 poł. XIXw.	Chomranice	-
107	Budynek plebani nr 8	I. 30 XXw.	Chomranice	-
108	Budynek katechetyczny nr 8	ok. 1920 r.	Chomranice	-
109	Kapliczka z Matką Boską przy drodze Chomranice-Chełmiec	1901 r.	Chomranice	-
110	Budynek mieszkalny nr 18	i. 40 XXw.	Dąbrowa	-
111	Budynek mieszkalny nr 50	1923 r.	Dąbrowa	-
112	Budynek mieszkalny nr 53	I. 30-te XXw.	Dąbrowa	-
113	Budynek mieszkalny nr 60	1900-10 r.	Dąbrowa	-
114	Budynek mieszkalny nr 71	1900-10 r.	Dąbrowa	-
115	Kapliczka przy drodze Dąbrowa-Wola Kurowska	2 poł. XIXw.	Dąbrowa	-
116	Kaplica	XVIII, XIXw.	Dąbrowa	-
117	Kapliczka obok domu nr 56, figurowa na słupie	XIXw.	Dąbrowa	-
118	Kapliczka, na kamiennym postumencie, drewniana	XVIIIw.	Dąbrowa	-

	figura			
119	Budynek Szkoły	kon. XIXw.	Januszowa	-
120	Budynek mieszkalny nr 15	I. 30-te XIXw.	Januszowa	-
121	Budynek mieszkalny nr 28	1939 r.	Januszowa	-
122	Budynek mieszkalny nr 37	20-30 XXw.	Januszowa	-
123	Budynek mieszkalny nr 68	1931 r.	Januszowa	-
124	Kapliczka przydrożna	XIXw.	Januszowa	-
125	Figura Chrystusa Frasobliwego	1876 r.	Januszowa	-
126	Budynek mieszkalny nr 5	1909 r.	Kłęczany	-
127	Budynek mieszkalny nr 6	1910-20	Kłęczany	-
128	Stodoła, nr 7	4 ćw. XIX w.	Kłęczany	-
129	Budynek mieszkalny nr 12	ok. 1920 r.	Kłęczany	-
130	Stodoła, nr 12	ok. 1920 r.	Kłęczany	-
131	Budynek gospodarczy nr 12	ok. 1920 r.	Kłęczany	-
132	Budynek mieszkalny nr 49	1930 r.	Kłęczany	-
133	Budynek mieszkalny nr 51	I. 30 XXw.	Kłęczany	-
134	Spichlerz nr 51	I. 30 XXw.	Kłęczany	-
135	Budynek gospodarczy nr 114	4 ćw. XIXw.	Kłęczany	-
136	Budynek mieszkalny nr 114	1898 r.	Kłęczany	-
137	Budynek mieszkalny nr 121	ok. 1900 r.	Kłęczany	-
138	Budynek d. szkoły, ob. mieszkalny	ok. 1910 r.	Kłęczany	-
139	Budynek stodoły	ok. 1910 r.	Kłęczany	-
140	Budynek mieszkalny bez numeru	ok. 1910 r.	Kłęczany	-
141	Figura Matki Boskiej Bolesnej, Obok nr 151	1734 r., odnowiona 1889 r.	Kłęczany	-
142	Figura Chrystusa Frasobliwego	1887 r.	Kłęczany	-
143	Figura Chrystusa Frasobliwego przy drodze Wielogłowy-Klimkówka	4 ćw. XIX w.	Klimkówka	-
144	Kapliczka obok domu Kazimierza Wójciaka	poł. XIX w.	Klimkówka	-
145	Kaplica obok nr 34	ok. 1900 r.	Klimkówka	-
146	Świetlica wiejska dawna	I. 20-30 XX w.	Kurów	-

	szkoła			
147	Budynek mieszkalny nr 5	1860 r.	Kurów	-
148	Budynek mieszkalny nr 6	1911 r.	Kurów	-
149	Budynek mieszkalny nr 9	1908 r.	Kurów	-
150	Spichlerz nr 9	1900-10 r.	Kurów	-
151	Budynek mieszkalny nr 11	1860 r.	Kurów	-
152	Budynek mieszkalny nr 35	4 ćw. XIXw.	Kurów	-
153	Budynek mieszkalny nr 38	1910 r.	Kurów	-
154	Piwnica nr 43	1920 r.	Kurów	-
155	Budynek mieszkalny nr 53	I. 30-te XXw.	Kurów	-
156	Budynek mieszkalny nr 56	I. 30-te XXw.	Kurów	-
157	Kapliczka obok nr 62	2 poł. XIXw.	Kurów	-
158	Kapliczka przy polnej drodze Kunów-Jamnica	2 poł. XIXw.	Kurów	-
159	Kapliczka przy drodze Kurów-Falkowa	2 poł. XIXw.	Kurów	-
160	Figura - krzyż przy wjeździe na most do Tęgorozy	1841 r.	Kurów	-
161	Figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem obok nr 57	ok. poł. XIXw.	Kurów	-
162	Figura Chrystusa, obok nr 5	1871 r.	Kurów	-
163	Kapliczka przy drodze Kurów-Zbyszycy	poł. XIXw.	Kurów	-
164	Kaplica p.w. Najświętszej Marii Panny	1877 r.	Kurów	-
165	Budynek stajni, ob. mieszkalny	3 ćw. XIXw.	Krasne Potockie	-
166	Budynek szkoły	1935 r.	Krasne Potockie	-
167	Budynek mieszkalny nr 1	3 ćw. XIXw.	Krasne Potockie	-
168	Budynek mieszkalny nr 46	4 ćw. XIXw.	Krasne Potockie	-
169	Budynek mieszkalny nr 80	4 ćw. XIXw.	Krasne Potockie	-
170	Chałupa nr 19	1930 r.	Krasne Potockie	-
171	Budynek mieszkalny nr 90	I. 30 XXw.	Krasne Potockie	-
172	Budynek mieszkalny nr 117	1932 r.	Krasne Potockie	-
173	Kapliczka, Przy drodze Trzetrzewina-Krasne Potockie	1835 r., odnowiona 1885 r.	Krasne Potockie	-

174	Kapliczka z figura św. Floriana, obok nr 1	3 ćw. XIX w	Krasne Potockie	-
175	Kapliczka p.w. Marii Magdaleny, W parku podworskim obok budynku nr 2	1835 r.	Krasne Potockie	-
176	Kapliczka I	XIXw.	Krasne Potockie	-
177	Kapliczka II	1835 r.	Krasne Potockie	-
178	Budynek mieszkalny nr 9	4 ćw. XIXw.	Librantowa	-
179	Spichlerz nr 9	4 ćw. XIXw.	Librantowa	-
180	Budynek mieszkalny nr 14	1939 r.	Librantowa	-
181	Budynek mieszkalny nr 14	1939 r.	Librantowa	-
182	Budynek mieszkalny nr 45	I. 30-te XXw.	Librantowa	-
183	Budynek mieszkalny nr 70	I. 30-te XXw.	Librantowa	-
184	Budynek mieszkalny nr 102	1939 r.	Librantowa	-
185	Budynek mieszkalny nr 104	1933 r.	Librantowa	-
186	Budynek mieszkalny nr 111	1906 r.	Librantowa	-
187	Kapliczka, obok dzwonnicy	1632 r.	Librantowa	-
188	Dzwonnica, (obok kapliczki z 1632 r.),	Kon. XVIIw. (XIX w.).	Librantowa	-
189	Kapliczka obok nr 33	1929 r.	Librantowa	-
190	Dzwonnica obok szkoły	1871 r.	Librantowa	-
191	Budynek mieszkalny nr 1	1918 r.	Naściszowa	-
192	Kapliczka obok nr 99	4 ćw. XIXw.	Niskowa	-
193	Kapliczka przy drodze polnej Niskowa-Chochorowice	1 poł. XIXw.	Niskowa	-
194	Budynek mieszkalny nr 20	1925 r.	Marcinkowice	-
195	Budynek mieszkalny nr 21	1938 r.	Marcinkowice	-
196	Budynek mieszkalny nr 42	1932 r.	Marcinkowice	-
197	Stodoła, nr 42	I. 30 XX w.	Marcinkowice	-
198	Piwnica, nr 42	I. 30 XX w.	Marcinkowice	-
199	Budynek mieszkalny nr 146	I. 20, 30 XXw.	Marcinkowice	-
200	Budynek mieszkalny bez numeru	I. 30 XXw.	Marcinkowice	-
201	Budynek przedszkola	I. 20, 30 XXw.	Marcinkowice	-
202	Budynek stacji PKP	I. 20-30 XXw.	Marcinkowice	-
203	Figura św. Antoniego	2 poł. XIXw.	Marcinkowice	-

204	Budynek mieszkalny nr 121	1927 r.	Paszyn	-
205	Kościół par. p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy	1938/39 r.	Paszyn	-
206	Kapliczka obok nr 42	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
207	Kapliczka obok nr 71	1820 r.	Paszyn	-
208	Kapliczka przy drodze Paszyn-Cieniawa	XIXw.	Paszyn	-
209	Kapliczka obok nr 7	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
210	Kapliczka przy drodze	-	Paszyn	-
211	Figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem obok nr 80	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
212	Figura Św. Rodziny przy drodze Paszyn-Cieniawa	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
213	Figura Matki Boskiej obok nr 281	poł. XIXw.	Paszyn	-
214	Figura Jana Nepomucena przy drodze Paszyn-Cieniawa, obok nr 281	poł. XIXw.	Paszyn	-
215	Figura św. Jana Nepomucena przy drodze Paszyn-Nowy Sącz	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
216	Kapliczka przy drodze Paszyn-Cieniawa	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
217	Figura Chrystusa Frasobliwego przy drodze Paszyn-Cieniawa, obok domu Józefa Jasińskiego	2 poł. XIXw.	Paszyn	-
218	Kapliczka obok nr 53	2 poł. XIXw.	Piątkowa	-
219	Kapliczka obok nr 13	1 poł. XIXw.	Piątkowa	-
220	Kapliczka obok nr 14	2 poł. XIXw.	Piątkowa	-
221	Figura Chrystusa Frasobliwego obok nr 8	1858 r.	Piątkowa	-
222	Kapliczka obok nr 38	3 ćw. XIXw.	Piątkowa	-
223	Kapliczka przy drodze Piątkowa-Boguszowa	2 poł. XIXw.	Piątkowa	-
224*	Kaplica	XIXw.	Pod rzece	-
225	Budynek mieszkalny nr 9	4 ćw. XIXw.	Rdziostów	-
226	Budynek mieszkalny nr 29	1889 r.	Rdziostów	-

227	Budynek mieszkalny nr 53	I. 20, 30 XXw.	Rdziostów	-
228	Budynek szkoły nr 57	1928 r.	Rdziostów	-
229	stodoła	I. 30 XXw.	Rdziostów	-
230	obórka	1854 r.	Rdziostów	-
231	stajnia	I. 30-40 XXw.	Rdziostów	-
232	Budynek mieszkalny bez numeru	4 ćw. XIXw.	Rdziostów	-
233	Kapliczka, Przy drodze Marcinkowice - Rdziostów	1845, 1903 r.	Rdziostów	-
234	Kapliczka	1845 r.	Rdziostów	-
235	Budynek mieszkalny b. nru, obok nr 16	I. 20-te XXw.	Świniarsko	-
236	Budynek mieszkalny nr 114	1904 r.	Świniarsko	-
237	Budynek mieszkalny nr 1	4 ćw. XIXw.	Świniarsko	-
238	Budynek pompowni nr 133	ok. 1900 r.	Świniarsko	-
239	Budynek biurowo-administracyjny, ob. Mieszkalny nr 133	ok. 1900 r.	Świniarsko	-
240	Kapliczka	1676 r.	Świniarsko	-
241	Budynek mieszkalny nr 41	ok. 1920 r.	Trzetrzewina	-
242	Budynek mieszkalny nr 50	4 ćw. XIXw.	Trzetrzewina	-
243	Spichlerz, nr 50	4 ćw. XIXw.	Trzetrzewina	-
244	Stodoła nr 50	1910-20 r.	Trzetrzewina	-
245	Budynek mieszkalny nr 80,	1911 r.	Trzetrzewina	-
246	Budynek mieszkalny nr 118	1910 r.	Trzetrzewina	-
247	Budynek mieszkalny nr 134	1928 r.	Trzetrzewina	-
248	Budynek mieszkalny nr 135	I. 20 XXw.	Trzetrzewina	-
249	Budynek mieszkalny nr 142	I. 40 XXw.	Trzetrzewina	-
250	Budynek mieszkalny nr 150	1914 r.	Trzetrzewina	-
251	Budynek mieszkalny nr 183	1910 r.	Trzetrzewina	-
252	Budynek mieszkalny nr 190	1933 r.	Trzetrzewina	-
253	Budynek mieszkalny nr 215	I. 20 XXw.	Trzetrzewina	-
254	Budynek mieszkalny nr 225	1938 r.	Trzetrzewina	-
255	Budynek szkoły	I. 40 XXw.	Trzetrzewina	-
256	Budynek mieszkalny bez numeru, (nieдалeko tablicy	I. 20 XXw.	Trzetrzewina	-

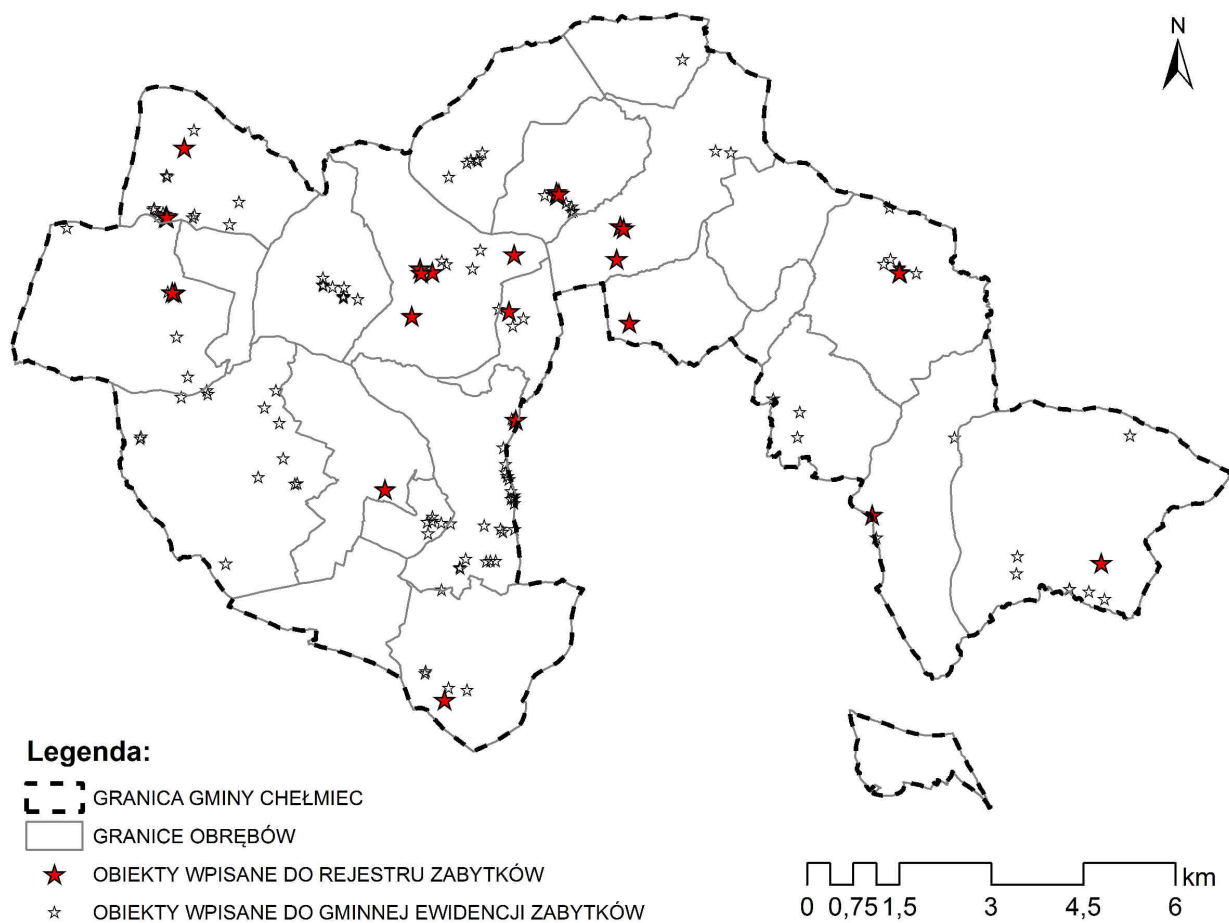
	“Trzetrzewina” od strony Limanowej)			
257	Budynek mieszkalny nr 4	ok. 1900 r.	Trzetrzewina	-
258	Budynek mieszkalny nr 15	1940 r.	Trzetrzewina	-
259	Budynek mieszkalny bez numeru, obok sklepu	1910-1920 r.	Trzetrzewina	-
260	Kościół par. p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy	kon. XIXw.	Trzetrzewina	-
261	Dzwonnica przy kościele	-	Trzetrzewina	-
262	Budynek mieszkalny nr 12	ok. 1930r.	Ubiad	-
263	Budynek mieszkalny nr 10	I. 40-te XXw.	Ubiad	-
264	Budynek mieszkalny nr 13	ok. 1920 r.	Wielogłowy	-
265	Kapliczka obok nr 52	2 poł. XIXw.	Wielogłowy	-
266	Kapliczka obok domu Jana Basty	poł. XIXw.	Wielogłowy	-
267	Kapliczka	XVIII/XIXw.	Wielogłowy	-
268	Kościół par. P.w. Matki Bożej Wniebowziętej	pocz. XIVw. (1318 r.), XVIIw.	Wielogłowy	-
269	Kapliczka	XIX/XXw.	Wielogłowy	-
270	Stara plebania	XIX/XXw.	Wielogłowy	-
271	Budynek mieszkalny nr 23	1910-20 r.	Wola Kurowska	-
272	Budynek mieszkalny nr 14	1946 r.	Wola Kurowska	-
273	Budynek szkoły	pocz. XXw.	Wola Kurowska	-
274	Kapliczka obok nr 25	2 poł. XIXw.	Wola Kurowska	-
275	Kapliczka obok kościoła	2 poł. XIXw.	Wola Kurowska	-
276	Kapliczka, pozostałość dawnej kaplicy, na dawnym cmentarzu cholerycznym	-	Wola Kurowska	-
*- aktualnie obiekty znajdujące się poza granicami Gminy Chełmiec				

Tab. 14 Obiekty i zespoły znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków, UG Chełmiec, 2005- 2009)

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację zabytków znajdujących się na terenie Gminy Chełmiec.

Obiekty zabytkowe na terenie Gminy Chełmiec

Ryc. 20 Obiekty zabytkowe na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków, UG Chełmiec, 2005- 2009)

8.5 Stanowiska archeologiczne

Na terenie Gminy Chełmiec zlokalizowanych jest łącznie 181 stanowisk archeologicznych. Zestawienie zabytków archeologicznych przedstawiono w tabeli poniżej.

NR STANOWISKA NA RYSUNKU STUDIUM	NR OBSZARU AZP	NR STANOWISKA	FUNKCJA OBSZARU	CHRONOLOGIA
1	110-63	1/27	OSADA	OKRES PÓŹNO-ŚREDNIOWIECZNY
2	110-63	2/28	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. OKRES PÓŹNO-ŚREDNIOWIECZNY 2. OKRES NOWOŻYTNY
3	110-63	3/29	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPŁYWÓW RZYMSKICH

4	110-63	4/30	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH, 2. OKRES NOWOŻYTNY
5	110-63	1/81	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. OSADA 4. OSADA 5. OSADA 6. ŚLAD OSADNICTWA 7. OSADA 8. ŚLAD OSADNICTWA 9. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA-EPOKA BRĄZU 2. WCZESNA EPOKA BRĄZU 3. EPOKA BRĄZU-WCZESNA EPOKA ŻELAZA 4. OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH 5. OKRES PRADZIEJOWY 6. OKRES WCZESNOŚREDNIOWIECZNY 7. OKRES POŻNOŚREDNIOWIECZNY 8. OKRES NOWOŻYTNY 9. NIEOKREŚLONA
6	110-63	3-83	1. ŚLAD OSAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU-WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2. OKRES PRADZIEJOWY 3. OKRES NOWOŻYTNY
7	110-63	4/84	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. NEOLIT? 2. EPOKA BRĄZU-WCZESNA EPOKA ŻELAZA 3. OKRES POŻNO-ŚREDNIOWIECZNY
8	110-63	5/85	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
9	110-63	6/86	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. OSADA 4. OSADA 5. OSADA 6. OSADA	1. MŁODSZY NEOLIT-EPOKA BRĄZU 2. EPOKA BRĄZU-WCZESNA EPOKA ŻELAZA 3. OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH 4. OKRES PRADZIEJOWY 5. OKRES WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNY 6. OKRES POŻNO-ŚREDNIOWIECZNY
10	110-63	7/87	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. OKRES PRADZIEJOWY 2. OKRES WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNY 3. OKRES NOWOŻYTNY
11	110-63	8/88	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. OKRES PRADZIEJOWY 2. OKRES WCZESNO-ŚREDNIOWIECZNY
12	110-63	9/89	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES POŻNO-ŚREDNIOWIECZNY
13	110-63	10/90	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES PRADZIEJOWY
14	110-63	11/91	ŚLAD OSADNICTWA	MŁODSZY LUB PÓŻNY NEOLIT
15	110-63	12/92	OSADA	OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH
16	110-63	13/93	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES PRADZIEJOWY
17	110-63	14/94	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. OSADA	1. EPOKA BRĄZU-WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2. OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH

				3. OKRES PRADZIEJOWY
18	110-63	1/95	1. OSADA 2. GRODZISKO 3. OSADA ?	1. HaD- WCZESNY OKRES LATEŃSKI 2. OKRES POŻNO-ŚREDNIOWIECZNY OKRES NOWOŻYTNY
19	110-63	2/96	OSADA	EPOKA BRĄZU- WCZESNA EPOKA ŻELAZA
20	110-63	3/97	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. OSADA	1. EPOKA BRĄZU- WCZESNA EPOKA ŻELAZA 2. OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH 3. OKRES PRADZIEJOWY
21	110-63	4/98	1. GRÓB CIAŁOPALNY 2. OSADA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. HaD- WCZESNY OKRES LATEŃSKI 2. EPOKA BRĄZU- WCZESNA EPOKA ŻELAZA 3. OKRES PRADZIEJOWY
22	110-63	5/99	DOMNIEMANE GRODZISKO	NIEOKREŚLONA
23	110-63	6/100	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH
24	110-63	7/101	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. MŁODSZY LUB POŻNY NEOLIT 2. OKRES PRADZIEJOWY 3. OKRES WCZESNO- ŚREDNIOWIECZNY
25	110-63	8/102	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. EPOKA BRĄZU 2. OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH
26	110-63	9/103	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES WPLYWÓW RZYMSKICH
27	110-63	1/74	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. OKRES PÓŻNO- ŚREDNIOWIECZNY 2. OKRES NOWOŻYTNY
28	110-63	2/75	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. OKRES NOWOŻYTNY
29	110-63	30/31	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES PRADZIEJOWY
30	111-63	1/1	1. OSADA 2. OSADA 3. GRODZISKO	1. WCZESNA EPOKA BRĄZU OD III/IV OKRESU EPOKI BRĄZU PO OKRES HALSZTACKI 2. MŁODSZY OKRES PRZEDRZYMSKI 3. WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
31	111-63	2/2	SKARB	POŹNE ŚREDNIOWIECZE
32	111-63	3/3	NIEOKREŚLONA	OKRES NOWOŻYTNY
33	111-63	4/4	1. NIEOKREŚLONA 2. NIEOKREŚLONA	1. EPOKA BRĄZU 2. OKRES RZYMSKI
34	111-63	5/5	ŚLAD OSADNICTWA	NIEOKREŚLONA
35	111-63	6/6	CMENTARZYSKO	ENEOLIT
36	111-63	7/61	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
37	111-63	8/62	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
38	111-63	9/63	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA

39	111-63	10/64	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA 3. OKRES NOWOŻYTNY
40	111-63	11/65	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. EPOKA BRĄZU
41	111-63	12/66	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
42	111-63	13/67	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
43	111-63	14/68	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA 3. POŻNE ŚREDNIOWIECZE
44	111-63	15/69	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
45	111-63	16/70	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. PRAHISTORIA
46	111/63	17/71	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
47	111/63	18/72	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. EPOKA BRĄZU 2. OSADA
48	111-63	19/73	OSADA	EPOKA BRĄZU
49	111-63	20/74	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
50	111/63	21/75	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
51	111-63	22/76	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
52	111-63	23/77	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
53	111-63	24/78	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
54	111-63	25/79	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA
55	111-63	26/80	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU
56	111-63	27/81	OSADA	EPOKA BRĄZU
57	111-63	28/82	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. OKRES NOWOŻYTNY
58	111-63	29/83	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. EPOKA ŁUŻYCKA
59	111-63	-	-	-
60	110-63	9/76	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA- EPOKA BRĄZU 2. OKRES POŻNO- ŚREDNIOWIECZNY
61	110-63	10/77	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. OKRES PRADZIEJOWY 2. OKRES POŻNO- ŚREDNIOWIECZNY- WCZESNOWOŻYTNY
62	110-63	11/78	1. ŚLAD	1. OKRES WPLYWÓW

			OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. ŚLAD OSADNICTWA 4. OSADA	RZYMSKICH 2. OKRES PRADZIEJOWY 3. OKRES WCZESNO- ŚREDNIOWIECZNY 4. OKRES NOWOŻYTNY
63	110-63	12/79	OSADA	OKRES POŻNO- ŚREDNIOWIECZNY- WCZESNONOWOŻYTNY
64	110-63	13/80	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. OSADA	1. OKRES PRADZIEJOWY 2. OKRES WCZESNOŚREDNIOWIECZ NY 3. OKRES POŻNOŚREDNIOWIECZNY
65	111-63	1/16	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
66	111-63	2/17	OSADA	EPOKA BRĄZU
67	111-63	3/18	ŚLAD OSADNICTWA	ENEOLIT
68	111-63	4/87	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
69	111-63	5/88	OSADA	PRAHISTORIA
70	111-63	6/89	OSADA	POŹNE ŚREDNIOWIECZE
71	111-63	7/90	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. PRAHISTORIA 2. POŹNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY
72	111-63	8/91	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
73	111-63	1/39	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. OSADA, ŚLAD OSADNICTWA 4. NIEOKREŚLONA	1. EPOKA KAMIENIA 2. EPOKA BRĄZU 3. PRAHISTORIA, ENEOLIT 4 NIEOKREŚLONA
74	111-63	2/40	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
75	111-63	3/58	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
76	111-63	4/59	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
77	111-63	5/60	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. OKRES NOWOŻYTNY
78	111-63	1/50	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
79	111-63	2/51	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
80	111-63	3/52	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
81	111-63	4/53	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
82	111-63	5/54	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
83	111-63	6/55	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU
84	111-63	7/56	OSADA	PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE/ OKRES NOWOŻYTNY
85	111-63	8/57	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
86	111-63	1/33	1. OSADA 2. GRODZISKO	1. EPOKA BRĄZU- WCZESNA EPOKA ŻELAZA

				2. WCZESNE ŚREDNIOWIECZE (IX- XI w.)
87	111-63	2/34	1. CEMNTARZYSKO 2. CMENTARZYSKO	1. NIEOKREŚLONA 2. OKRES RZYMSKI
88	111-63	3/35	1. OSADA 2. OSADA 3. OSADA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA 3. WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
89	111-63	4/36	NIEOKREŚLONA	NIEOKREŚLONA
90	111-63	5/37	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. OSADA 4. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. PRAHISTORIA 3. WCZESNE ŚREDNIOWIECZE 4. NIEOKREŚLONA
91	111-63	6/38	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
92	111-63	1/41	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
93	111-63	2/42	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
94	111-63	3/43	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
95	111-63	4/44	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
96	111-63	5/45	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
97	111-63	6/46	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
98	111-63	7/47	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
99	111-63	8/48	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
100	111-63	9/49	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
101	111-63	1/7	1. OSADA 2. OSADA 3. OSADA 4. OSADA	1. EPOKA BRĄZU 2. MŁODSZY OKRES RZYMSKI 3. PRAHISTORIA 4. NIEOKREŚLONA
102	111-63	2/8	1. OSADA 2. OSADA	1. PRAHISTORIA 2. WCZESNE ŚREDNIOWIECZE
103	111/63	3/9	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. OSADA 4. OSADA	1 EPOKA KAMIENIA, EPOKA BRĄZU 2. WCZESNA EPOKA ŻELAZA 3. PRAHISTORIA WCZESNE ŚREDNIOWICZE 4. POŻNE ŚREDNIOWIECZE
104	111-63	4/10	CMENTARZYSKO CIAŁOPALNE	EPOKA BRĄZU- WCZESNA EPOKA ŻELAZA
105	111-63	5/11	ŚLAD OSADNICTWA	NIEOKREŚLONA
106	111-63	6/12	ŚLAD OSADNICTWA	NIEOKREŚLONA
107	111-63	7/13	OSADA	NIEOKREŚLONA
108	111-63	8/14	ŚLAD OSADNICTWA	POŻNE ŚREDNIOWIECZE
109	111-63	9/15	ŚLAD OSADNICTWA	NIEOKREŚLONA

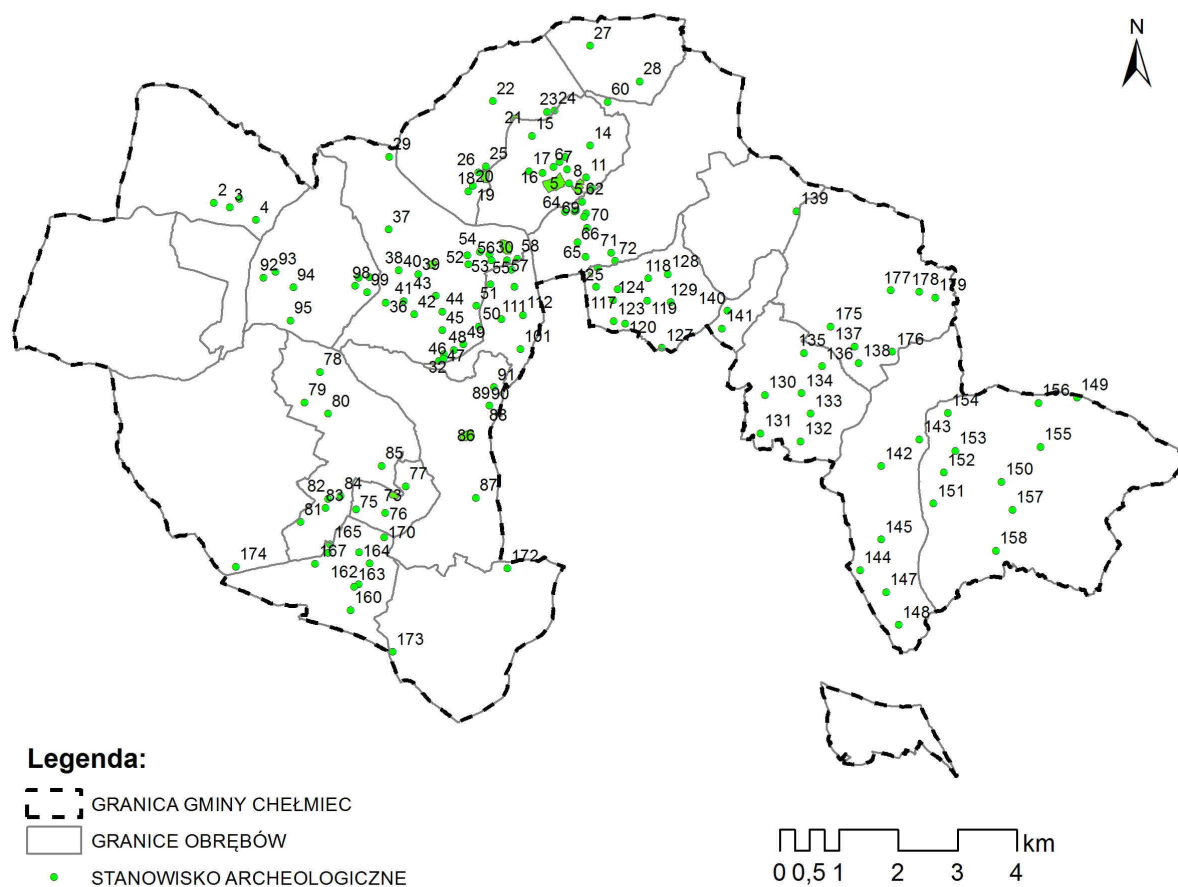
110	111-63	10/84	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
111	111-63	11/85	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
112	111-63	12/86	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
113	111-63	1/7	1. OSADA 2. OSADA 3. OSADA 4. NIEOKREŚLONA	1. EPOKA BRĄZU 2. MŁODSZY OKRES RZYMSKI 3. PRAHISTORIA 4. NIEOKREŚLONA
114	111-63	4/22	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. MŁODSZY OKRES RZYMSKI 2. PRAHISTORIA
115	111-63	5/92	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA
116	111-63	6/93	1. ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
117	111-63	7/94	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA
118	111-63	8/95	1. OSADA	EPOKA BRĄZU
119	111-63	9/96	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
120	111-63	10/97	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
121	111-63	11/98	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. EPOKA KAMIENIA 2. PRAHISTORIA
122	111-63	12/99	1. OSADA 2. OSADA 3. ŚLAD OSADNICTWA 4. OSADA	1. PRAHISTORIA 2. WCZESNE ŚREDNIOWIECZE 3. PÓŹNE ŚREDNIOWIECZE 4. NOWOŻYTNA
123	111-63	1/19	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU
124	111-63	2/20	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. PRAHISTORIA 2. NIEOKREŚLONA
125	111-63	3/21	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA 3. OSADA	1. EPOKA KAMIENIA 2. EPOKA BRĄZU 3. OKRES RZYMSKI
126	111-63	4/22	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. MŁODSZY OKRES RZYMSKI 2. PRAHISTORIA
127	111-64	15/5	OSADA	PRAHISTORIA
128	111-64	13/1	OSADA	PRAHISTORIA
129	111-64	14/2	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
130	111-64	1/17	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
131	111-64	2/18	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA 2. PRAHISTORIA
132	111-64	3/24	OSADA	EPOKA BRĄZU
133	111-64	4/25	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
134	111-64	5/26	ŚLAD	NEOLIT

			OSADNICTWA	
135	111-64	6/27	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
136	111-64	7/28	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
137	111-64	8/31	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
138	111-64	9/32	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
139	111-64	2/30	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
140	111-64	1/3	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA BRĄZU 2. PRAHISTORIA
141	111-64	2/4	ŚLAD OSADNICTWA	PRAHISTORIA
142	111-64	1/33	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
143	111-64	2/34	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
144	112-34	1/17	1. OSADA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. PÓŻNY OKRES RZYMSKI- W CZ. OKR. WĘDRÓWEK LUDÓW 2. PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE LUB OKRES NOWOŻYTNY (XIV- XVI w.)
145	112-64	2/18	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2. OKRES NOWOŻYTNY
146	112-64	-/19	ŚLAD OSADNICTWA	NIEOKREŚLONA
147	112-64	3/20	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE 2. OKRES NOWOŻYTNY
148	112-64	4/21	ŚLAD OSADNICTWA	PÓŻNE ŚREDNIOWIECZE
149	111-64	8/61	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
150	111-64	5/43	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
151	111-64	4/42	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
152	111-64	3/41	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
153	111-64	2/40	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
154	111-64	1/39	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
155	111-64	6/44	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA BRĄZU
156	111-64	7/45	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
157	112-64	2/23	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA LUB POCZ. EPOKI BRĄZU 2. OKRES NOWOŻYTNY (XV- XVI w.)
158	112/64	-/24	ŚLAD OSADNICTWA	NIEOKREŚLONA
159	112-64	1/22	ŚLAD OSADNICTWA	POŻNY OKRES RZYMSKI- W CZESNY OKRES WĘDRÓWEK LUDÓW

160	112-63	1/12	OSADA	OD EPOKI BRAŻU PO Wczesny okres RZYMSKI
161	112-63	2/9	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA	1. EPOKA KAMIENIA LUB POCZ. EPOKI BRAŻU 2. OD EPOKI BRAŻU PO Wczesny okres WĘDRÓWKI LUDÓW
162	112-63	3/10	OSADA	OD EPOKI BRAŻU PO Wczesny okres WĘDRÓWKI LUDÓW
163	112-63	4/11	OSADA	OD EPOKI BRAŻU PO Wczesny okres WĘDRÓWKI LUDÓW
164	112-63	5/7	OSADA	PÓŻNY OKRES RZYMSKI LUB Wczesny okres WĘDRÓWKI LUDÓW
165	112-63	6/5	ŚLAD OSADNICTWA	OD EPOKI BRAŻU PO Wczesny okres RZYMSKI
166	112-63	7/6	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. OSADA	1. EPOKA KAMIENIA LUB POCZĄTKI EPOKI BRAŻU 2. OD EPOKI BRAŻU PO Wcz. okres RZYMSKI
167	112-63	8/4	ŚLAD OSADNICTWA	OD EPOKI BRAŻU PO Wcz. okres RZYMSKI
168	112-63	9/3	OSADA	ŚREDNIOWIECZE
169	112-63	10/2	ŚLAD OSADNICTWA	ŚREDNIOWIECZE
170	112-63	11/8	1. ŚLAD OSADNICTWA 2. ŚLAD OSADNICTWA 3. OSADA	1. EPOKA KAMIENIA LUB POCZĄTKI EPOKI BRAŻU 2. OD EPOKI BRAŻU PO Wczesny okres RZYMSKI 3. PÓŻNY OKRES RZYMSKI LUB Wczesny okres WĘDRÓWKI LUDÓW
171	112-63	1/-	-	-
172	112-63	2/14	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA LUB POCZĄTKI EPOKI BRAŻU
173	112-63	1/13	ŚLAD OSADNICTWA	OD EPOKI BRAŻU PO Wcz. okres RZYMSKI
174	112-63	1/1	ŚLAD OSADNICTWA	OKRES NOWOŻYTNY
175	111-64	1/29	ŚLAD OSADNICTWA	NEOLIT
176	111-64	2/35	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
177	111-64	3/36	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
178	111-64	4/37	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
179	111-64	5/38	ŚLAD OSADNICTWA	EPOKA KAMIENIA
180	111-64	1/1	-	-
181	110-63	1/-	-	-

Tab. 15 Zestawienie stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Chełmiec*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)*

Stanowiska archeologiczne na terenie Gminy Chełmiec

Ryc. 21 Lokalizacja stanowisk archeologicznych na terenie Gminy Chełmiec
 (Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)

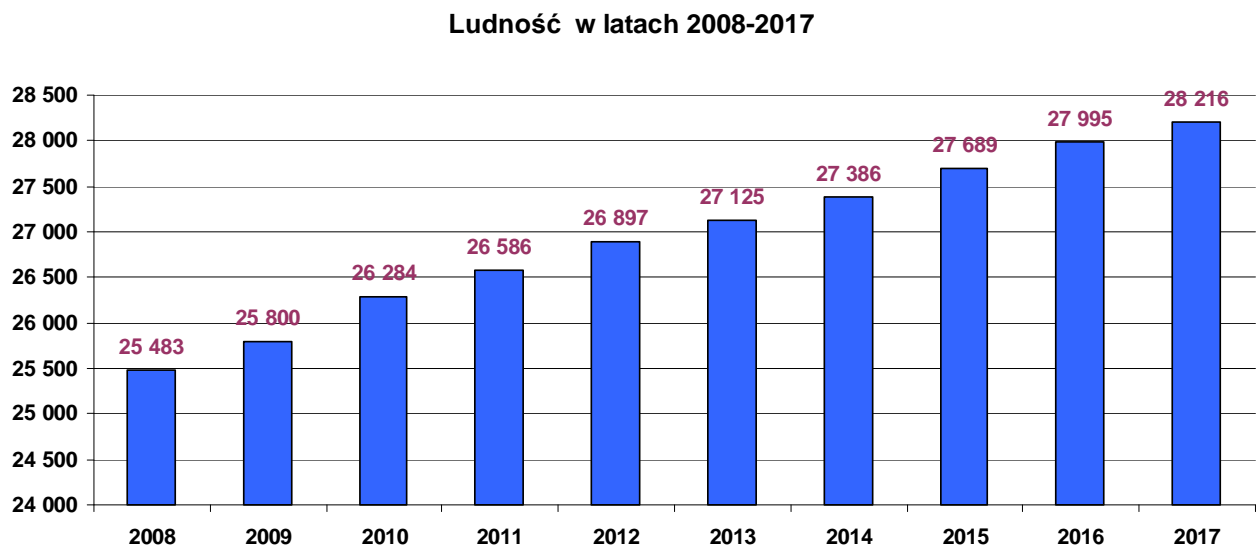
9 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM LUB OKREŚLENIA PRZEZ AUDYT KRAJOBRAZOWY GRANIC KRAJOBRAZÓW PRIORYTETOWYCH

W okresie sporządzania niniejszego dokumentu audyt krajobrazowy dla województwa małopolskiego nie został przyjęty, a zatem nie wyznaczono granic krajobrazów priorytetowych, oraz brak rekomendacji i wniosków z niego wynikających.

10 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

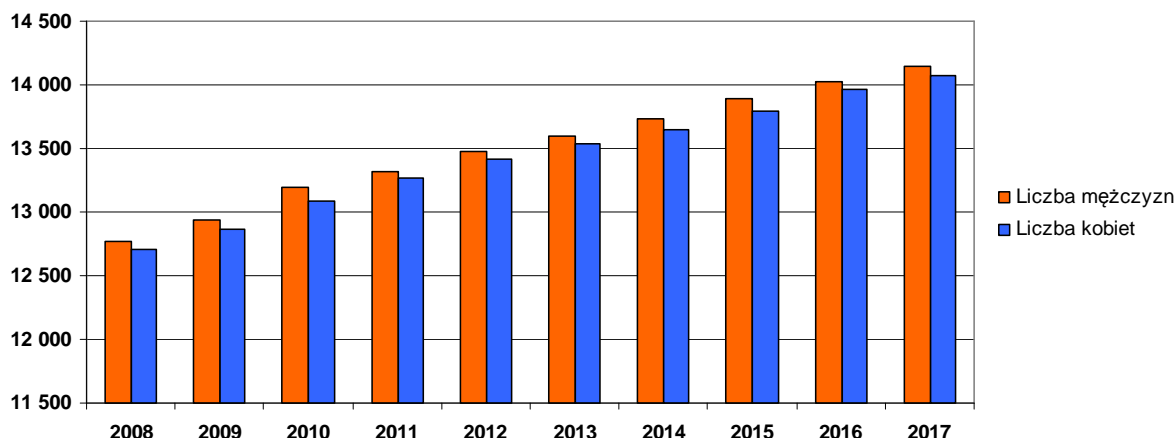
10.1 Demografia

Gminę Chełmiec zamieszkuje 28 282 osób (stan na 2017 r. wg danych z UG Chełmiec), na powierzchni 112 km². Gęstość zaludnienia wynosi 250 osób na 1 km². Jest jedną z najludniejszych gmin wiejskich w Polsce, podzieloną na 27 sołectw, z czego najludniejszą jest Chełmiec - 3463 osoby, a najmniej liczną Kurów - 134 osoby. Liczba ludności gminy począwszy od 1995 roku, czyli początku prowadzenia dokumentacji przez Główny Urząd Statystyczny, systematycznie wzrasta. Na przestrzeni ostatnich 20 lat liczba ludności gminy wzrosła o blisko 23 %.

Ryc. 22 Liczba ludności w Gminie Chełmiec w latach 2008-2017
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Liczba mężczyzn i kobiet w latach 2008-2017

Ryc. 23 Liczba kobiet i mężczyzn w latach 2008-2017 w Gminie Chełmiec

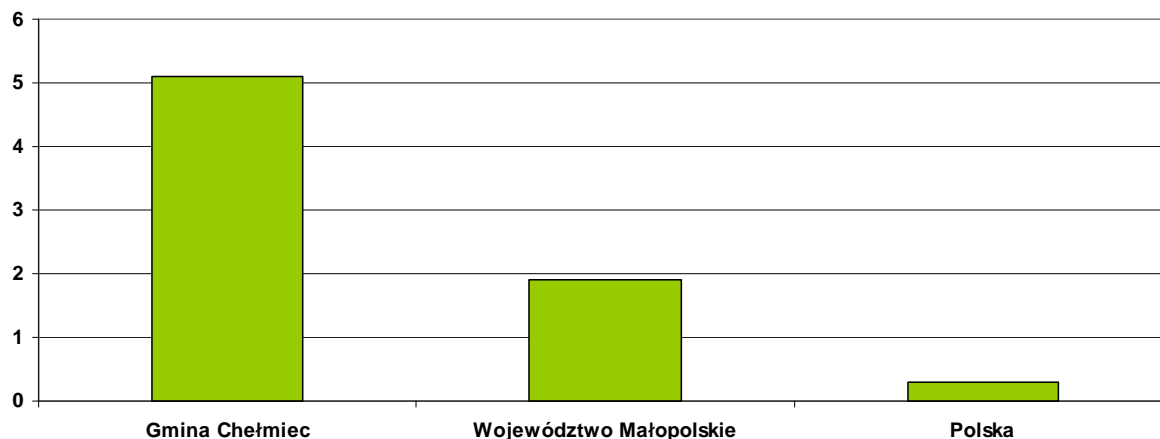
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W Gminie Chełmiec liczba kobiet i mężczyzn kształtuje się na bardzo zbliżonym poziomie (wskaźnik feminizacji - 99). W skali wojewódzkiej i ogólnokrajowej jest to sytuacja dość niespotykana, aby większość stanowili mężczyźni (województwo małopolskie - 106; Polska - 107). Natomiast średni wiek mieszkańców wynosi 36,1 lat, co jest niższym wynikiem niż średnia wojewódzka (40,5 lat) czy krajowa (41,4 lat)¹. Wynika z tego, że społeczeństwo gminy jest dosyć młode, a wskaźnik obciążenia demograficznego jest znacznie korzystniejszy niż średnia krajowa (56,8 - Chełmiec; 63 - Polska). Tworzy to ogólnie korzystną sytuację, zwłaszcza w kontekście zapotrzebowania na pracowników.

Przyrost naturalny w gminie Chełmiec na tle całego kraju wypada bardzo korzystnie i wynosi on 5,09 %. W województwie małopolskim plasuje się on na poziomie 1,9 %.

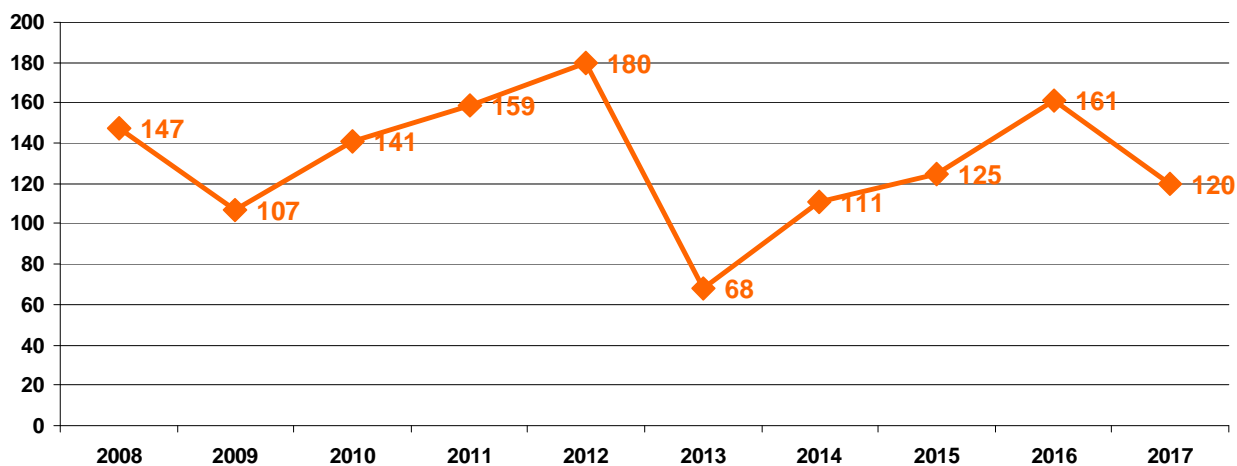
¹ Na podstawie www.polskawliczbach.pl wg danych z GUS

Przyrost naturalny w 2017 roku

Ryc. 24 Przyrost naturalny w 2017 roku w Gminie Chełmec*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

Istotnym czynnikiem wpływającym na zmianę liczby ludności gminy jest migracja. Wskaźnik salda migracji wskazuje różnicę między ludźmi, którzy przybyli do gminy, a osobami wyjeżdżającymi. W Gminie Chełmec saldo w ostatnich latach wykazuje stale dodatnie wartości kształtujące się w przedziale od 68 do 180 osób.

Saldo migracji w gminie Chełmec w latach 2008-2017

Ryc. 25 Saldo migracji w Gminie Chełmec w latach 2008-2017*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

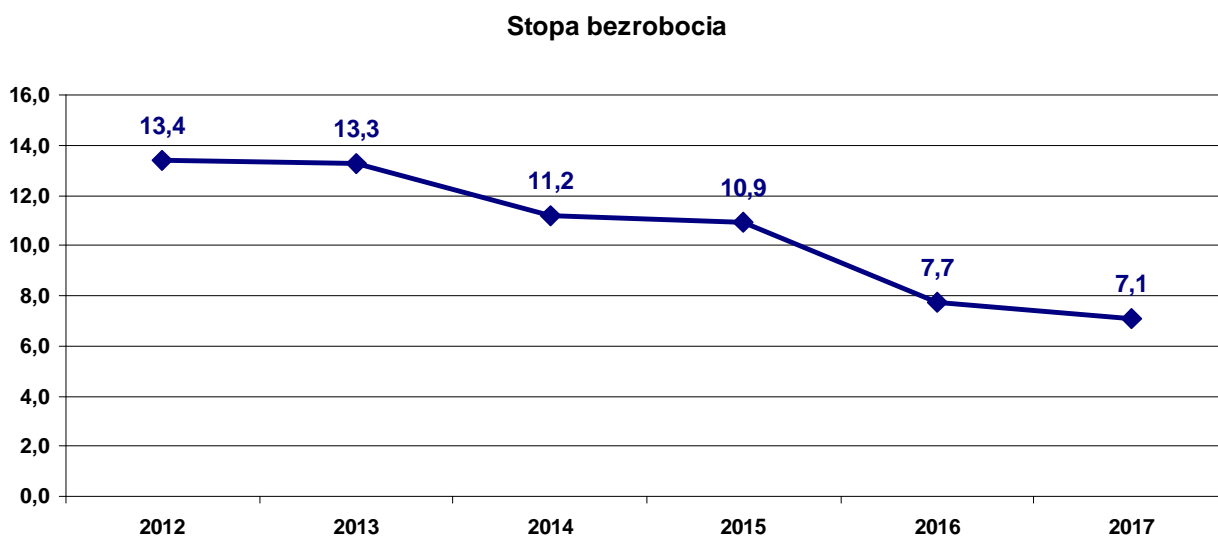
Sytuację dodatniego salda migracji w gminie w dużej mierze warunkuje bliskość dużego ośrodka subregionalnego jakim jest Nowy Sącz. Następuje bowiem odpływ ludności do ośrodków podmiejskich, takich jak Chełmiec, który staje się "sypialnią" dla miasta powiatowego.

10.2 Struktura gospodarcza, bezrobocie

W Gminie Chełmiec na 1000 mieszkańców w 2017 roku pracowało 159 osób, z czego w grupie wszystkich pracujących 34 % stanowiły kobiety, a 66% mężczyźni. Liczba pracujących jest niższa od średniej wojewódzkiej - 231 i średniej krajowej - 240 osób.

Według danych GUS w Chełmcu najwięcej osób pracuje w sektorze rolniczym (51,7 %), co raczej w przypadku gminy wiejskiej nie powinno zaskakiwać. W sektorze przemysłowym - 17,7%, natomiast w sektorze usług - 12%.

W stosunku do ostatnich lat zauważyć można stopniowy spadek stopy bezrobocia, co też w dużej mierze odzwierciedla trendy krajowe. Obecnie kształtuje się ono na poziomie 7,1 %, co jest niewiele wyższym wynikiem niż wartość dla województwa (6,6%). Sama liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w ostatnich trzech latach zmniejszyła się niemal o połowę.

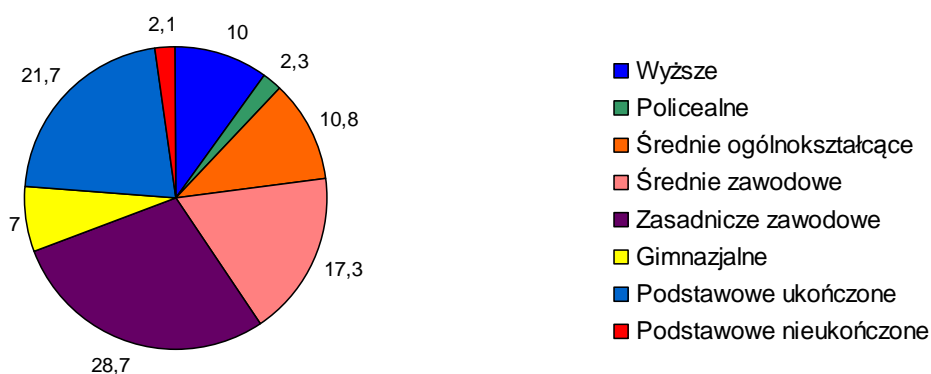

Ryc. 26 Stopa bezrobocia Gminy Chełmiec w latach 2012-2017
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ogółem	1 326	1 680	1 863	1 912	1 939	1 961	1 601	1 506	1 086	901
mężczyźni	538	790	840	841	851	871	670	588	431	293
kobiety	788	890	1 023	1 071	1 088	1 090	931	918	655	608

Tab. 16 Bezrobotni według płci w latach 2008-2017*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

Poziom bezrobocia kształtowany jest w dużej mierze podaż rąk do pracy. W gminie jest duża liczba osób młodych mogących podjąć zatrudnienie, które często wiąże się z wyjazdami do pracy poza obszar Chełmca. Tutaj wiodącym ośrodkiem przyciągającym takie osoby jest Nowy Sącz, którego bliskość sprawia przenikanie się rynku pracy. Według badań przeprowadzonych w 2006 roku (GUS), liczba osób wyjeżdżających jest niemal dwukrotnie większa niż przyjeżdżających. Istotne w tym aspekcie jest również wykształcenie, które może powodować zaspokojenie firm dla wykwalifikowanych pracowników.

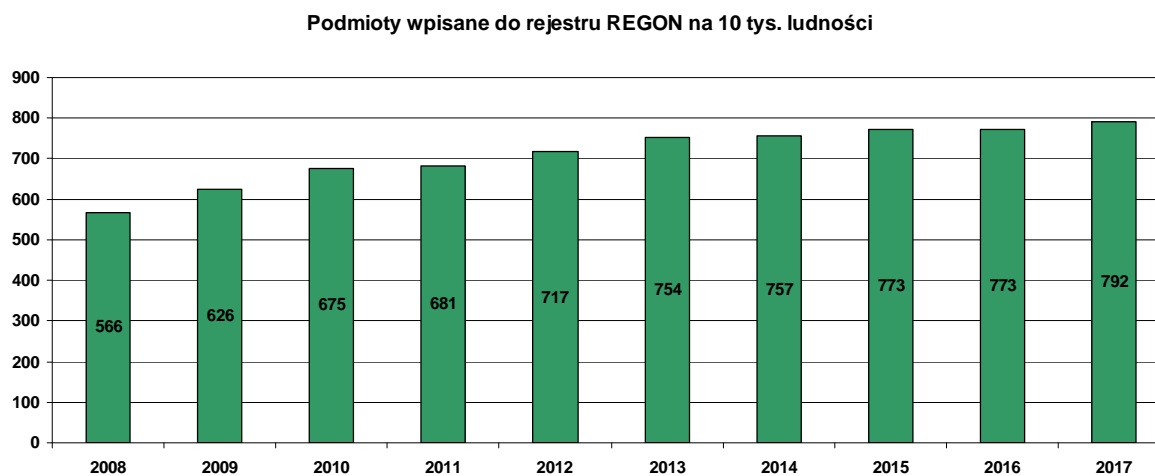
Poziom wykształcenia w gminie Chełmiec [%]**Ryc. 27 Poziom wykształcenia w Gminie Chełmiec***(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

W gminie, w poziomie wykształcenia, największy odsetek stanowią osoby posiadające ukończoną zasadniczą szkołę zawodową (28,7%) oraz wykształcenie podstawowe (21,7%). Znaczący udział tworzy także grupa osób ze średnim zawodowym i średnim ogólnokształcącym. Osoby z wyższym wykształceniem stanowią 10% w całej strukturze wykształcenia.

Według Głównego Urzędu Statystycznego w 2016 roku podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców było 773. Jest to stała tendencja

rosnąca z ostatnich lat, niemniej wartość ta jest mniejsza niż dla województwa (1097) czy dla kraju (1103).

Ryc. 28 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Chełmiec w latach 2008-2017

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Lista na największych przedsiębiorców wpisanych do rejestru REGON działających w przemyśle została przedstawiona w tab. 3 w rozdziale 5.5 *Tereny zabudowy produkcyjnej*.

10.3 Jakość życia mieszkańców i ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Chełmiec według danych GUS w 2017 roku było 6612 mieszkań i 30477 izb. Wartości te systematycznie wzrastają, co jest wynikiem stale rosnącej liczby ludności. Także wartości wskaźników mieszkaniowych w postaci przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkania jak tej przypadającej na 1 osobę ulegają zwiększeniu (szerzej opisane w rozdziale 12).

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mieszkania	5 661	5 759	6 096	6 175	6 273	6 357	6 442	6 542	6 612
Izby	24 917	25 499	27 281	27 745	28 360	28 893	29 424	30 045	30 477

Tab. 17 Zasoby mieszkaniowe w podziale na mieszkania i izby w latach 2008-2017 w gminie

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Struktura osadnicza gminy charakteryzuje się sporym rozproszeniem co generuje bardzo duże koszty związane z realizacją infrastruktury technicznej. Dodatkowym utrudnieniem jest ukształtowanie powierzchni, które zwiększa

nakłady w tym zakresie. Obecnie w gminie 62,4 % mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej, co jednak nie jest zadowalającym wynikiem. Podobna sytuacja odnosi się do dostępności do sieci kanalizacyjnej (40,2%). Natomiast jeśli chodzi o gazyfikację gminy tutaj wynik na poziomie - 43,8 % należy odczytywać jako co najmniej poprawny. Główne rozmieszczenie sieci infrastrukturalnej zlokalizowane jest przede wszystkim w rejonie wsi Chełmiec i Wielopole. Jeśli chodzi o wodociągi to prowadzone są głównie wzdłuż ważniejszych ciągów komunikacyjnych.

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
wodociąg	41,8	50,9	54,4	54,7	55,3	55,6	60,7	61,5	62,4
kanalizacja	23,9	24,3	24,3	24,8	25,2	27,2	30,7	33,2	40,2
gaz	33,6	42,4	42,0	42,1	41,0	41,1	41,4	41,6	43,8

Tab. 18 Udział korzystających z sieci infrastruktury technicznej w stosunku do ogółu ludności

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Sytuacja związana z infrastrukturą techniczną ulega stałej poprawie i należy zatem dążyć do wzrostu nakładów na ten cel, aby przyspieszyć zachodzące zmiany oraz dążyć do zagospodarowania obszarów wyposażonych w media i unikać dalszego rozpraszania zabudowy. Należy jednak zaznaczyć, że na terenach wiejskich przy obecnej sytuacji osadniczej może dochodzić do sytuacji, że dla niektórych gospodarstw będzie brak ekonomicznego uzasadnienia podłączenia do sieci. Zatem jedynym rozwiązaniem stanie się budowa przydomowych zbiorników bezodpływowych. Natomiast dostęp do wody jest tutaj priorytetowy.

Na terenie gminy podstawową opiekę z zakresu ochrony zdrowia świadczą następujące placówki:

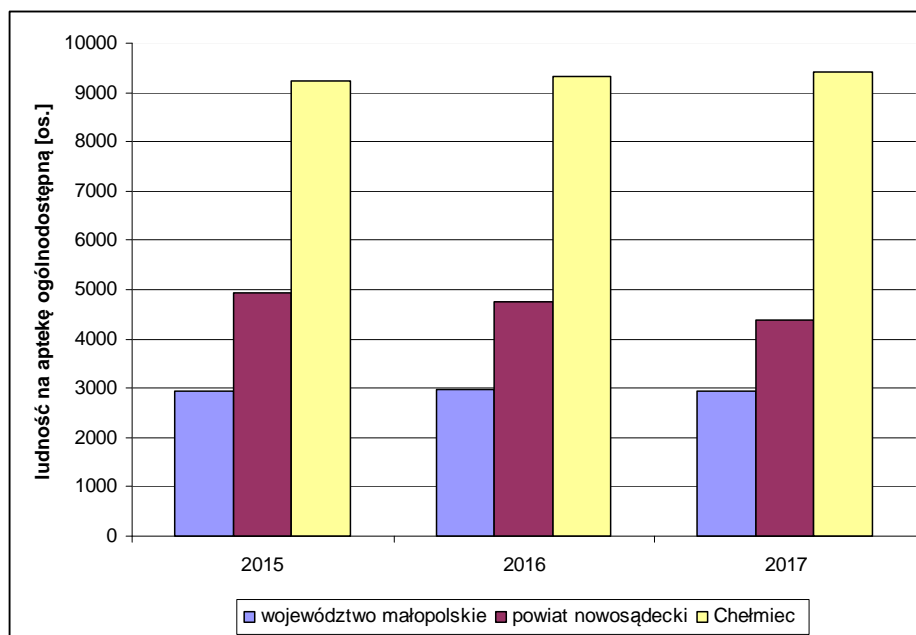
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krynicy- Zdroju Filia Klęczany, ul. Klęczany 182,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej WIELOMED, ul. Wielogłowy 45,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Paszynie, ul. Paszyn 245.

W gminie funkcjonują również 3 apteki:

- Apteka w Paszynie, ul. Paszyn 527,
- Apteka w Chełmcu ELA-MED S.C.,
- Punkt Apteczny w Klęczanach (Klęczany 182).

Ponadto, w Nowym Sączu znajdują się dwie apteki, które również obsługują mieszkańców Gminy Chełmec.

Średnia liczba osób przypadająca na jedną aptekę w gminie wynosi 9 405 osób. Liczba ta prawie dwukrotnie przewyższa średnią powiatu, która wynosi 4 388. Natomiast średnia dla województwa wynosi 2 931 osób.

Ryc. 29 Ludność na 1 aptekę ogólnodostępną w Gminie Chełmec w latach 2015- 2017 na tle powiatu i województwa

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ponadto, w granicach Gminy Chełmec zlokalizowany jest Oddział Chorób Zakaźnych Szpitalu SPZOZ. Najbliższy szpital dla Gminy Chełmec znajduje się w Nowym Sączu.

10.4 Kultura

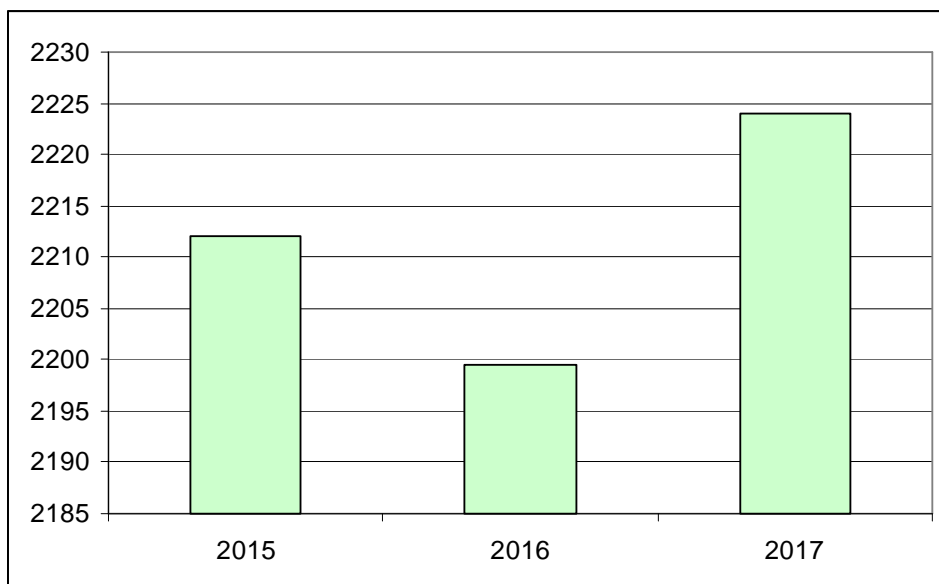
Na terenie Gminy Chełmec znajdują się placówki kulturalne o zasięgu lokalnym. Wśród nich wyróżnić można:

- Gminny Ośrodek Kultury w Chełmcu z siedzibą w Kłęczanach,
- Muzeum Sztuki Ludowej w Paszynie,
- Gminną Bibliotekę Publiczną w Chełmcu oraz filie w miejscowościach Chomranice, Marcinkowice, Piątkowa oraz Wielogłowy.

GOK w Chełmcu prowadzi swoją działalność kulturalną w świetlicach, które zlokalizowane są w Marcinkowicach, Małej Wsi, Wielopolu, Kunowie, Kurowie. W ramach GOK istnieją następujące zespoły i orkiestry:

- RZPIT „Piątkowioki”,
- Zespół Pieśni i Tańca „Świniarsko”,
- Orkiestra Dęta w Marcinkowicach,
- Orkiestra w Libranowej.

Gminna Biblioteka Publiczna posiada w swym księgozbiorze 62 752 woluminy, a korzysta z nich 2 806 osób w ciągu roku. Średnia liczba wypożyczeń księgozbioru na 1 czytelnika wynosi 10 woluminów². Na rycinie poniżej przedstawiono liczbę woluminów przypadającą na 1 000 osób w gminie w latach 2015 do 2017.

Ryc. 30 Liczba woluminów przypadająca na 1 000 ludności w Gminie Chełmiec w latach 2015 - 2017

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ponadto w granicach gminy funkcjonują liczne stowarzyszenia, koła oraz kluby. Wśród nich można wymienić: Stowarzyszenie Gospodyń "Konwalia" w Małej Wsi OPP, Gminne Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Lokalnej w Chełmcu, Kluby Seniorów w Chełmcu i Marcinkowicach, Fundację Rozwoju Beskidu Wyspowego, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Niskowa, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Chełmiec, Stowarzyszenie Razem dla Kultury oraz Klub Jazdy Konnej "Sądeczaniek- Wielogłowy".

² Dane na podstawie Statystycznego Vademecum Samorządowca, Urząd Statystyczny w Krakowie, 2017 r.

Na terenie gminy działają następujące parafie:

- Parafia pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Piątkowej,
- Parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Paszynie,
- Parafia św. Brata Alberta Chmielowskiego,
- Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Wielogłowach,
- Parafia Rzymskokatolicka Niepokalanego Serca NMP w Marcinkowicach,
- Parafia Św. Stanisława Kostki w Niskowej,
- Parafia NMP Królowej Polski w Świniarsku,
- Parafia im. Najświętszej Maryi Panny w Chomranicach.

10.5 Sport i rekreacja

Na terenie gminy znajduje się dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna. Podmiotem odpowiedzialnym za rozwój sportu i rekreacji na terenie gminy jest Wydział Sportu i Rekreacji Gminy Chełmec. W skład infrastruktury sportowej wchodzi przede wszystkim:

- **lodowisko- rolnowisko przy ul. Marcinkowickiej 9 w Chełmcu**- obiekt wybudowany na przełomie lat 2011/2012; wymiary płyty wynoszą 20m x 35m. Obiekt jest zadaszony;
- **AQUA Centrum w Chełmcu;**
- **Astro Centrum w Chełmcu- Centrum Aktywnego Wypoczynku;**
- **Centrum Aktywnego Wypoczynku w Świniarsku.**

W skład gminnej infrastruktury sportowej wchodzi również:

- orliki w Chełmcu, Świniarsku i w Wielogłowach,
- boiska sportowe (Kort- Center Mała Wieś, Biczycze Dolne oraz Arena Trzetrzewina).

Ponadto, na terenie gminy funkcjonuje 8 klubów sportowych, które cieszą się zainteresowaniem wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

10.6 Oświata

Na terenie Gminy Chełmec funkcjonuje 8 przedszkoli (4 przedszkola publiczne i 4 niepubliczne), 14 szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi, jeden zespół szkolno- przedszkolny (placówka niepubliczna) oraz dwa żłobki.

Szczegółowy wykaz placówek oświatowych funkcjonujących w granicach gminy został przedstawiony w tabelach poniżej (Tab. 19, 20, i 21).

L.P.	PLACÓWKA	LICZBA UCZNIÓW W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	LICZBA ODDZIAŁÓW
1.	Niepubliczne Przedszkole Calineczka w Chełmcu	9	1
2.	Bajkowe Przedszkole w Piątkowej	25	1
3.	Przedszkole Integracyjne Bajkowa Kraina Biczycy Dolne	116	5
4.	Niepubliczne Integracyjne Przedszkole św. Józefa Biczycy Dolne	31	3
5.	Niepubliczne Przedszkole Dzieciątka Jezus Wielogłowy	126	5
6.	Niepubliczny Integracyjny Punkt Przedszkolny Uśmiech Dziecka	20	1
7.	Punkt Przedszkolny Tęcza	17	1
8.	Punkt Przedszkolny Kraina Przedszkolaka Klęczany	15	1
Suma:		359	18

Tab. 19 Wykaz placówek przedszkolnych w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

L.P.	PLACÓWKA	LICZBA UCZNIÓW W ROKU SZKOLNYM 2017/2018	LICZBA ODDZIAŁÓW
1.	Szkoła Podstawowa w Januszowej z oddz. przedsz.	115	8
2.	Szkoła Podstawowa w Klęczanach z oddz. przedsz.	101	8
3.	Szkoła Podstawowa w Krasnem Potockim z oddz. przedsz.	74	7
4.	Szkoła Podstawowa w Marcinkowicach z oddz. przedz.	228	10
5.	Szkoła Podstawowa w Rdziostowie	81	8

	z oddz. przedsz.		
6.	Szkoła Podstawowa w Biczycach Dolnych z oddz. przedsz.	219	12
7.	Szkoła Podstawowa w Chełmcu z oddz. przedsz.	687	36
8.	Szkoła Podstawowa w Chomranicach z oddz. przedsz.	263	13
9.	Szkoła Podstawowa w Librantowej z oddz. przedsz.	195	11
10.	Szkoła Podstawowa w Paszynie z oddz. przedsz.	258	13
11.	Szkoła Podstawowa w Piątkowej z oddz. przedsz.	364	17
12.	Szkoła Podstawowa w Świniarsku z oddz. przedsz.	384	18
13.	Szkoła Podstawowa w Trzetrzewinie z oddz. przedsz.	245	14
14.	Szkoła Podstawowa w Wielogłowach z oddz. przedsz.	469	22
Suma:		3683	197

Tab. 20 Wykaz szkół podstawowych w Gminie Chełmiec*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

L.P.	PLACÓWKA	LICZBA UCZNIÓW W ROKU SZKOLNYM 2017/2018
1.	Żłobek "Przystanek Maluszka"	25
2.	Żłobek "Bajkowa Kraina"	20
Suma:		45

Tab. 21 Wykaz żłobków w Gminie Chełmiec*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

W szkołach na terenie Gminy Chełmiec klasy nie są zbyt liczne. Średnia liczba uczniów przypadających na jeden oddział wynosi około 18 osób. Wartość ta jest równa średniej dla kraju i przewyższa średnią wojewódzką i powiatową. W województwie małopolskim średnio przypada 17 uczniów na jeden oddział, natomiast w powiecie 16 uczniów.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Zapewnienie bezpieczeństwa ludności to jedno z podstawowych zadań jakie stoi przed jednostkami policji czy straży pożarnej. Odpowiedzialność w tym zakresie spoczywa na Komendzie Miejskiej Policji w Nowym Sączu, Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Nowym Sączu oraz Straży Gminnej Chełmiec.

Komenda Miejska Policji obsługująca Chełmiec swoją siedzibę ma w Nowym Sączu. Obecnie na terenie gminy brak jest stanowiska komisariatu, który został zlikwidowany w 2011 roku. W zakresie działań profilaktycznych Komenda realizuje programy dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym, czy prewencji.

W 2011 roku uchwałą Rady Gminy Chełmiec została utworzona jednostka Straży Gminnej Chełmiec, której celem jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony porządku publicznego, które wprost wyniają z ustaw i przepisów gminnych.

Chełmiec zlokalizowany jest w rejonie działań Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, której siedziba mieści się w Nowym Sączu. Jej zadania realizowane są poprzez 3 jednostki ratowniczo-gaśnicze. Na terenie gminy funkcjonuje również 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, które swoje siedziby mają w Niskowej, Krasnym Potockim, Paszynie, Librantowej oraz Kłęczanach.

Za realizację zadań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, a także zadania w zakresie obronności, odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego działające w Starostwie Powiatowym w Nowym Sączu.

Głównym zagrożeniem bezpieczeństwa ludności i ich mienia w gminie jest zagrożenie powodziowe oraz zagrożenie ruchami masowymi. Szerzej te zagadnienia zostały opisane w rozdziałach 15 i 20.

12 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Główne kierunki rozwoju Gminy Chełmiec, wynikające z jej uwarunkowań oraz aktualnych potrzeb zostały określone w *Strategii Rozwoju Gminy Chełmiec na lata 2013- 2020*. Dokument został opracowany na podstawie umowy nr PCFE.273.15.2012 z dnia 5 czerwca 2012 roku zawartej pomiędzy Powiatem Nowosądeckim – Powiatowym Centrum Funduszy Europejskich, a Fundacją

Rozwoju Demokracji Lokalnej. Strategia zakłada następującą wizję gminy: „*Gmina Chełmiec – nowoczesnym i dynamicznym miejscem, oferującym dogodne warunki mieszkaniowe, bezpieczeństwo i wysoką jakość życia, z rozwijającą się konkurencyjną i przyjazną dla środowiska gospodarką, szanującym dziedzictwo kulturowe, oferującym różnorodne formy wypoczynku i spędzania czasu wolnego*”. W celu osiągnięcia stanu założonego w wyżej wymienionej misji zostały określone cele strategiczne i operacyjne w następujących trzech obszarach strategicznych:

1. Obszar I – Kapitał ludzki i jakość życia mieszkańców;
2. Obszar II – Aktywność gospodarcza i przedsiębiorczość;
3. Obszar III – Zarządzanie zrównoważonym rozwojem.

W ramach pierwszego z wymienionych obszarów ustanowiono cel strategiczny: „utrzymanie wysokiego kapitału ludzkiego wraz z systematycznym wzrostem jakości życia mieszkańców”, w zakresie którego przewidziano następujące cele operacyjne:

- wysoki poziom usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego,
- nowoczesna, dostępna infrastruktura techniczna,
- wysoka dostępność komunikacyjna gminy wzmacniająca mobilność mieszkańców.

W Obszarze II wyznaczono cel strategiczny obejmujący wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców, na który składają się dwa cele operacyjne:

- wysoki poziom przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców,
- stabilne zatrudnienie i poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Ostatni z wymienionych obszarów obejmuje kwestię zarządzania zrównoważonym rozwojem. Na tej płaszczyźnie został wyznaczony cel strategiczny obierający się na efektywnym zarządzaniu gminą, która szanuje dziedzictwo naturalne. W ramach tego celu wyznaczono trzy następujące cele operacyjne:

- sprawny system promocji i zarządzania gminą,
- ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego,
- kształtowanie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

12.1 *Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne*

Gminę Chełmiec cechuje bardzo atrakcyjne otoczenie dla prowadzenia działalności gospodarczej, co wynika z bliskiego sąsiedztwa z dużym ośrodkiem miejskim, jakim jest Nowy Sącz oraz dostępności terenów inwestycyjnych. Fakt ten potwierdza liczba dużych przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy. Mając na uwadze wskazane uwarunkowania należy dążyć do tworzenia i polepszania warunków dla dalszego rozwoju dużych i małych przedsiębiorstw.

Gmina jest również atrakcyjnym miejscem do życia. Wynika to z walorów przyrodniczo- krajobrazowych Kotliny Sądeckiej oraz Beskidu Wyspowego. Potwierdza to wysoki potencjał demograficzny gminy oraz wysoki wskaźnik imigracji- jest najwyższy w całym powiecie nowosądeckim. Duża liczba mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym oraz wysoki poziom intelektualny mieszkańców pozytywnie rzutują na społeczno- ekonomiczny kapitał w odniesieniu do dalszego rozwoju gminy. W celu jego efektywnego wykorzystania należy podejmować działania w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej. Przede wszystkim kluczowym aspektem w tym zakresie jest wyposażenie w placówki oświaty. Aktualnie na terenie gminy funkcjonuje 14 szkół podstawowych oraz 8 przedszkoli. Liczba uczniów przypadających na jeden oddział w szkole wynosi 18 i przewyższa średnią wojewódzką, która równa jest 17 uczniom na jeden oddział. Poziom dostępności infrastruktury społecznej w zakresie kształcenia i edukacji należy uznać na dobry. Mając jednak na uwadze stale wzrastającą liczbę mieszkańców w gminie, poziom ten powinien być utrzymywany i zmieniany w zależności od potrzeb.

W celu zapewnienia jak najlepszych warunków do życia należy dążyć również do poprawy dostępności do podstawowych usług w zakresie ochrony zdrowia. Obecnie na terenie gminy funkcjonują trzy przychodnie oraz trzy apteki. Liczba osób przypadających na jedną aptekę w gminie (ok. 9 000 os./aptekę) prawie trzykrotnie przewyższa średnią wojewódzką (ok. 3 000 os./aptekę). Zwiększenie dostępności do podstawowych usług medycznych pozytywnie wpływanie na poprawę jakości życia mieszkańców gminy.

Analiza aspektów środowiskowych wykazała występowanie na terenie gminy Chełmiec terenów o wysokich walorach przyrodniczych. Obszary te zostały opisane w rozdziale 7 *Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska...* niniejszego dokumentu. W celu zachowania tych walorów należy dążyć do zachowania wszystkich ustanowionych na terenie gminy form ochrony przyrody. Ponadto, na

obszarach szczególnie cennych przyrodniczo oraz bezpośrednio w ich sąsiedztwie należy dążyć do ograniczania powstawania nowej zabudowy.

12.2 Prognozy demograficzne

W celu prawidłowej oceny potencjału demograficznego ludności w ramach analizy przeprowadzono prognozę demograficzną ludności dwiema metodami metodą kohortową i wskaźnikową.

Analiza kohortowa

Do wykonania analizy wykorzystano głównie dane na poziomie gminy Chełmec, jednak ze względu na brak niektórych informacji przyjęto wskaźnik, urodzeń żywych według wieku matki oraz zgonów z podziałem na wiek, na podstawie danych dla województwa małopolskiego. W przedmiotowej analizie do obliczeń wykorzystano również wskaźniki zgonów wg wieku i maksymalne wskaźniki płodności. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

WIEK	STAN 2016	PROGNOZA LICZBY MIESZKAŃCÓW					
		2021	2026	2031	2036	2041	2046
0-4	1671	713	1914	1806	1641	1506	1376
5-9	1901	1670	713	1913	1805	1640	1506
10-14	1743	1900	1670	713	1913	1804	1640
15-19	2018	1742	1899	1669	712	1911	1803
20-24	2272	2015	1739	1896	1666	711	1909
25-29	2334	2267	2011	1735	1892	1663	710
30-34	2214	2327	2260	2005	1730	1886	1658
35-39	2125	2204	2316	2250	1996	1722	1878
40-44	1989	2111	2189	2301	2234	1982	1710
45-49	1942	1969	2089	2165	2276	2210	1962
50-54	1843	1905	1933	2050	2124	2234	2169
55-59	1683	1779	1840	1871	1983	2052	2158
60-64	1275	1574	1664	1723	1757	1859	1922
65-69	987	1150	1420	1501	1556	1594	1684
70-74	611	848	988	1222	1291	1341	1383
75-79	583	497	687	801	992	1048	1091
80 i więcej	804	334	287	395	461	571	603

suma	27995	27006	27621	28016	28030	27737	27159
-------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Tab. 22 Prognoza liczny ludności*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

Przeprowadzona analiza wykazała nieduże lecz zmienne wahania liczby ludności, co biorąc pod uwagę systematyczny i stały wzrost wykazany w statystykach Głównego Urzędu Statystycznego począwszy od 1995 roku, wyniki należy uznać za teoretyczne. Dodatkowo, biorąc pod uwagę brak wskaźników na poziomie gminy w zakresie liczby urodzeń żywych według wieku matki oraz zgonów w podziale na wiek, a także bliskiego sąsiedztwa Nowego Sącza, trudno przypuszczać zmianę tego trendu.

Metoda wskaźnikowa

Liczbę ludności kształtuje także migracja, która w metodzie kohortowej nie została uwzględniona, a w przypadku Gminy Chelmiec jest istotna, ze względu na bliskie sąsiedztwo Nowego Sącza.

	SALDO MIGRACJI
2010	141
2011	159
2012	180
2013	68
2014	111
2015	125
2016	161

Tab. 23 Ruch migracyjny w gminie*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

W gminie saldo migracji utrzymuje się na zmiennym, lecz dodatnim, wysokim poziomie. Przyczynę takiego stanu rzeczy należy upatrywać w bliskości dużego ośrodka powiatowego jakim jest Nowy Sącz, która w połączeniu z atrakcyjnością Gminy Chelmiec, generuje migracje z miasta na tereny wiejskie, pełniące często funkcję sypialnianą.

	PRZYROST NATURALNY
2010	187
2011	143
2012	133
2013	121
2014	120
2015	163
2016	166

Tab. 24 Przyrost naturalny*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

Wysoki przyrost naturalny jest natomiast bardzo pozytywnym zjawiskiem, zwłaszcza w skali kraju. Mówi zwłaszcza o jakości życia w gminie i jej atrakcyjności. Tworzy potencjał demograficzny i intelektualny ludności.

W celu pełnego zanalizowania prognozy demograficznej mieszkańców Gminy Chełmiec, oprócz analizy kohortowej przeprowadzono także analizę wskaźnikową. W metodzie tej analizie poddano wskaźnik przyrostu naturalnego i migracji w latach 2012- 2016.

Lata	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba ludności ogółem	26 897	27 125	27 386	27 689	27 995
Przyrost naturalny	133	121	120	163	166
Wskaźnik przyrostu naturalnego	0,00018482	0,00016517	0,00016087	0,0002140583	0,0002126155
Saldo migracji	180	68	111	125	161
Wskaźnik salda migracji	0,00669	0,00251	0,00405	0,00451	0,00575
Saldo przyrostu naturalnego i migracji	0,00687701	0,00267209	0,00421403	0,00472849	0,00596364

Tab. 25 Zestawienie wskaźnika salda przyrostu naturalnego i migracji w latach 2012-2016*(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

Wybrano następnie wartość minimalną, maksymalną i wyliczono średnią. Na tej podstawie zbadano 3 warianty prognozy demograficznej.

Wartość minimalna	0,0026721
Wartość maksymalna	0,0118789
Wartość średnia	0,0061365

Tab. 26 Charakterystyczne wartości wskaźników*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

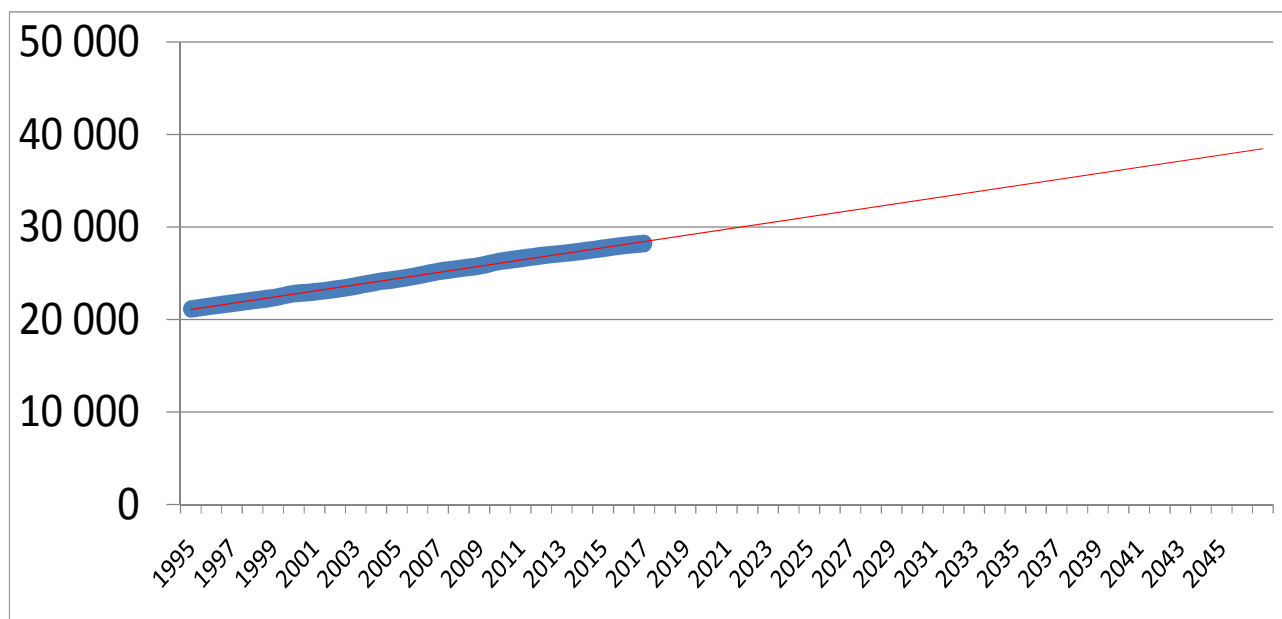
PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI					
Wariant	Liczba ludności w 2016 r.	Liczba ludności w 2031 r.	Saldo liczby ludności	Liczba ludności w 2046 r.	Saldo liczby ludności
Wartość minimalna	27 995	29 138	1 143	30 328	2 333
Wartość maksymalna	27 995	33 420	5 425	39 897	11 902
Wartość średnia	27 995	30 686	2 691	33 635	5 640

Tab. 27 Prognoza liczby ludności metodą wskaźnikową*(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)*

Ze względu na dostępność wszystkich danych potrzebnych do analizy metodą wskaźnikową do obliczeń przyjęto rok 2016. W odróżnieniu od metody kohortowej, która uwzględniała wyłącznie przyrost naturalny, metoda wskaźnikowa uwzględnia także migrację, odgrywającą istotną rolę w kształtowaniu liczebności gmin. Oba te elementy cechują się jednak częstymi fluktuacjami, co ma z kolei silny wpływ na wyniki prognozy metodą wskaźnikową. Metoda wskaźnikowa wykorzystywana do prognozowania liczby ludności przedstawia dane z okresu ostatnich pięciu lat, bazując przy tym na saldzie migracji oraz przyroście naturalnym.

W celu prognozy liczby ludności dla Gminy Chełmiec, należy wziąć pod uwagę wszystkie uwarunkowania, czynniki gospodarcze, społeczne, itd. Dopiero takie ujęcie w szerszym kontekście daje możliwość odpowiedniej interpretacji otrzymanych wyników. W przedmiotowej analizie wykazano, że przy wszystkich wskaźnikach liczba ludności w gminie będzie wzrastać. Zatem zbadano także liczbę ludności z ostatnich lat, która ukazała stały i dosyć wyrównany wzrost ludności, bez większych wahań. Obecnie należy uznać, że ta tendencja będzie się utrzymywała, dlatego za pomocą regresji liniowej i wyznaczeniu linii trendu

prognozuje się, że Gminę Chełmiec w 2046 r. będzie zamieszkiwać 38 122 osoby. Jest to wzrost o 10 127 osób, natomiast metodą wskaźnikową otrzymano saldo ludności na poziomie 2 333 osoby oraz 11 902 osoby, odpowiednio dla wskaźnika minimalnego i maksymalnego, które tworzą jednak skrajne możliwości. Wskaźnik uśredniony zaś wydaje się nie oddawać w pełni przyszłych szacunków. Najbardziej prawdopodobny, wobec tego, jest wynik prognozowany na podstawie regresji liniowej i ten wynik przyjęto do dalszych analiz.

Ryc. 31 Prognoza liczby ludności w Gminie Chełmiec do 2046 roku

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ostatecznie do dalszych analiz przyjęto prognozę ludności wynoszącą 38 122 osoby dla Gminy Chełmiec w 2046 roku.

12.3 Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Przy wyznaczaniu terenów budowlanych należy wziąć pod uwagę możliwości finansowe gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, w związku z wyznaczeniem terenów budowlanych. Dodatkowo realizacja infrastruktury technicznej związana będzie z pobieraniem przez gminę opłaty

adiacenckiej, stanowiącej dochód gminy umożliwiającą realizację sieci infrastruktury technicznej na terenach przeznaczonych pod zabudowę.

Przy sporządzaniu planu miejscowego przygotowana zostanie szczegółowa prognoza skutków finansowych uchwalenia planu a przed przystąpieniem do sporządzenia planu, zgodnie z zapisami ustawowymi dokonana zostanie również analiza zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, w tym również analizy skutków finansowych. Realizacja zadań własnych gminy może być realizowana ze środków własnych, środków unijnych lub w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Koszty wykupu terenów pod drogi będą zachodzić w sytuacji przyjęcia przez Radę Gminy planu miejscowego dla tego obszaru. Koszty budowy dróg i uzbrojenia terenów realizowane będą sukcesywnie w miarę możliwości finansowych gminy.

Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej sporządzonej dla Gminy Chełmiec na lata 2011-2021, wskazano, że począwszy od roku 2012 gmina będzie dysponowała rezerwą finansową. Zatem należy uznać, że będzie istniała możliwość finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej i zabezpieczona zostanie możliwość realizacji zadań związanych z przygotowaniem terenów pod zabudowę. Ponadto, praktycznie cała gmina pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, w trakcie których sporządzone zostały prognozy finansowe.

Gmina Chełmiec posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową i techniczną, która powoduje możliwość wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych bez konieczności ponoszenia przez gminę dużych nakładów finansowych. Dodatkowo już w realizacji jest nowa sieć kanalizacyjna w miejscowościach Biczycze Górne, Trzetrzewina, Marcinkowice, Niskowa, Krasne Potockie, Chełmiec, Piątkowa, Świniarsko, Biczycze Dolnem Paszyn, Dąbrowa, Wielogłowy oraz Rdziostów o łącznej długości ok. 100 000 mb, a w trakcie projektowania w miejscowości Januszowa, Wola Kurowska, Chomranice, Naściszowa, Klimkówka o długości ok. 80 000 mb.

Zatem uznaje się, że istnieje finansowe pokrycie dla wszelkiej niezbędnej infrastruktury w ramach zadań własnych gminy.

	DOCHODY	WYDATKI	RÓŻNICA
2011	89 510 273,64	91 018 666,04	-1 508 392,40
2012	81 914 470,38	81 787 845,38	126 625,00
2013	82 264 578,26	80 394 578,26	1 870 000,00
2014	84 318 417,72	82 448 417,72	1 870 000,00

2015	86 372 278,16	84 852 278,16	1 520 000,00
2016	88 482 435,11	88 012 435,11	470 000,00
2017	90 662 195,99	90 192 195,99	470 000,00
2018	92 891 900,89	92 421 900,89	470 000,00
2019	94 892 900,00	94 422 900,00	470 000,00
2020	95 800 000,00	95 330 000,00	470 000,00
2021	97 300 000,00	96 904 045,00	395 955,00

Tab. 28 Wieloletnia Prognoza Finansowa dla Gminy Chełmiec

(Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej przyjętej uchwałą Nr XII/186/2011 z dnia 12 września 2011 r.)

12.4 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

12.4.1 Zapotrzebowanie na zabudowę mieszkaniową

Parametr/rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	100,1	101,0	101,9	102,6	103,5	104,1
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	23,2	23,6	23,9	24,1	24,5	24,6
przeciętna liczba osób przypadająca na mieszkanie	4,31	4,29	4,27	4,25	4,23	4,23

Tab. 29 Wybrane wskaźniki zasobów mieszkaniowych w Gminie Chełmiec

(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Chełmiec jest gminą wiejską, lecz w jej wyglądzie zdecydowanie przeważają zabudowania jednorodzinne, typowe dla luźnej zabudowy podmiejskiej. Na tym tle wyróżnia się szczególnie wieś Chełmiec posiadająca cechy małomiasteczkowego ośrodka.

W powyższej tabeli wskazano wybrane wskaźniki dla zasobów mieszkaniowych w Gminie Chełmiec. W Polsce na przestrzeni ostatnich lat jest obserwowany wzrost standardu mieszkania. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, będzie stale zwiększała się średnia powierzchnia użytkowa mieszkania. W Chełmcu ten stan będzie wyjątkowo silny, ze względu na charakterystykę nowej zabudowy, która to będzie głównie rezydencjonalna. Ta sytuacja będzie dotyczyła również zabudowy istniejącej, lecz nie należy zakładać, że mieszkania te będą rozbudowywane. W rzeczywistości, poprawa standardów zamieszkania w istniejących mieszkaniach będzie polegała głównie na rozgęszczeniu tych mieszkań. Oznacza to zmniejszanie liczby osób zamieszkujących w jednym

mieszkań. Zatem we wstępie należy określić ile osób pozostanie w istniejących mieszkaniach po rozgęszczeniu. Bazując na literaturze przedmiotu i opracowaniu ministerialnym³ szacuje się, że przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w 2046 roku wzrośnie do **120 m²**, natomiast liczba osób przypadająca na mieszkanie wyniesie **3,0** osoby na mieszkanie.

Oдноśnie średniej wielkości działki przyjętej do obliczeń wzięto pod uwagę górzyste ukształtowanie terenu, które powoduje konieczność posadowienia budynków w większych odległościach względem siebie. Natomiast przyszła tendencja inwestycyjna, obejmuje w dużej mierze rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o charakterze rezydencjonalnym. Zatem ostatecznie wielkość działki przyjęta do analiz wyniesie **2400 m²**. Powyższe wartości przyjęto do dalszych analiz.

Obecna liczba ludności: 27 995 osób (stan na 2016 rok)

Przeciętna liczba osób przypadająca na mieszkanie obecnie: 4,23 os.

Liczba osób przypadająca na mieszkanie w 2046 roku: 3,0 os.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania obecnie: 30 m²

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2046 roku: 40 m²

Średnia wielkość działki przyjęta do obliczeń: 2400 m² (po uwzględnieniu obecnego zagospodarowania i założeniu, że na 1 działce zostanie zlokalizowany 1 dom mieszkalny).

Analizy demograficzne przeprowadzone w poprzednim rozdziale, wykazały prognozowaną liczbę osób w 2046 roku na poziomie **38 122 osób**. Zatem liczba mieszkańców na przestrzeni najbliższych 30 lat wzrośnie o 10 127 osób.

Następnym krokiem w analizie będzie określenie całkowitej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jaka obecnie jest w gminie. Powierzchnia terenów mieszkaniowych "netto" wynosi **890,4 ha**. (*Wartość netto oznacza rzeczywistą wielkość zabudowy mieszkaniowej w tych terenach, która oznacza konieczność odjęcia od terenów zainwestowanych "brutto" pod tą funkcję, terenów infrastruktury technicznej, czy uzupełniającej, jak parkingi, zieleń itp.*)

Zatem, znając obecną liczbę ludności dostępną w danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz szacując przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania na 1 osobę uzyskano wartość powierzchni użytkowej zabudowy na poziomie - **839 850 m²**.

---

³ Matuszko A. (red.) "Program szkoleniowy dla pracowników administracji samorządowej z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego", skrypt, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, 2016

Kolejnym krokiem w analizie jest oszacowanie przyszłej powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej. Zatem znając przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania na 1 osobę oraz liczbę ludności w 2046 roku, z obliczeń otrzymano 1 524 880 m² powierzchni użytkowej, przy której należy uwzględnić niepewność urbanistyczną na poziomie 30 %, dlatego ostatecznie uzyskano wartość na poziomie **1 982 344 m²**.

Finalnie oznacza to, że w 2046 roku wzrośnie zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową o **1 142 494 m²**. Jednak stosownie do art. 10 oraz wskazań zawartych w art. 10 ust. 5 pkt 4 lit. b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, końcowy wynik powinien być wyrażony w postaci bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, co końcowo wskaże wielkość terenów mogących zostać zainwestowanych. Dlatego zakładając przyszłą, przeciętną powierzchnię użytkową 1 mieszkania oszacowano zapotrzebowanie na **9521** nowych mieszkań. Zatem przyjmując wyżej wymienione założenia uzyskano właściwe zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, do których dodano 20 % wynikających z zabezpieczenia obszaru pod niezbędną w tym celu infrastrukturę (brutto) = **2856,24 ha**.

Maksymalna wielkość zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową wynosi 2856,24 ha.

A. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

W dalszych analizach zostały wyznaczone obszary o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Następnie na jej podstawie wyszukano i pomierzono, w ramach tego terenu zurbanizowanego, działki niezabudowane, tworzące luki w zabudowie, nadające się do zabudowy mieszkaniowej. Należy przy tym zaznaczyć, że wyznaczone tereny, tworzą gminne rezerwy inwestycyjne, które należy zabudować w pierwszej kolejności, aby przeciwdziałać nadmiernemu rozlewaniu się miast, a co za tym idzie wzrostom kosztów infrastrukturalnych.

Zatem na podstawie inwentaryzacji wykazano, że łączna powierzchnia luk w zabudowie netto wynosi **364,80 ha** (*otrzymana wartość stanowi rzeczywistą możliwość sytuowania zabudowy mieszkaniowej w tych terenach po odjęciu możliwości sytuowania usług czy niezbędnej infrastruktury*).

B. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych do zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakłada obowiązek wyznaczania chłonności w obszarach obowiązujących planów miejscowych. Pozwala to określić jaką część zapotrzebowania obliczonego powyżej, będzie można zaspokoić na terenach, gdzie zostały podjęte akty prawa miejscowego. Dokonując obliczeń należy przy tym wziąć pod uwagę jedynie te obszary które przeznaczone są do zabudowy mieszkaniowej i są niezabudowane.

Zatem w planach miejscowych, powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową położonych w obszarach innych niż o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej wynosi **985,64 ha netto**. *(stopień szczegółowości planów miejscowych zawiera wydzielenia pod infrastrukturę komunikacyjną, zatem otrzymaną wartość uznano za końcową do wyliczeń).*

Końcowe wyliczenia zapotrzebowania

Analizując zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową, należy od prognozowanego maksymalnego zapotrzebowania odjąć te wartości wynikające z zagospodarowania luk w zabudowie. Uwarunkowane jest to faktem, aby w pierwszej kolejności zagospodarowywać, wolne przestrzenie w zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej co w konsekwencji przyczyni się do ograniczenia nadmiernego rozlewania się zabudowy.

$$\mathbf{2856,24\ ha - 364,8\ ha - 985,64\ ha = 1505,79\ ha}$$

Zatem finalnie, prognozuje się zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, znajdujących się poza wykazanymi rezerwami, na poziomie 1505,79 ha, ponieważ przyszłe duże zapotrzebowanie (2856,24 ha) zostanie pokryte w dużej mierze z niezagospodarowanych terenów wskazanych jako luki w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, oraz z luk znajdujących się w zwartej strukturze zabudowy. Takie zapotrzebowanie należy uznać za możliwe do zaplanowania, biorąc pod uwagę wszystkie wskaźniki i uwarunkowania

przedstawione wyżej. Gmina Chełmiec ze względu na bliskość dużego ośrodka osadniczego oraz atrakcyjność przyrodniczą, tworzy "sypialnie" Nowego Sącza i występuje duża migracja do gminy, co w zestawieniu z dodatnim przyrostem naturalnym daje silny przyrost liczby ludności i to począwszy od 1995 roku. Taka sytuacja w połączeniu z ukształtowaniem terenu i zabudową rezydencjonalną daje znaczne zapotrzebowanie gminy na nowe tereny mieszkaniowe.

12.4.2 Zapotrzebowanie na pozostałe funkcje

W metodologii przedstawionej w skrypcie opublikowanym przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa wskazano, że szacując prognozowane wielkości zapotrzebowania na funkcje inne niż mieszkaniowe, można się oprzeć na dostępnych opracowaniach studialnych i naukowych. Przedstawione zostały na podstawie literatury przedmiotu, w ujęciu procentowym, poszczególne struktury terenów zainwestowanych.

Należy przy tym zaznaczyć, że szacowanie przyszłego zapotrzebowania na nowe tereny, największe swoje uzasadnienie znajduje w prognozowaniu terenów mieszkaniowych, co pozwala skutecznie ograniczać rozlewaniu się jednostek osadniczych i dostosować zapotrzebowanie gmin do realnych wyników. W przypadku pozostałych funkcji takie prognozowanie powinno być oparte także na indywidualnych dla każdej gminy uwarunkowaniach, dążących do między innymi odpowiedniej jakości usług podstawowych, w tym łatwości w dostępie do nich, czy odpowiedniego poziomu ich infrastruktury. Tereny przemysłowe z kolei stanowią bardzo ważny punkt w strukturze dochodowej gminy, tworząc nowe miejsca pracy, a w związku z tym także kreując czynniki rozwojowe jednostki. Zatem w tym przypadku to sama rezerwa terenowa jest czynnikiem przyciągającym potencjalnych inwestorów, a nie na odwrót.

W niniejszej analizie zapotrzebowanie dla funkcji innych niż mieszkaniowe obliczono przyjmując powierzchnie terenu przeznaczoną pod dane zainwestowanie, zgodnie ze wskazaniem zawartymi w skrypcie Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

Zapotrzebowanie na tereny usługowe, w tym usług publicznych

Brak jest rozróżnienia usług na publiczne i komercyjne wśród dostępnych danych, zatem w przedmiotowej analizie przeprowadzono wyliczenia dotyczące zapotrzebowania na tereny usług oświaty i wychowania oraz zapotrzebowania na usługi podstawowe.

Szacując zapotrzebowanie na usługi oświaty i opiekuńczo-wychowawcze wykorzystano założenia opracowane przez Grażynę Dąbrowską-Milewską, opublikowane w czasopiśmie ARCHITECTURAE et ARTIBUS, 1/2010, w artykule pt. „Standardy urbanistyczne dla terenów mieszkaniowych – wybrane zagadnienia”:

Powierzchnia terenu przeznaczona na:

- żłobki i przedszkola powinna wynosić około 1,05 m²/mieszkańca;
- szkoły podstawowe powinna wynosić około 2,5 m²/mieszkańca.

RODZAJ PLACÓWKI	WIELKOŚĆ PARAMETRU (2046 r.)
Przedszkola i żłobki (m ²) [wskaźnik powierzchni na mieszkańca*prognozowana liczba mieszkańców]	40 028,1
Szkoły podstawowe (m ²) [wskaźnik powierzchni na mieszkańca*prognozowana liczba mieszkańców]	95305
Całkowita powierzchnia pod usługi oświaty i wychowania (m ²)	135333,1
Całkowita powierzchnia pod usługi oświaty i wychowania (ha)	13,53
Wartość parametrów uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych (zwiększenie o 30%)	
Całkowita powierzchnia pod usługi oświaty i wychowania (ha)	17,59

Tab. 30 Prognozowanie zapotrzebowania na usługi oświaty i wychowania
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W wyniku przeprowadzonych analiz wykazano, że łączna powierzchnia pod usługi oświaty i wychowania w związku z prognozowanym przyrostem ludności, powinna wynosić **17,59 ha** przy uwzględnieniu procesów urbanistycznych.

Obecnie udział usług w stosunku do terenów mieszkaniowych wynosi ok. 6,64%, co należy uznać, za niewystarczające do pełnionej przez Gminę Chełmiec funkcji, jako ośrodka o znaczeniu głównie mieszkaniowym (sypialnia Nowego Sącza). Wszystko to sprawia, że przy tak silnym przyroście ludnościowym należy zadbać o właściwą ich obsługę z terenów usług.

W kontekście usług podstawowych, do oszacowania prognozowanego zapotrzebowania, przeanalizowano obecne uwarunkowania, w tym udział usług w terenach mieszkaniowych oraz ich jakość. Na tej podstawie odniesiono przyszłe zapotrzebowanie (10% w stosunku do terenów mieszkaniowych), które powiększono o 20% uwzględniając niepewność procesów urbanistycznych. W związku z tym łączna powierzchnia terenów usług, wliczając w to tereny usług oświaty i wychowania, powinna wynieść około **476,31 ha**. Zatem finalnie zapotrzebowanie na nowe tereny pod te funkcje kształtuje się na poziomie **402,35 ha**. Jednakże odległość do usług podstawowych nie powinna być większa niż 250-500 m.

Wartość zapotrzebowania powinna zostać pomniejszona o tereny rezerw z planów miejscowych, jednakże analiza wykazała brak takich terenów. W związku z tym otrzymane wyżej zapotrzebowanie uznaje się za końcowy wynik.

Zapotrzebowanie na tereny produkcyjne

Na terenie Gminy Chełmiec zidentyfikowano tereny z funkcjami produkcyjnymi, na poziomie około 4% w stosunku do zabudowy mieszkaniowej, co oznacza dolną granicę względem dobrych praktyk formułujących takie tereny w gminach. Zatem w przypadku Chełmca ten poziom jest niewystarczający.

Szacując przyszłe zapotrzebowanie na tego typu tereny wzięto pod uwagę potrzebę ekonomicznego rozwoju gminy, lokalną przedsiębiorczość, a także uwarunkowanie lokalizacyjne (sąsiedztwo Nowego Sącza). Uwzględniając prognozowany dalszy rozwój gminy oszacowano przyszłe zapotrzebowanie na poziomie **238,15 ha**, z czego **189,99 ha** stanowią nowe tereny przy których uwzględniono 20% niepewności urbanistycznej. Przy czym założono, że tereny o tej funkcji powinny stanowić 5% w stosunku do zabudowy mieszkaniowej.

Kolejnym krokiem jest określenie jaka część z tego zapotrzebowania na nowe tereny zostanie pokryta w ramach rezerwy wskazanej w obowiązujących planach miejscowych (chłonność).

Zatem rezerwa w planach miejscowych pod tego typu zagospodarowanie wynosi około 16,29 ha. Po odjęciu tej wartości od przyszłego zapotrzebowania otrzymano wynik **173,70 ha**, który stanowi końcową powierzchnię jaką trzeba uwzględnić w procesie planowania przestrzennego, a jaką nie zabezpiecza obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

12.4.3 Podsumowanie i wnioski

	OBECNE ZAINWESTOWANIE	ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWE TERENY	REZERWY TERENÓW	ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWE TERENY PRZY UWAGŁĘDNIENIU REZERW
Tereny mieszkaniowe	1113	2856,24	1350,44	1505,79
Tereny produkcyjne	48,16	189,99	16,29	173,70
Tereny usługowe	73,96	402,35	brak	402,35

Tab. 31 Zestawienie zapotrzebowania na tereny inwestycyjne z uwzględnieniem chłonności (wyniki brutto)

(Źródło: opracowanie własne)

Analiza otrzymanych wyników i podsumowanie:

- Gmina Chełmiec charakteryzuje się stałym wzrostem liczby ludności, który jak wskazują prognozy będzie się utrzymywał. W wyniku przeprowadzonych analiz szacuje się, że liczba ludności w Gminie Chełmiec wyniesie w 2046 roku 38 122 osoby;
- Wzrost liczby mieszkańców w dużej mierze uwarunkowany jest wysoką atrakcyjnością gminy, która w połączeniu z bliskim sąsiedztwem dużego ośrodka jakim jest Nowy Sącz oraz nasileniem ogólnego trendu wzrostu standardów zamieszkania (migracja z domów wielorodzinnych do jednorodzinnych), generuje napływ ludności;
- Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest wysoki przyrost naturalny w gminie, który przekracza znacznie średnią krajową (-0,02) oraz średnią wojewódzką (1,86) i wynosi 5,09. Tworzy to potencjał demograficzny i rozwojowy całej gminy;
- Gmina Chełmiec charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, które tworzą potencjał turystyczny;
- Obecnie gmina niemal w całości pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które charakteryzują się dużymi rezerwami terenowymi pod przyszłe zainwestowanie;
- Uwzględniając istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej oraz w oparciu o prognozy demograficzne i chłonność rezerw terenowych niniejsza analiza wykazała konieczność wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych na poziomie 1505,79 ha. Występujące rezerwy

terenów (1350,44 ha) względem prognozowanego przyszłego zapotrzebowania (2856,24 ha) nie zabezpieczą w pełni przyszłych potrzeb mieszkaniowych gminy;

- Prognozowany wzrost liczby ludności determinuje również przyszłe zapotrzebowanie na tereny usług, w tym zabezpieczające potrzeby podstawowe. W wyniku analizy wykazano, że przyszłe zapotrzebowanie na nowe tereny o takiej funkcji będzie wynosić 402,35 ha, przy czym gmina nie dysponuje rezerwami terenowymi dla takiego zagospodarowania;
- Tereny produkcyjne stanowią bardzo ważną tkankę w strukturze jednostki osiedleńczej, kształtując potrzebę ekonomicznego rozwoju gminy czy lokalną przedsiębiorczość. Dokonana analiza wykazała przyszłe zapotrzebowanie na nowe tereny o tej funkcji na poziomie 189,99 ha, która nie zostanie w całości pokryta przez występujące w MPZP rezerwy terenowe (16,29 ha). Zatem finalnie prognozuje się zapotrzebowanie na dodatkowe wyznaczenie takich obszarów na terenie gminy o powierzchni 173,70 ha.

Należy zaznaczyć, że przy dokonywaniu analizy możliwości rozwojowych gminy, składowymi częściami są komponenty, które cechują się częstymi zmianami i zaleca się dokonywanie aktualizacji danych przystępując do innych analiz, czy prognoz.

12.5. Potrzeby i koszty finansowe realizacji zadań własnych gminy wynikające z wyznaczenia nowych terenów inwestycyjnych

Wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych związane będzie z realizacją nowej infrastruktury technicznej i drogowej oraz realizacją zadań własnych gminy związanych ze zwiększeniem liczby ludności m.in. pod kątem zabezpieczenia infrastruktury społecznej. Jednocześnie realizacja m.in. infrastruktury drogowej związana będzie z wykupem terenów.

Należy jednak zaznaczyć, że Gmina Chełmiec posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę drogową i techniczną. Większość obszaru gminy pokryta jest siecią

wodno-kanalizacyjną, co w przypadku rozwoju terenów zabudowanych w znacznym stopniu obniży skutki finansowe ponoszone przez gminę.

Na etapie sporządzania planów miejscowych przygotowywane są szczegółowe prognozy skutków finansowych uchwalania planów. Realizacja zadań własnych gminy może być realizowana ze środków własnych, środków unijnych lub w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Koszty wykupu terenów pod drogi będą zachodzić w sytuacji przyjęcia przez Radę Gminy planu miejscowego dla tego obszaru. Koszty budowy dróg i uzbrojenia terenów realizowane będą sukcesywnie w miarę możliwości finansowych gminy.

Przy tym należy zaznaczyć, że cały obszar prognozowanego rozwoju przestrzennego gminy pokryty jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, dla których wykonane zostały prognozy finansowe. Obszary te stanowią wykazane rezerwy terenowe i to one w pierwszej kolejności zostaną zainwestowane.

13 . UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Ponad 75% (8732 ha) powierzchni gruntów znajdujących się w granicach Gminy Chełmiec znajduje się we władaniu osób fizycznych. Około 14% powierzchni gruntów stanowi własność Skarbu Państwa. Zaledwie 3% gruntów znajduje się we władaniu gminnym. Pozostałe grunty należą między innymi do spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych oraz powiatów i województw. Zestawienie według własności przedstawia tabela poniżej.

L.P.	WŁASNOŚĆ	POWIERZCHNIA [HA]
1	Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	1493
2	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	276
3	Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prywatnych	66
4	Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	343
5	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	14
6	Grunty, które są własnością samorządowych osób prawnych oraz grunty, których właściciele są nieznani	0

7	Grunty osób fizycznych	8732
8	Grunty spółdzielni	6
9	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	52
10	Wspólnoty gruntowe	62
11	Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	92
12	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0
13	Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	19
14	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0
15	Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt 1-14	36
Łącznie:		11191

Tab. 32 Zestawienie własności gruntów na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Sączu; stan na dzień 4 września 2018 r.)

14 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

14.1 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Według ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody wyróżnia się 10 form ochrony przyrody, przy czym na terenie Gminy Chełmiec zlokalizowane są trzy: Obszar Natura 2000 "Środkowy Dunajec z dopływami" (PLH 120088), Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz 17 pomników przyrody.

Szczegółowy opis obszarów i obiektów objętych ochroną zawarto w rozdziale 7.1.

14.2 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze

Na terenie gminy zlokalizowane jest 5 obszarów złóż kopalin znajdujących się w nadzorze Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie.

L.P.	ID ZŁOŻA	NAZWA ZŁOŻA	RODZAJ SUROWCA	POWIERZCHNIA [m ²]	NADZÓR GÓRNICZY
1.	8485	Chomranice	Kamienie drogowe i budowlane	19570,95	Okręgowy Urząd Górniczy- Kraków
2.	5806	Niskowa	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	15844,22	Okręgowy Urząd Górniczy
3.	959	Kłęczany	Kamienie drogowe i budowlane	249681,12	Okręgowy Urząd Górniczy
4.	9406	Marcinkowice	Kruszywa naturalne	91790,63	Okręgowy Urząd Górniczy
5.	972	Dąbrowa	Kamienie drogowe i budowlane	115021,75	Okręgowy Urząd Górniczy

Tab. 33 Złoża w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Centralnej Bazy Danych Geologicznej Państwowego Instytutu Geologicznego)

W Chełmcu występują trzy tereny górnicze: Dąbrowa II (nr rejestru: 10-6/1/69a), Kłęczany IV (nr 10-6/2/109a), Chromanice (nr 10-6/4/330).

14.3 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Użytki rolne na terenie Gminy Chełmiec stanowią łącznie około 63% jej powierzchni (7 064 ha), z czego 44,3% to grunty orne (4 956 ha). Przeważająca część gruntów rolnych należy do IV i V klasy bonitacyjnej, co stanowi około 80% całkowitej powierzchni gruntów orných na terenie gminy. Gleby o najlepszych klasach bonitacyjnych (II i III klasa) występują przede wszystkim w południowo-zachodniej części gminy (obręby Biczycze Dolne, Niskowa, Świniarsko oraz południowa część obrębu Chełmiec).

Grunty leśne oraz zadrzewione (3 183 ha) zajmują 28% całkowitej powierzchni gminy. Lasy występują na terenie całej gminy.

Ochrona gruntów rolnych i leśnych przede wszystkim powinna polegać na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne, zapobieganiu dewastacji i degradacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji

leśnej, które powstają wskutek prowadzonej działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi.

14.4 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach

Lasy zajmują 2 742 ha, co stanowi około 25% całkowitej powierzchni Gminy Chełmiec. Największy kompleks leśny zlokalizowany jest w centralnej części gminy, na północ od miejscowości Chełmiec. Lasy państwowe zajmują około 38%, pozostała część należy do osób prywatnych.

14.5 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. O ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

W Gminie Chełmiec zlokalizowane są następujące obiekty ujęte w Wojewódzkim Rejestrze Zabytków:

- kaplica p.w. NMP w Biczycach Górnych - A-796 z 09.04.1996, zmiana dec. A-1287/M z 11.04.2012 r.;
- cmentarzysko w Chełmcu - A-794/84;
- kościół par. p.w. Imienia NP Marii w Chromanicach, dzwonnica, ogrodzenie - A-65 z 20.12.1961;
- dwór w Dąbrowie - A-652 z 05.04.1993;
- ogród dworski w Dąbrowie - A-312 z 08.10.1981;
- chałupa w Klimkówce nr 207 - A-300/67;
- park dworski w Krasnym Potockim, kaplica - A-188 z 30.08.1985;
- cmentarz tzw. „Dzwon Loretański” w Librantowej - A-588 z 15.12.1989;
- cmentarz z I wojny światowej w Marcinkowicach nr 352 - A-592 z 18.12.1989;
- ogród podworski w Marcinkowicach - A-311 z 24.10.1981;
- grodzisko w Marcinkowicach - A-358/83;
- kaplica dworska p.w. Niepokalanego Serca NMP w Marcinkowicach - A-174/M z 20.02.2009;
- kapliczka p.w. św. Rocha w Paszynie - A-696 z 19.04.1993;
- kapliczka p.w. MB w Rdziostowie - A-849 z 29.12.1998;

- kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP w Wielogłowach - A-178 z 01.07.1959;
- dwór w Wielogłowach - A-183 z 10.12.1947 = *st.rej. nr 231* = A-126;
- park dworski z aleją dojazdową w Wielopolu - A-654 z 12.02.1992.

14.6 Obiekty i tereny chronione na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Na terenie gminy występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych - GZWP Nr 437 - "Dolina rzeki Dunajec (Nowy Sącz). Jest to porowy zbiornik czwartorzędowy związany z dolinami rzecznyymi o powierzchni 88,75 km² i głębokości od 1 do 10 m (średnia 5 m).

Ujęcia wody

Według danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego - Wody Polskie, na terenie gminy zlokalizowanych jest 37 ujęć wód podziemnych, 19 ujęć wód powierzchniowych i ustanowiona jest jedna strefa ochronna obejmująca teren ochrony bezpośredniej. Dane charakteryzujące poszczególne ujęcia przedstawione zostały w poniższych tabelach.

UJĘCIA WÓD PODZIEMNE					
L.p.	Nazwa	Lokalizacja	Przeznaczenie	Q_{max h} (m³/h)	Pozwolenie wodno-prawne ważne do
1	O-1	Paszyn	komunalne	1,6	2036-06-30
2	Z-3	Mystków	komunalne	1,25	2031-12-31
3	S-1	Kłęczany	socjalne	0,7	2031-07-11
4	S-5	Mała Wieś	komunalne	13,3	2031-03-31
5	Z-2	Mystków	komunalne	1,25	2031-12-31
6	P-3	Piątkowa	komunalne	13,9	2037-07-17
7	O-1	Biczyce Dolne	komunalne	42	2033-07-15
8	P-2	Piątkowa	komunalne	13,9	2037-07-17
9	S-7	Mała Wieś	komunalne	18,95	2031-03-31
10	S-8	Mała Wieś	komunalne	37,8	2031-03-31
11	O-3	Biczyce Dolne	komunalne	42	2033-07-15
12	S-2	Mała Wieś	komunalne	13,85	2031-03-31
13	S-3	Mała Wieś	komunalne	2,4	2031-03-31
14	S-4	Mała Wieś	komunalne	11,25	2031-03-31

15	S-10	Mała Wieś	komunalne	32,15	2031-03-31
16	O-2	Biczyce Dolne	komunalne	42	2033-07-15
17	P-1	Piątkowa	komunalne	13,9	2037-07-17
18	S-6	Mała Wieś	komunalne	40,4	2031-03-31
19	S-9	Mała Wieś	komunalne	11,25	2031-03-31
20	S-2	Piątkowa	komunalne	27	2030-07-31
21	S-1	Mała Wieś	komunalne	7,2	2031-03-31
22	O-2	Paszyn	komunalne	1,2	2030-12-31
23	O-1	Marcinkowice	komunalne	62,4	2037-02-15
24	O-3	Marcinkowice	komunalne	62,4	2037-02-15
25	O-6	Marcinkowice	komunalne	62,4	2037-02-15
26	Sk-1	Marcinkowice	socjalne	1,1	2025-08-23
27	O-1	Niskowa	komunalne	3,3	2037-10-31
28	Sk-1	Chełmiec	rolnicze	6,5	2025-06-15
29	O-2	Kunów	komunalne	3,5	2030-12-31
30	S-1	Piątkowa	komunalne	27	2030-07-31
31	SK-1	Chełmiec	przemysłowe	5,6	2027-02-28
32	Sw-1	Chełmiec	przemysłowe	6,6	2026-05-31
33	O-5	Marcinkowice	komunalne	62,4	2037-02-15
34	O-2	Marcinkowice	komunalne	62,4	2037-02-15
35	O-4	Marcinkowice	komunalne	62,4	2037-02-15
36	-	Biczyce	socjalne	1,5	2023-12-31
37	Z-1	Piątkowa	socjalne	1,5	2034-01-31

Tab. 34 Ujęcia wód podziemnych w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego - Wody Polskie (RZGW w Krakowie))

Ujęcia wód podziemnych przeznaczone są głównie dla celów komunalnych. Dla ujęcia SK-1, ustanowionego decyzją nr ORL.II.6223-6/07 Starosty Nowosądeckiego, ponadto została wyznaczona strefa ochrony bezpośredniej o powierzchni 25 m².

UJĘCIA WÓD POWIERZCHNIOWYCH					
L.p.	Nazwa	Ciek	Lokalizacja	Q _{max h} (m ³ /s)	Pozwolenie wodno-prawne ważne do
1	-	Dunajec	Świniarsko	38,271	2035-07-31
2	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
3	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
4	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
5	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
6	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
7	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
8	-	Dunajec	Świniarsko	0,115	2050-12-31
9	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
10	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
11	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
12	-	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
13	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
14	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
15	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31

16	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
17	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
18	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31
19	Świniarsko	Dunajec	Świniarsko	0,27	2020-03-31

Tab. 35 Ujęcia wód powierzchniowych w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego - Wody Polskie (RZGW w Krakowie))

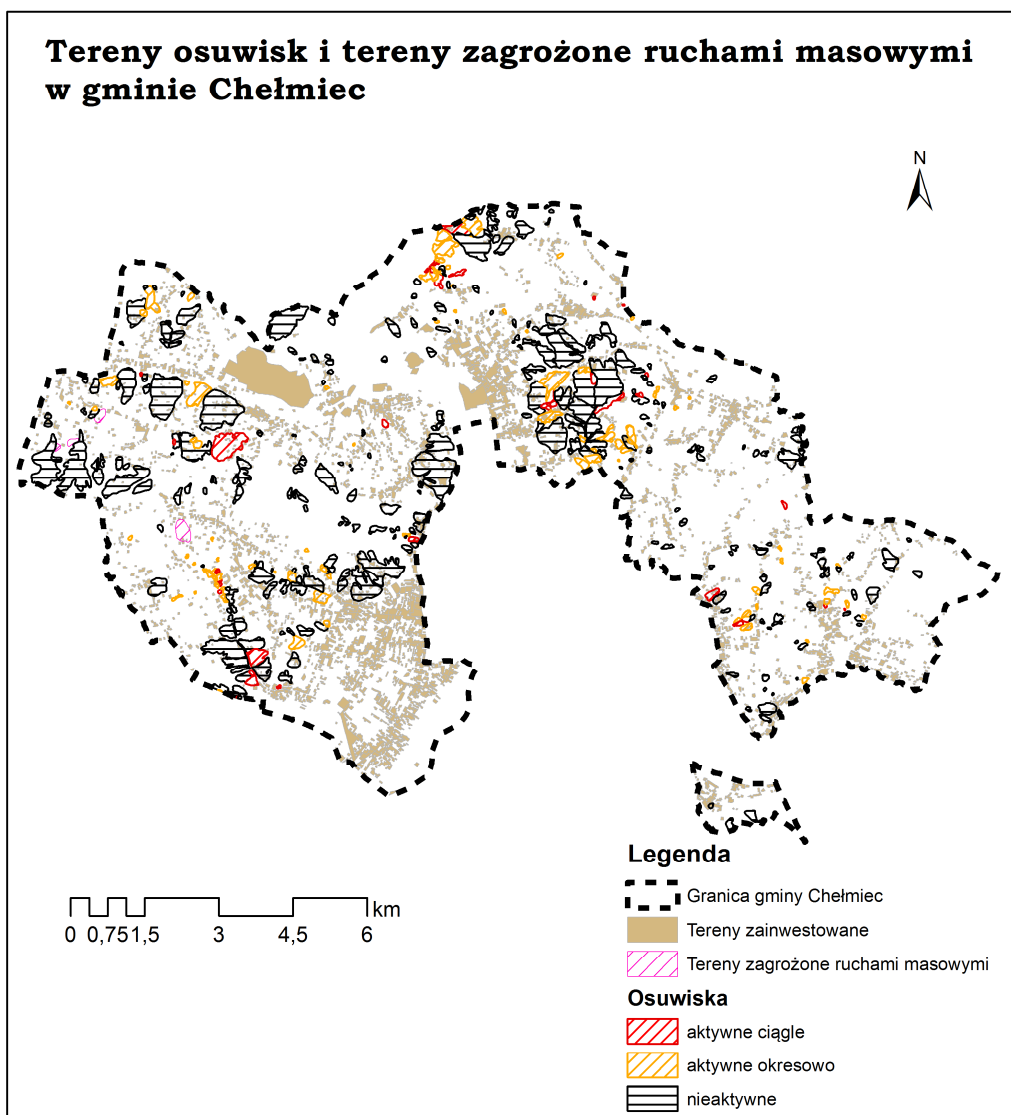
Wszystkie ujęcia wód powierzchniowych mają pobór wody z rzeki Dunajec. W tym znajduje się 16 studni dla stacji uzdatniania wody, których użytkownikiem głównym jest Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Nowym Sączu. Poza tym jedno ujęcie zlokalizowane w Świniarsku użytkowane przez elektrownie wodną na podstawie decyzji nr ORL-II.6341.70.2015 Starosty Nowosądeckiego.

15 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROZEŃ GEOLOGICZNYCH

Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych są to tereny, które charakteryzują się znacznymi spadkami, w szczególności na powierzchniach pozbawionych szaty roślinnej. Dodatkowo w wyniku infiltracji wody w głąb skały bądź gleby do stref poślizgu następuje, w wyniku ruchów grawitacyjnych, szybkie i gwałtowne przemieszczenie się materiału tworząc osuwisko.

Położenie Chełmca oraz ukształtowanie powierzchni sprawia, że na terenie gminy zidentyfikowano wiele terenów naturalnych zagrożeń geologicznych, których rozmieszczenie przedstawiono na poniższej mapie poglądowej według danych SOPO (Systemu Ochrony Przeciw Osuwiskowej) Państwowego Instytutu Geologicznego.

Ryc. 32 Tereny osuwisk i tereny zagrożone ruchami masowymi w Gminie Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SOPO)

Osuwiska zlokalizowane są praktycznie na całym obszarze gminy, jednak największe ich skoncentrowanie występuje między wsiami Wielopole a Klimkówka, na zachód i północ od wsi Chełmiec (okolice wsi Niskowa, Bicyce Dolne i Rdziostów) oraz między wsiami Chomranice i Krasne Potockie. Łącznie ich powierzchnia zajmuje 1382 ha (co stanowi 12,33 % powierzchni gminy), w tym aktywne - 241 ha.

Tereny zagrożone ruchami masowymi nie obejmują już tak znacznych obszarów jak osuwiska. Zlokalizowane są w pobliżu wsi Krasne Potockie oraz na zachód od tej miejscowości, przy granicy kompleksu leśnego. Obszarowo zajmują powierzchnie 17,9 ha.

Łącznie w Gminie Chełmiec obszary zagrożeń geologicznych zajmują 1400 ha, co stanowi 12,5% powierzchni całej powierzchni.

16 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie Gminy Chełmiec występuje 5 obszarów złóż kopalin znajdujących się w nadzorze Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie:

- Złoże kamieni drogowych i budowlanych -Chromanice;
- Złoże surowców ilastych ceramiki budowlanej - Niskowa;
- Złoże kamieni drogowych i budowlanych - Kłęzany;
- Złoże kruszywa naturalnego - Marcinkowice;
- Złoże kamieni drogowych i budowlanych - Dąbrowa.

W obszarze gminy znajduje się również Główny Zbiornik Wód Podziemnych - GZWP nr 437 - "Dolina rzeki Dunajec" (Nowy Sącz).

Na terenie gminy nie występują udokumentowane kompleksy dwutlenku węgla.

17 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na obszarze gminy wyznaczono trzy tereny górnicze znajdujące się w nadzorze Okręgowego Urzędu Górniczego w Krakowie:

- Dąbrowa II (nr rejestru: 10-6/1/69a) - aktualny;
- Kłęzany IV (nr 10-6/2/109a) - aktualny;
- Chromanice (nr 10-6/4/330) - aktualny.

18 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPIEŃ UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

18.1 Stan systemu komunikacyjnego

Gmina Chełmiec charakteryzuje się dobrze rozwiniętym system komunikacyjnym. Przez obszar gminy przechodzą dwie drogi krajowe oraz jedna droga wojewódzka. Jednak część powierzchni gminy wymaga inwestycji z zakresu modernizacji istniejącej lub budowy nowej infrastruktury drogowej.

18.2 Komunikacja drogowa

Głównymi elementami sieci drogowej na obszarze gminy są:

- **drogi krajowe:**
  - o **DK28**- biegnąca wzdłuż południowej granicy gminy, następnie w przebiega przez miejscowości Chełmiec, Biczycze Dolne i łączy Zator z granicą państwa z Ukrainą w miejscowości Medyka,
  - o **DK75**- biegnąca przez centralną część gminy, po wschodniej stronie rzeki Dunajec, przebiega przez miejscowości Wielogłowy, Dąbrowa oraz Kurów, łącząc miasto Brzesko z Nowym Sączem;
- **droga wojewódzka:**
  - o **DW975**- łącząca miejscowość Dąbrowa z Dąbrową Tarnowską.

Ponadto, w skład sieci drogowej gminy wchodzi 10 dróg powiatowych, o łącznej długości ok. 40 km, którymi zarządza Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Sączu. Są to:

- o 1544K Chełmiec - Naszacowice, dł. 3,551 km;
- o 1548K Trzetrzewina - Podrzecze dł. 3,466 km;
- o 1549K Biczycze Dolne - Gostwica, dł. 1,971 km;

- o 1550K Trzetrzewina - Krasne Potockie - Męcina, dł. 4,849 km;
- o 1551K Limanowa - Chełmiec, dł. 11,088 km;
- o 1552K Tęgoborze - Chomranice, dł. 1,762 km;
- o 1560K Wielogłowy - Ubiad, dł. 3,786 km;
- o 1567K Nowy Sącz - Wojnarowa - Wilczyska, dł. 4,273 km;
- o 1570K Paszyn - Mogilno - Krużłowa, dł. 3,293 km;
- o 1573K Nowy Sącz - Cieniawa, dł. 1,829 km.

18.3 Komunikacja kolejowa

Przez obszar Gminy Chełmiec przebiega czynna, jednotorowa linia kolejowa nr 104 (Chabówka - Nowy Sącz). Zlokalizowana jest ona w północno- zachodniej części gminy. Linia znajduje się obecnie w zarządzie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Czynna stacja kolejowa znajduje się w miejscowości Marcinkowice. Kolejna najbliższa stacja znajduje się w Nowym Sączu.

18.4 Stan infrastruktury technicznej

18.4.1 Gospodarka wodno-ściekowa

Ujęcia wody

Pobór wód z warstw wodonośnych na terenie Gminy Chełmiec odbywa się za pomocą komunalnych ujęć wód podziemnych i powierzchniowych. Zestawienie wszystkich ujęć wód znajdujących się na terenie gminy przedstawiają tabele nr 30, 31 w rozdziale 14.6 *Obiekty i tereny chronione*.

Sieć wodociągowa

Woda na terenie Gminy Chełmiec dostarczana jest z systemów wodociągowych należących do lokalnych spółek wodociągowych.

Według danych GUS długość czynnej sieci rozdzielczej wynosi 398,8 km (*stan na 2017 rok*), do której podłączonych jest około 4 230 budynków mieszkalnych i budynków zbiorowego zamieszkania. W 2016 r. z sieci wodociągowej korzystało około 62% ludności gminy. Roczne zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca wyniosło średnio 13,6 m³.

ROK	DLUGOŚĆ CZYNNEJ SIECI ROZDZIELCZEJ	PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZBIOROWEGO ZAMIESZKANIA	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ	ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA
	[km]	[szt.]	[os.]	[m ³]
2013	362,5	6 645	15 071	11,9
2014	386,4	3 784	16 619	12,3
2015	391,1	3 923	17 034	13,9
2016	393,7	4 066	17 471	14,0
2017	398,8	4 230	17 471	13,6

Tab. 36 Bilans ilości zużytej wody na terenie Gminy Chełmiec w latach 2013- 2017
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Sieć kanalizacyjna

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 165,9 km (stan na 2017 r.), która w całości znajduje się w zarządzie lub administracji gminy. W 2016 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało około 40% mieszkańców.

Na terenie gminy funkcjonuje 6 oczyszczalni ścieków w miejscowościach Chełmiec, Mała Wieś, Wielogłowy, Kunów oraz 2 we wsi Piątkowa.

ROK	DL. CZYNNEJ SIECI KANALIZACYJNEJ	PRZYŁĄCZA PROWADZĄCE DO BUDYNKÓW MIESZKALNYCH I ZAMIESZKANIA ZBIROWEGO	ŚCIEKI BYTOWE ODPROWADZONE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ	LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI KANALIZACYJNEJ
	[km]	[szt.]	[dm ³]	[os.]
2013	98,7	1 644	-	7 371
2014	106,1	1 763	-	8 401
2015	159,9	2 003	269,0	9 198
2016	159,9	2 648	542,9	11 249
2017	165,9	2 761	303,3	-

Tab. 37 Bilans ilości ścieków z terenu Gminy Chełmiec w latach 2013 2017
(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

18.4.2   *Zaopatrzenie w energię elektryczną*

Sieć elektroenergetyczna Gminy Chełmiec jest dobrze rozwinięta. Przez obszar gminy przebiega 6 napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia 110kV następujących relacji:

- 110kV relacji Biegonice - Chomranice - Rożnów,
- 110kV relacji Tarnów - Stary Sącz,
- 110kV relacji Naściszowska - Piwniczna,
- 110kV relacji Gorzków – Tarnów,
- 110kV relacji Gorzków – Naściszowska,
- 110kV relacji Gorzków- Grybów.

Ponadto, w granicach gminy znajduje się jeden Główny Punkt Zasilania GPZ, który znajduje się w miejscowości Chomranice, w północno- zachodniej części obszaru opracowania.

18.4.3   *Zaopatrzenie w gaz*

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2016 roku długość czynnej sieci gazowej wynosiła 185,94 km, z czego 6,17 km stanowiło sieć przesyłową, natomiast pozostała część należała do sieci rozdzielczej. Liczba czynnych przyłączy do budynków wyniosła 3 105. W 2014 roku, ogółem z sieci gazowej korzystało 2 900 osób.

Przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 relacji Siołkowa - Piątkowa - Nowy Sącz. wraz z odgałęzieniem DN 150 do SRP I stopnia w gminie Korzenna.

18.4.4   *Zaopatrzenie w energię ciepłą*

Na terenie Gminy Chełmiec nie znajdują się scentralizowane źródła ciepła. Mieszkańcy zaopatrują się w energię ciepłą z indywidualnych źródeł ciepła (paleniska piecowe, indywidualne źródła kotły ogrzewania centralnego, natomiast większe obiekty usługowe zaopatrują się w ciepło w własnych kotłowni na paliwa stałe.

18.4.5 Telekomunikacja

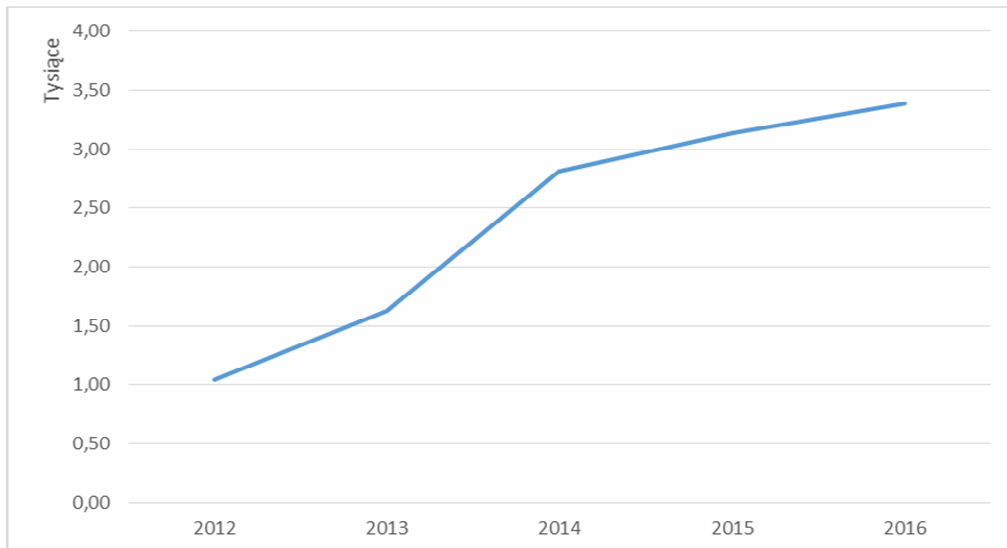
Gmina charakteryzuje się dostatecznym dostępem do infrastruktury telekomunikacyjnej. Na terenie gminy funkcjonuje między innymi operator T-mobile. Zestawienie wszystkich nadajników znajdujących się na terenie gminy przedstawiono w tab. 5 w rozdziale 5.12.

18.4.6 Gospodarka odpadami

Odpady wytworzone na terenie gminy przekazywane są do instalacji przetwarzania odpadów właściwej dla Regionu Małopolskiego zgodnie z Uchwałą Nr XXXIV/509/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie wykonania "Planu Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego na lata 2016-2022" (*Dz U. Woj. Mał. Poz. 2264*). Wszystkie odpady (zmieszane i zielone) odbierane e z obszaru Gminy Chełmiec w całości zostały poddane procesom przetwarzania.

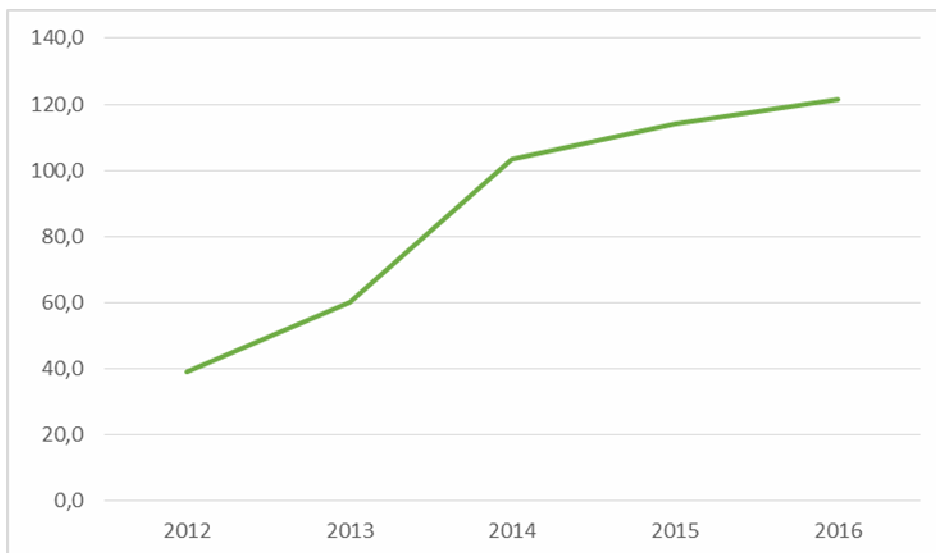
Ogólna wielkość odpadów zmieszanych wytwarzanych w ciągu danego roku systematycznie się zwiększa. W 2012 roku wyprodukowano łącznie około 1 tys. ton, natomiast w 2016 roku wytworzono blisko 3,5 tys. ton. Tym samym liczba wytworzonych odpadów zmieszanych na jednego mieszkańca wzrosła z 38,9 kg w 2012 r. do 121,5 kg w 2016 r.

Na rysunkach poniżej (*ryc. 33 i 34*) przedstawiono ilość wytworzony odpadów zmieszanych w ciągu danego roku oraz ilość statystycznie wytworzonych wymienionych odpadów przypadających na jednego mieszkańca gminy w latach 2012- 2016.

Ryc. 33 Ilość odpadów zmieszanych wytworzonych w ciągu roku w Gminie Chełmiec w latach 2012- 2016 [tony]

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

Ryc. 34 Ilość odpadów zmieszanych przypadających na jednego mieszkańca Gminy Chełmiec w latach 2012 - 2016

(Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS)

19 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI LOKALNYCH I PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego, uchwalonego uchwałą Nr 143/17 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 7 lutego 2017 r., na terenie Gminy Chełmiec uwzględnia się:

1. w zakresie komunikacji:

- budowę obwodnicy Chełmca (Nowego Sącza) (DK 28),
- budowę nowej linii kolejowej Podłęże - Szczyrzyc (Piekielko) - Tymbark/ Mszana Dolna oraz modernizacja odcinka linii kolejowych Nowy Sącz - Muszyna - granica państwa i Chabówka - Nowy Sącz
- przebudowę drogi DK 75 Brzesko - Nowy Sącz (wraz z obwodnicą Brzeska);

2. w zakresie ochrony przeciwpowodziowej:

- zwiększenie rezerwy powodziowej na zbiorniku Rożnów (Dunajec).

20 UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH PRZECIWPOWODZIOWEJ OCHRONY

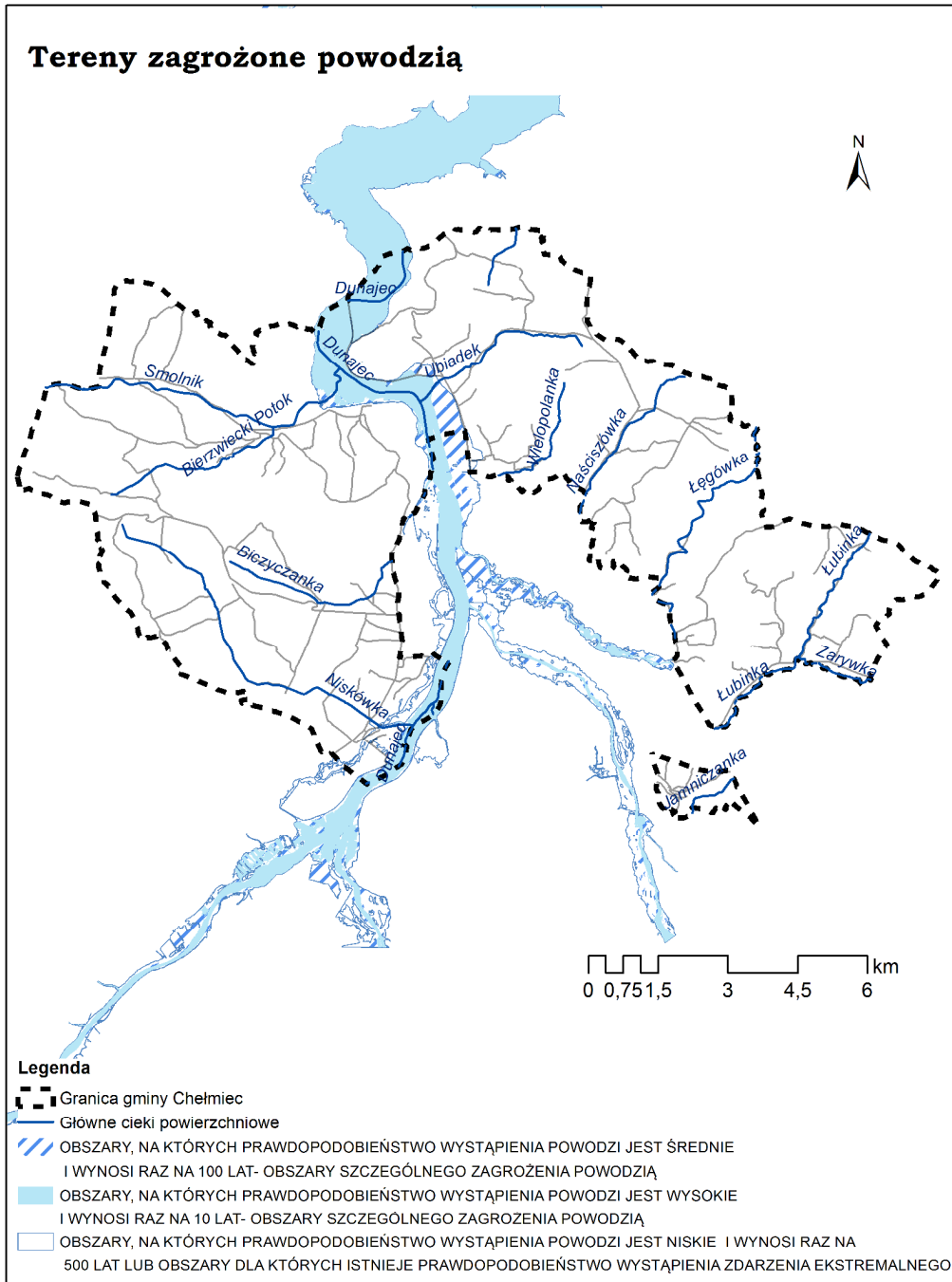
W 2015 roku Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej opublikował mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego. Zgodnie z nimi Gmina Chełmiec znajduje się w obszarach gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%), jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%).

Główne zagrożenie powodziowe w gminie tworzy rzeka Dunajec. Najbardziej narażone (Q10%) są rozległe obszary niezabudowane w północnej części gminy w okolicach wsi Kurów oraz po drugiej stronie rzeki w rejonie wsi Marcinkowice, obszar do torów kolejowych. W ramach obszarów o średnim i niskim zagrożeniu powodziowym dodatkowymi terenami narażonymi na zalanie jest rejon wsi Wielogłowy, aż do drogi krajowej nr 75.

Dla cieków dla których nie opracowano map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, zgodnie, z ustawą Prawo wodne do czasu ich realizacji

ważność zachowują studia ochrony przeciwpowodziowej. W gminie Chełmiec, dla cieków Smolnik, Zagórzanka, Biczyczanka, Jamniczanka, Niskówka, Ubiadek, Wielopolanka, Naściszówka, Łękawka i Łubinka obowiązują obszary szczególnego zagrożenia powodzią określone w oparciu o zasięg zalewu wodą Q1%, zgodnie z opracowaniem pn. *"Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu"*.

Także poza wskazanymi obszarami, podtopienia mogą pojawiać się w związku z występowaniem intensywnych opadów deszczu lub na wskutek wiosennych roztopów. Wynika to ze specyfiki rzek górskich, których zachowanie trudno przewidzieć.

Ryc. 35 Obszary zagrożone powodzią w Gminie Chełmec
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK)

DZIAŁ II
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY

1 KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Kierunki rozwoju Gminy Chełmiec, zawarte w niniejszym Studium zostały opracowane w sposób pozwalający racjonalnie wykorzystywać przestrzeń i kształtować strukturę przestrzenną, z uwzględnieniem obecnych uwarunkowań i w poszanowaniu do środowiska przyrodniczego i kulturowego. Wszystko to ma prowadzić do właściwego nakreślenia polityki przestrzennej gminy, dającej możliwość dalszego rozwoju przy odpowiednim wykorzystaniu walorów gminy i dążeniu do rozwoju gospodarczego, jak i poprawie jakości życia mieszkańców.

Główne założenia polityki przestrzennej Gminy Chełmiec powinny opierać się na następujących zasadach:

- racjonalne zagospodarowanie terenów zabudowanych, tworzenie dogodnych miejsc zamieszkania, kreowanie w miejscowościach miejsc o charakterze przestrzeni publicznych pozwalających na integrację mieszkańców;
- poprawa jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej;
- eliminowanie barier urbanistycznych i architektonicznych dla osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie poziomu bezpieczeństwa poprzez modernizację systemu komunikacji drogowej;
- ściągnięcie na teren gminy przedsiębiorców, poprzez utworzenie nowych terenów inwestycyjnych, dobrze skomunikowanych;
- wykorzystanie dogodnego położenia gminy i jej walorów w aktywizacji funkcji turystycznej;
- ochrona potencjału przyrodniczego;
- ochrona zwartych kompleksów leśnych;

- ochrona walorów krajobrazowych oraz kulturowych poprzez wprowadzenie odpowiednich ograniczeń w zagospodarowaniu i wykorzystaniu terenów;
- poprawa dostępności mieszkańców do usług podstawowych.

Na rozwój gminy wpływ ma wiele czynników, między innymi uwarunkowania środowiskowe, kulturowe, sytuacja społeczno-gospodarcza, czy powiązania z innymi ośrodkami osadniczymi. W Gminie Chełmiec taki rozwój determinują przede wszystkim rzeźba terenu, duża lesistość czy obecność licznych osuwisk. Ponadto kształt gminy w formie „podkowy” nie ułatwia wzajemnych powiązań komunikacyjnych, a swoiste centrum gminy jakim jest Chełmiec, sprawia, że środek ciężkości jest przesunięty w jedną stronę. Dodatkowo, przepływająca przez gminę rzeka Dunajec przecina ją na dwie części, a obszar zagrożony powodzią ogranicza rozwój przestrzenny.

Opracowując kierunki rozwoju gminy wzięto pod uwagę analizę występujących uwarunkowań i ww. czynników, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przy uwzględnieniu dostępnych dokumentów planistycznych na wyższych szczeblach administracyjnych.

Przy wyznaczaniu terenów inwestycyjnych w Studium zostało uwzględnione obecne zagospodarowanie jak i tereny wskazane pod zainwestowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w związku z niemal całkowitym pokryciem gminy aktami prawa miejscowego. Ponadto, uwzględniono wyniki wykonanego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W wyniku analizy uwarunkowań rozwoju gminy projekt Studium zakłada następujące kierunki rozwoju:

- dalszy rozwój funkcji mieszkaniowej, również w oparciu o uchwalone plany miejscowe;
- rozwój funkcji usługowej;
- rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
- rozwój terenów usługowo-produkcyjnych;
- rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej;
- rozwój turystyki, zwłaszcza szlaków pieszych i rowerowych;
- ochrona cennych zasobów przyrodniczych,

- ochrona zwartych kompleksów leśnych.

Bliska lokalizacja gminy względem ośrodka wyższego rzędu jakim jest Nowy Sącz, w dużej mierze determinuje rozwój Chełmca, który będzie w kolejnych latach przejmował wiele cech miejskich i sam przekształci się w małomiasteczkowy ośrodek. Będzie to stanowić impuls i wyznaczy kierunek rozwojowy gminy jako przyjaznego miejsca zamieszkania, dla którego nastąpi lokalizacja dodatkowych usług, związana z prognozowanym wzrostem ludności.

Atrakcyjność przyrodnicza przyczynia się do silnego przyrostu terenów mieszkaniowych, który uwidocznił się w stałym, wieloletnim wzroście liczby mieszkańców. Gmina Chełmec jest chętnie zamieszkiwana, a Nowy Sącz tworzy zabezpieczenie usług publicznych wyższego rzędu i jest miejscem pracy wielu mieszkańców. Zatem dalszy rozwój gminy powinien opierać się na wzroście jakościowym terenów mieszkaniowych, uzupełnionych o bliskość usług podstawowych i zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną. W tym celu wskazana jest koncentracja zabudowy wsi poprzez lokalizowanie nowych inwestycji w wyznaczonych strefach zabudowy, możliwej do objęcia systemem kanalizacji zbiorowej. Na obszarach zabudowy rozproszonej należy natomiast zachować zabudowę w charakterystycznym układzie, bez dopuszczania do jej dalszego rozpraszania w związku z dużymi kosztami ekonomicznymi i środowiskowymi.

Ukształtowanie powierzchni i wiele naturalnych barier determinuje kolejny rozwój gminy, czyli wzrost powiązań komunikacyjnych z Nowym Sączem, również na płaszczyźnie komunikacji zbiorowej oraz gminnych ciągów komunikacyjnych. Zaleca się zatem ich modernizację i polepszanie parametrów w miejscach możliwych do takich działań, ponieważ ze względu na podgórski charakter Chełmca, drogi często są wąskie z blisko zlokalizowaną przy nich zabudową. Studium zakłada także budowę dwóch nowych przepraw mostowych na Dunajcu w miejscowości Świniarsko. Stanowiąc to będzie dodatkowy wariant dojazdu do Nowego Sącza, znacząco odciążający inne przeprawy, zwłaszcza most im. Józefa Piłsudskiego.

Studium wskazuje także nowe tereny produkcyjne i usługowe, stanowiąc przy tym wypełnienie wskazanej w gminnych dokumentach strategicznych wizji, poprawy lokalnego rynku pracy.

Kluczowym wyzwaniem stojącym przed gminą jest równomierny i zrównoważony rozwój, tak aby każdy rejon gminy mógł liczyć na nowe inwestycje,

zwiększoną dostępność usług i poprawę w sferze infrastrukturalnej. Ważne jest również, aby chronić w gminie środowisko przyrodnicze, które stanowi ważny kapitał rozwojowy, ponieważ to ono w dużej mierze przesądza o atrakcyjności całego Chełmca. W tym celu zaleca się stosowanie ekologicznych źródeł energii, zwłaszcza do ogrzewania budynków. Powinno to dotyczyć zarówno obiektów użyteczności publicznej, jak i budynków prywatnych. Tworzy to możliwości do produkcji czystej energii, poprawiającej przede wszystkim jakość powietrza, poprzez zmniejszenie niskiej emisji.

Rozwój terenów mieszkaniowych na terenie gminy powinien być kształtowany w dwóch strefach. W miejscowości Chełmiec, Biczycze Dolne oraz Świniarsko zabudowa powinna być kształtowana w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W pozostałej części gminy, zabudowa powinna mieć charakter jednorodzinnej lub zagrodowej. Zdecydowany przyrost nowych terenów następować będzie w rejonie Chełmca, który zacznie nabierać charakteru małego miasta ze zwiększoną intensywnością zabudowy. Pozostały rozwój będzie następował głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, co akurat determinuje górzyste ukształtowanie powierzchni. Dalsza polityka gminy powinna dążyć w tym aspekcie do skupiania zabudowy i unikaniu dalszego rozpraszania, co generuje duże koszty związane z koniecznością inwestycji infrastrukturalnych. Zatem Studium wprowadza nowe tereny inwestycyjne w obszarach z zabezpieczeniem infrastrukturalnym lub takich, gdzie ich budowa będzie uzasadniona ekonomicznie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, z uwagi na skalę opracowania oraz charakter dokumentu pogładowego, kierunkowego, jest stosunkowo nieprecyzyjne i w części przypadków zakłada doprecyzowanie tych funkcji i granic na etapie planów miejscowych.

Ze względu na skalę opracowania wyznaczono w Studium jedynie główne ciągi komunikacyjne (drogi klasy głównej ruchu przyspieszonego, drogi klasy głównej, drogi klasy zbiorczej oraz ważniejsze drogi klasy lokalnej). Ponadto wprowadzono projekt planowanej obwodnicy Chełmca i Nowego Sącza w ciągu drogi krajowej DK 28 oraz wytyczono nowy przebieg drogi krajowej DK 75.

W granicach wszystkich terenów wskazanych w studium dopuszcza się lokalizację terenów infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej.

Zgodnie z art. 38b ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. 2018 r. poz. 1945 ze zm.) audyt

krajobrazowy sporządza zarząd województwa. W przedmiotowym Studium nie określa się kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wynikających z audytu, gdyż nie został on uchwalony.

KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wewnętrznym dokumentem gminy, który nie stanowi aktu prawa miejscowego. Narzędziem służącym do realnego kształtowania polityki przestrzennej gminy są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Ze względu na małą skalę opracowania rysunku Studium i dużą aktywność inwestycyjną na terenie Gminy Chełmiec w studium wyznaczano jedynie główne kierunki zagospodarowania terenu. Na terenach, gdzie studium dopuszcza różne formy zagospodarowania w obrębie jednego przeznaczenia terenu, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy dodatkowo rozgraniczyć te funkcje i doprecyzować ich lokalizację. Na wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację dróg oraz wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w tym związanych z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych gminy w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych.

Obecnie Gmina Chełmiec niemal w całości pokryta jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem dużego kompleksu leśnego w zachodniej części gminy. Studium zachowuje tereny przeznaczone pod zabudowę w tych aktach prawa miejscowego. Dopuszcza się wyznaczenie innych wartości wskaźników i parametrów określonych w niniejszym Studium jedynie w przypadku, gdy wynika to z obowiązujących planów miejscowych, wydanych decyzji i pozwoleń.

W oparciu o istniejące uwarunkowania ustala się następujące kierunki zagospodarowania terenów w planach miejscowych:

MM - tereny zabudowy mieszkaniowej o zwiększonej intensywności

1. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się:
  - a) zabudowę mieszkaniową jednorodzinna,
  - b) zabudowę mieszkaniową wielorodzinną,

- c) zabudowę rekreacji indywidualnej,
  - d) zabudowę usług, w tym usług publicznych,
  - e) zabudowę zagrodową,
  - f) zabudowę agroturystyczną,
  - g) nieuciążliwą działalność rzemieślniczą,
  - h) urządzenia i obiekty sportu i rekreacji,
  - i) zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - j) ścieżki piesze, rowerowe, konne,
  - k) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - l) budynki gospodarcze, parkingi i garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
- a) wysokość zabudowy do 16 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 60 % powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 30% powierzchni działki.

M - tereny zabudowy mieszkaniowej

1. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się:
- a) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
  - b) zachowanie dotychczasowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
  - c) zabudowę rekreacji indywidualnej,
  - d) zabudowę usług, w tym usług publicznych,
  - e) zabudowę zagrodową,
  - f) zabudowę agroturystyczną,
  - g) nieuciążliwą działalność rzemieślniczą,
  - h) urządzenia i obiekty sportu i rekreacji,
  - i) zieleń urządzoną i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - j) ścieżki piesze, rowerowe, konne,
  - k) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - l) budynki gospodarcze, parkingi i garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
- a) wysokość zabudowy do 14 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 40% powierzchni działki,

- c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 30% powierzchni działki.

MW - tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

1. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dopuszcza się:
  - a) zabudowę mieszkaniową wielorodzinną,
  - b) zabudowę usług, w tym usług publicznych,
  - c) urządzenia i obiekty sportu i rekreacji,
  - d) zieleni urządzoną i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - e) ścieżki piesze, rowerowe,
  - f) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - g) budynki gospodarcze, parkingi i garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 16 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 60% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 25% powierzchni działki.

ML - tereny zabudowy letniskowej

1. Na obszarach zabudowy mieszkaniowej letniskowej dopuszcza się:
  - a) zabudowę rekreacji indywidualnej,
  - b) zabudowę mieszkaniową jednorodzinną,
  - c) urządzenia i obiekty sportu i rekreacji,
  - d) zieleni urządzoną i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - e) ścieżki piesze, rowerowe, konne,
  - f) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - g) budynki gospodarcze, parkingi i garaże;
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 9 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 40%,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 40% powierzchni działki.

U - tereny zabudowy usługowej

1. Na obszarach zabudowy usługowej dopuszcza się:
  - a) zabudowę usługową, w tym usług publicznych,
  - b) funkcję mieszkaniową towarzyszącą obiektom usługowym,
  - c) nieuciążliwą działalność produkcyjną,
  - d) zabudowę usług sportu i rekreacji,
  - e) urządzenia i obiekty sportu i rekreacji,
  - f) usługi turystyki,
  - g) zieleni urządzonej i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - h) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - i) budynki gospodarcze, parkingi, garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 25 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 20% powierzchni działki.

US - tereny usług sportu i rekreacji

1. Na obszarach usług sportu i rekreacji dopuszcza się:
  - a) urządzenia i obiekty sportu i rekreacji,
  - b) usługi turystyki,
  - c) zabudowę rekreacji indywidualnej,
  - d) usługi związane z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej,
  - e) zieleni urządzonej i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - f) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - g) budynki gospodarcze, parkingi, garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 16 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 80% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 20% powierzchni działki.

UC - tereny usług handlu wielkopowierzchniowego

1. Na obszarach usług handlu wielkopowierzchniowego dopuszcza się:
  - a) usługi wielkopowierzchniowe,
  - b) zieleni urządzoną i obiekty małej architektury,
  - c) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - d) budynki gospodarcze, parkingi, garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 16 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 10% powierzchni działki.
3. Na terenach UC dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych, o mocy powyżej 100 kW.

U/P - tereny zabudowy usługowo-produkcyjnej

1. Na obszarach zabudowy usługowo-produkcyjnej dopuszcza się:
  - a) zabudowę usługową,
  - b) obiekty produkcyjne,
  - c) bazy, składy, magazyny i hurtownie,
  - d) obiekty handlu, rzemiosła i wytwórczości,
  - e) obiekty obsługi rolnictwa,
  - f) funkcję mieszkaniową związaną z obiektem
  - g) bazy transportowe,
  - h) zieleni i obiekty małej architektury, wież widokowych
  - i) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - j) budynki gospodarcze, parkingi, garaże.
2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 35 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 10% powierzchni działki.
3. Na terenach usługowo-przemysłowych zakazuje się lokalizacji usług oświaty i zdrowia.

4. Na wybranych terenach dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w postaci instalacji fotowoltaicznych, o mocy powyżej 100 kW.

PG - obszary i tereny górnicze

1. Na terenach górniczych i powierzchniowej eksploatacji dopuszcza się:
  - a) powierzchniową eksploatację surowców,
  - b) tymczasowe obiekty związane z prowadzoną działalnością,
  - c) sieci i urządzenia związane z wydobywaniem i przeróbką surowców,
  - d) zieleni o charakterze izolacyjnym oraz osłonowym,
  - e) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - f) budynki gospodarcze, parkingi, garaże.
2. Zakazuje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, w tym zagrodowej, a także usług publicznych.
3. Ustala się rekultywację terenu w kierunku rekreacyjnym, wodnym, rolniczym bądź pod zalesienie.
4. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 16 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 5% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 70% powierzchni działki.

R - tereny rolne

1. Na obszarach rolnych dopuszcza się:
  - a) istniejącą zabudowę zagrodową z możliwością modernizacji i wymiany substancji mieszkaniowej,
  - b) ścieżki piesze, rowerowe, konne, drogi rolne,
  - c) budowę stawów hodowlanych,
  - d) urządzenia gospodarki wodnej,
  - e) zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, łąki i pastwiska,
  - f) zalesienia, zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - g) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.
2. W przypadku realizacji zabudowy zagrodowej, w zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:

- a) wysokość zabudowy do 12 m,
- b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 30% powierzchni działki,
- c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 40% powierzchni działki.

WS - tereny wód powierzchniowych śródlądowych

- 1) Na terenach wód powierzchniowych śródlądowych dopuszcza się:
  - a) obiekty, urządzenia i budowle służące gospodarce wodnej,
  - b) wykorzystanie terenów dla celów turystycznych.

ZC - tereny cmentarzy

- 1. Na obszarach cmentarzy dopuszcza się:
  - a) obiekty sakralne, kaplice przedpogrzebowe,
  - b) usługi związane z obsługą cmentarza, sanitariaty oraz inne obiekty obsługi cmentarza, obiekty małej architektury,
  - c) infrastrukturę techniczną, komunikacyjną i parkingi.
- 2. W przypadku realizacji obiektów sakralnych i kaplic przedpogrzebowych, w zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się do indywidualnego określenia w planie miejscowym,
- 4. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
  - a) wysokość zabudowy do 16 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 15% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 5% powierzchni działki.
- 3. Wokół cmentarza obowiązują strefy sanitarne, których zasięg i sposób zagospodarowania określają przepisy odrębne.

ZD - tereny ogrodów działkowych

- 1. Na obszarach ogrodów działkowych dopuszcza się:
  - a) ogrody działkowe,
  - b) obiekty małej architektury,
  - c) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - d) budynki gospodarcze, parkingi, garaże.

2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:
- a) wysokość zabudowy do 5 m,
  - b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 20% powierzchni działki,
  - c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 60% powierzchni działki.

Z - tereny zieleni

1. Na obszarach zieleni dopuszcza się:
- a) ścieżki piesze, rowerowe, miejsca biwakowe,
  - b) zielen w formie zieleni urządzonej lub nieurządzonej,
  - c) obiekty małej architektury,
  - d) infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,
  - e) urządzenia sportu i rekreacji, boisk sportowych,
  - f) zbiorników małej retencji.

ZL - lasy

1. Na obszarach leśnych poza użytkowaniem leśnym dopuszcza się:
- a) lokalizację szlaków turystycznych, ścieżek pieszych i rowerowych, konnych,
  - b) obiektów małej architektury,
  - c) infrastrukturę techniczną, komunikacyjną i komunalną, nie wymagającą wyłączenia gruntów na cele nieleśne,
  - d) zbiorniki małej retencji,
  - e) zabudowę związaną z obsługą gospodarstw leśnych.
2. Zagospodarowanie terenów zgodnie z przepisami odrębnymi o lasach.
3. Na obszarach leśnych dopuszcza się utrzymanie gruntów rolnych.

ES - tereny infrastruktury technicznej - energetyka solarna

1. Na obszarach, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 100 kW dopuszcza się lokalizację farmy fotowoltaicznej, infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:

- a) wysokość zabudowy do 16 m,
- b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 80% powierzchni działki,

- c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 10% powierzchni działki.

IT - tereny infrastruktury technicznej

1. Na terenach infrastruktury technicznej dopuszcza się lokalizację obiektów, urządzeń i budowli służących do zaopatrzenia:

- w wodę,
- w energię elektryczną,
- w gaz,
- w telekomunikację,
- w ciepło

oraz do odprowadzania i oczyszczania ścieków.

2. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:

- a) wysokość zabudowy do 16 m,
- b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 80% powierzchni działki,
- c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 10% powierzchni działki.

Tk - tereny kolejowe

1. Na terenach kolejowych dopuszcza się realizację:

- a) infrastruktury i urządzeń związanych z obsługą ruchu kolejowego,
- b) obiektów infrastruktury usługowej służącej obsłudze przewozu osób lub rzeczy i ich utrzymania,
- c) usług służących zaspokojeniu potrzeb podróżnych.

2. Część terenów kolejowych, zgodnie z Decyzją nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz.MR.2014.25 z późn. zm), są terenami zamkniętymi.

3. W zakresie zasad zagospodarowania, wskaźników i parametrów zabudowy ustala się:

- a) wysokość zabudowy do 16 m,
- b) powierzchnię zabudowy nie większą niż 80% powierzchni działki,
- c) powierzchnię terenu biologicznie czynnego nie mniejszą niż 5% powierzchni działki.

POZOSTAŁE USTALENIA

1. Z uwagi na skalę rysunku Studium dopuszcza się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego korygowanie do 30 m ostatecznych przebiegów linii rozgraniczających pomiędzy terenami o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, w zależności od zaistniałych uwarunkowań i potrzeb, których nie można było przewidzieć na etapie sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
2. Obiekty infrastruktury technicznej zaznaczone na rysunku studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” stanowią informacje, a doprecyzowanie ich lokalizacji nastąpi na etapie sporządzania planów miejscowych.
3. Wszystkie zmiany przepisów przywołanych w niniejszym studium po uchwaleniu dokumentu, mające wpływ na zagospodarowanie terenu, nie powodują nieważności studium, a sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego będą uznawały przepisy obowiązujące na dzień uchwalania przedmiotowych planów, co będzie zgodne z niniejszym studium.
4. Dopuszcza się pozostawienie dotychczasowych terenów rolnych i leśnych w planach miejscowych mimo wyznaczenia ich w studium pod zabudowę, w szczególności w przypadku nie uzyskania zgody na wyłączenie gruntów leśnych na cele nieleśne.
5. Dla budowli i urządzeń technologicznych dopuszcza się odstępstwo od wysokości ustalonych dla poszczególnych terenów. Odstępstwo to należy określić na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
6. Określone wskaźniki i parametry nie dotyczą usług publicznych, dla których wartości te zostaną ustalone na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

7. Dla wszystkich terenów (jednostek terenowych) dopuszcza się wyznaczenie w planach obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, dróg oraz miejsc postojowych.
8. Określone w Studium wysokości nie dotyczą wysokości dla budowli, w tym m.in.: masztów, wież, obiektów technicznych i technologicznych, dla których wysokości powinny zostać ustalone na etapie planów miejscowych.
9. Dopuszcza się zachowanie przeznaczeń innych niż określone w niniejszym Studium jeżeli wynika to z obowiązujących planów miejscowych.
10. Na terenach położonych za projektowanymi wałami przeciwpowodziowymi umożliwia się realizację zabudowy po wykonaniu planowanych zabezpieczeń.

TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Wyłącza się spod zabudowy:

- tereny zieleni - Z - (za wyjątkiem dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji);
- terenów leśnych - ZL - (za wyjątkiem zabudowy związanej z gospodarką leśną, dróg, wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz zbiorników małej retencji), za wyjątkiem zabudowy związanej z obsługą gospodarstw leśnych na obszarach leśnych zgodnie z właściwymi planami urządzenia lasów;

OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Obszary przestrzeni publicznej w myśl art. 2 ust.6 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.) to obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. W Studium nie wyznacza się nowych obszarów przestrzeni publicznych.

Zadaniem przestrzeni publicznych jest tworzenie wspólnej płaszczyzny do integracji społecznej mieszkańców. Zatem w ramach poszczególnych miejscowości

należy dążyć do tworzenia przestrzeni o charakterze centro-twórczym. Obszary te będą się kształtować wokół usług publicznych oraz terenów sportowych i rekreacyjnych. Ważne, aby przy tym pamiętać o umożliwieniu dostępu do nich osobom niepełnosprawnym. Wskazane jest dążenie do uporządkowania i podniesienia standardu terenów publicznych, w szczególności: parków, zieleńców oraz zieleni towarzyszącej usługom publicznym tak, aby cechowała je jak największa wartość estetyczna.

2 OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU W TYM KULTUROWEGO I UZDROWISKOWEGO

OGÓLNE ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Na terenach podmokłych należy zachować naturalne cechy siedlisk, w szczególności pożądanym jest zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych, terenów leśnych, oczek wodnych i innych zbiorników wodnych.
2. Na terenach leśnych należy dążyć do sukcesywnej przebudowy struktury gatunkowej zadrzewień, stosownie do warunków siedliskowych i presji antropogenicznej. Także przy zalesianiu nowych terenów należy uwzględnić miejscowe uwarunkowania siedliskowe.
3. W celu ochrony środowiska wód podziemnych i powierzchniowych należy:
  - dążyć do sukcesywnej rozbudowy i modernizacji systemu gospodarki wodno-ściekowej na terenach zainwestowanych,
  - wdrażać proekologiczne zasady produkcji rolniczej,
  - zalesiać gleby najsłabszych klas,
  - nie dopuszczać do powstawania nielegalnych składowisk
4. Należy dążyć do ochrony pasów zieleni stanowiących lokalne korytarze ekologiczne oraz bufory od cieków.

5. Na terenach produkcyjnych należy wdrażać najnowsze dostępne techniki i technologie pozwalające minimalizować oddziaływanie na środowisko.
6. Do wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych zaleca się stosowanie odnawialnych źródeł energii.
7. Na terenie gminy występują cenne widokowo stoki i wierzchowiny, które ze względu na duże walory krajobrazowe należałoby właściwie eksponować.
8. Celem ochrony drożności korytarzy ekologicznych zaleca się ograniczenie grodzienia posesji na trasach migracji zwierząt.

OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE PRAWNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY

Obecnie występują tutaj następujące formy ochrony przyrody:

- Pomniki przyrody;
- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Obszar Natura 2000 „Środkowy Dunajec z dopływami” (PLH120088).

W stosunku do wyżej wymienionych form ochrony przyrody obowiązują ustalenia zawarte w wymienionych poniżej aktach prawnych, które będąc dokumentami nadrzędnymi w stosunku do Studium, wyznaczają podstawowe kierunki ochrony środowiska i przyrody na terenie Gminy Chełmiec. Ustalenia te powinny być uwzględniane w aktach prawa miejscowego i decyzjach administracyjnych.

Obszar Natura 2000 "Środkowy Dunajec z dopływami" (PLH120088) zlokalizowany jest w Gminie Chełmiec w rejonach rzeki Dunajec od południowej granicy gminy do wysokości Kumorza. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2018 poz. 1614 ze zm.), ochrona zasobów przyrodniczych na obszarach Natura 2000 opiera się głównie na ograniczaniu działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpływając negatywnie na gatunki, czy pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Nie oznacza to jednak, że na obszarach Natura 2000 nie można realizować żadnych przedsięwzięć – zabronione są jedynie działania mające znaczący negatywny wpływ na cele ochrony obszaru. Ponadto, w szczególnych przypadkach (zgodnie z art. 34 ww. ustawy) istnieje możliwość realizacji działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, jeżeli działania te wynikają z przesłanek nadrzędnego interesu publicznego, udokumentowany zostanie brak rozwiązań alternatywnych oraz zostanie zapewnione wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do utrzymania spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

W granicach Gminy Chełmiec występuje również **Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu**. Zlokalizowany jest głównie wzdłuż rzeki Dunajec i północnej części gminy, w rejonach wsi Kurów, Dąbrowa i Wola Kurowska. Ponadto fragment znajduje się w rejonie wsi Mała Wieś oraz Świniarsko, a także wsi Chomranice i Kunów. Niewielki obszar położony jest także przy południowo-wschodniej granicy gminy. Na tym obszarze występują ustalenia i zakazy wynikające z Uchwały Nr XVII/299/12 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 lutego 2012 r. *w sprawie Południowomałopolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu*, z późniejszymi zmianami.

W gminie zlokalizowanych jest również 17 pomników przyrody. Są nimi zarówno pojedyncze drzewa jak i grupy drzew.

UJĘCIA I ZASOBY WODNE

Na terenie gminy znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Dolina rzeki Dunajec (Nowy Sącz)” (GZWP nr 437), o powierzchni 145 km². Zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą 37 tys. m³/dobę. Średnia głębokość ujęć znajduje się na poziomie około 10 m.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 37 ujęć wód podziemnych, 19 ujęć wód powierzchniowych i ustanowiona jest jedna strefa ochronna obejmująca teren ochrony bezpośredniej. *(Szczegóły przedstawia rozdział 14.6 Obiekty i tereny...)*.

Dla ujęć wody pitnej obowiązują zakazy i nakazy z zakresu ochrony środowiska zapisane w pozwoleniach wodno-prawnych, które dodatkowo wyznaczają granice stref ochrony pośredniej i bezpośredniej wokół tych ujęć. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach tych należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający ich przedostanie się do urządzeń służących do poboru wody,
- zagospodarowywać teren zielenią (obsiać mieszanką niskich traw),
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywania osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Należy zapewnić dostęp do powierzchniowych wód publicznych zgodnie z przepisami odrębnymi, w celu zachowania otulin biologicznych cieków wodnych i lokalnych korytarzy ekologicznych. Nieruchomości przyległe do powierzchniowych wód publicznych można grodzić tylko zgodnie z przepisami odrębnymi.

OCHRONA PRZED HAŁASEM

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.) jako hałas przyjmuje się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Do głównych źródeł hałasu w Gminie Chełmiec należą sieci komunikacyjne oraz nieliczne obiekty przemysłowe. W ramach ochrony przed hałasem należy:

- zapewnić jak najlepszy standard akustyczny środowiska zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dla poszczególnych terenów określić przynależność do kategorii ochrony przed hałasem zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- poprawić stan i utrzymywać odpowiedni standard techniczny dróg wojewódzkich i krajowych w celu ograniczenia ich uciążliwości;
- lokalizować nową zabudowę w odpowiedniej odległości od dróg wojewódzkich i krajowych;
- stosować pasy zieleni izolacyjnej wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg, sąsiadujących z terenami zabudowy mieszkaniowej;
- w przypadku lokalizacji uciążliwych funkcji produkcyjnych lub usługowych stosować zieleni izolacyjną.

OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM

Zgodnie z ustawą z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.) ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

W celu ochrony przed promieniowaniem należy:

- przy lokalizacji instalacji emitujących pole elektromagnetyczne zadbać, aby poziom pól był zgodny z przepisami odrębnymi,
- wprowadzić na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefę ochronną od istniejących i projektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych, zgodnie z wytycznymi zarządcy sieci,
- w granicach pasa technologicznego napowietrznych linii elektroenergetycznych zabronić lokalizowania wszelkiej zabudowy związanej ze stałym pobytom ludzi oraz utrzymywania drzew, krzewów i roślinności przekraczającej wysokość 2 metrów.

3 OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Obszary i obiekty środowiska kulturowego ujęte zostały w rozdziale 8.

1. Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków należy dążyć do pełnej rewaloryzacji i odtworzenia obiektów, obejmując ochroną także ich otoczenie. Działania te wymagają realizacji zgodnie z przepisami odrębnymi odnoszącymi się do ochrony zabytków.
2. W związku z brakiem przyjętego gminnego programu opieki nad zabytkami konieczne jest przystąpienie do jego sporządzenia w celu określenia ustaleń

ochronnych dla cennych obiektów kulturowych oraz należy dokonać aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków.

3. W gminie zlokalizowane są stanowiska archeologiczne, na obszarze których realizację prac ziemnych należy wykonywać zgodnie z przepisami odrębnymi.
4. Na terenie Gminy Chełmiec nie ustanowiono parku kulturowego. Żaden z obiektów zabytkowych zlokalizowanych na terenie gminy Chełmiec nie został uznany za pomnik historii.

4 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

ROZWÓJ SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

W Studium wyznaczono drogi krajowe klasy głównej ruchu przyspieszonego, drogę wojewódzką klasy głównej, drogi powiatowe klasy zbiorczej oraz ważniejsze drogi gminne klasy lokalnej i dojazdowej. Główny układ komunikacyjny stanowią drogi krajowe nr 75 i 28 oraz droga wojewódzka nr 975. Ponadto, planowana jest budowa obwodnicy Chełmca i Nowego Sącza w ciągu drogi krajowej nr 28 o klasie głównej ruchu przyspieszonego, której przebieg zaznaczono na rysunku. Została ona zaprojektowana po zachodniej stronie rzeki Dunajec, równoległe do istniejącej drogi krajowej nr 28. Dla wymienionej drogi krajowej został zaprojektowany nowy most w Kurowie. Istniejący obiekt mostowy zostanie rozebrany i zastąpiony wyżej wymienionym. Na rysunku Studium przedstawiono lokalizację wskazanej nowej przeprawy mostowej. Ponadto, w kierunkach Studium uwzględniono rezerwę terenu dla planowanej drogi o podwyższonym standardzie (tj. droga klasy głównej), która przebiegać będzie wzdłuż wschodniej granicy gminy, w obrębie Świniarsko. Obie drogi będą połączone ze sobą. Ponadto, w planowaną inwestycję drogową zostanie włączona obwodnica zachodnia Chełmca. Zaprojektowane rozwiązanie wpłynie pozytywnie na zmniejszenie natężenia ruchu drogowego przede wszystkim w miejscowościach Chełmiec, Wielogłowy oraz w Świniarsku. W poniższym zestawieniu przedstawiono dokładniejszą charakterystykę dróg w podziale ze względu na zarządców.

Komunikacja drogowa

Drogi krajowe

W gminie swój przebieg mają dwie drogi krajowe DK 28 oraz DK 75. Dla drogi krajowej DK 28 ustalono nowy przebieg z zachowaniem parametrów dla klasy dróg głównych ruchu przyspieszonego. Dotychczasowy przebieg tej drogi zachowa obecną klasę i parametry odpowiadające tej klasie.

Studium zakłada budowę obwodnicy Chełmca i Nowego Sącza w ciągu drogi krajowej DK 28 i zatem zmianę przebiegu tej drogi, z zachowaniem obecnej klasy drogi głównej ruchu przyspieszonego i parametrów odpowiadających tej klasie.

Rozwiązania techniczne projektowanych dróg głównych ruchu przyspieszonego nie mogą zwiększać istniejącego zagrożenia powodziowego i nie mogą kolidować z działaniami planowanymi w ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym.

Drogi wojewódzkie

W północnej części gminy przebiega droga wojewódzka DW 975, którą należy zmodernizować i dostosować parametry do obowiązujących przepisów. Ponadto, droga ta powinna posiadać pas zieleni oraz pobocze i ścieżkę rowerową, co pozwoliłoby zwiększyć bezpieczeństwo i polepszyć komunikację między miejscowościami regionu. Zwłaszcza na terenach zabudowanych niezbędne jest wytyczenie chodnika przynajmniej po jednej stronie oraz utworzenie zatok postojowych, czy przystankowych, aby usprawnić ruch pojazdów.

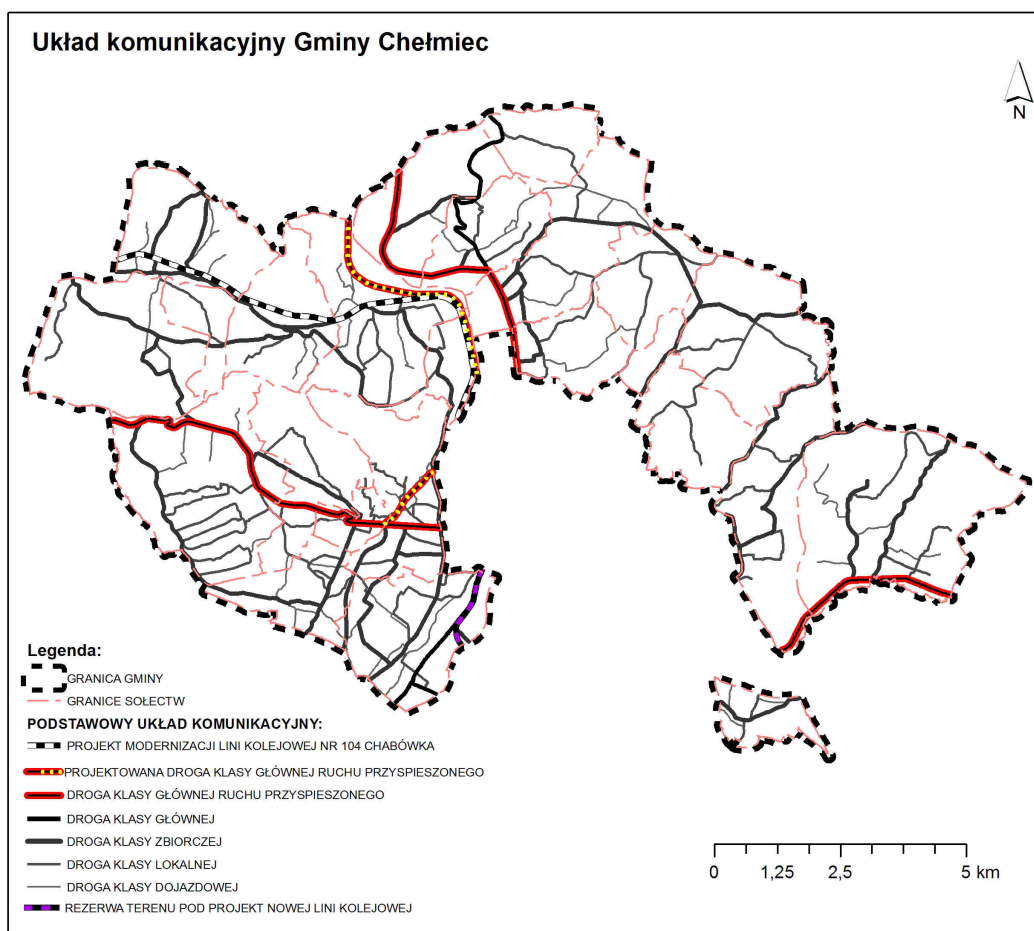
Drogi powiatowe

Studium zachowuje obowiązujące przebiegi dróg powiatowych. Jakość nawierzchni powinna podlegać modernizacji w miejscach najbardziej wymagających oraz dostosowania parametrów do przepisów obowiązujących. Droga nr 1549K oraz droga nr 1548K posiadają niższą klasę niż wynika to z przepisów. Studium zakłada ich dostosowanie do parametrów drogi klasy zbiorczej. Ponadto drogi powinny posiadać pas zieleni oraz pobocze, a na terenach zabudowanych co najmniej jednostronny chodnik i ścieżkę rowerową.

Drogi gminne

Studium zachowuje przebieg dróg gminnych oraz dopuszcza lokalizację nowych w miarę potrzeb. Część dróg gminnych jest zbyt wąska i zaleca się ich stopniową modernizację przy jednoczesnym poszerzaniu do obowiązujących parametrów określonych w rozporządzeniu. W miarę możliwości finansowych zaleca się na terenach zabudowanych i o zwiększonym ruchu pojazdów, tworzenie przynajmniej jednostronnych chodników dla zwiększenia bezpieczeństwa.

- Na etapie przystąpienia do realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć dodatkowe drogi klasy lokalnej i zbiorczej zapewniające obsługę terenów wskazanych pod zainwestowanie.
- Dla usprawnienia komunikacji w gminie modernizacji wymagają zwłaszcza drogi gminne oraz częściowo powiatowe (w tym dostosowanie do parametrów dla klas zgodnie z przepisami odrębnymi). Konieczne jest również zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc postojowych zwłaszcza w rejonach miejsc atrakcyjnych turystycznie.
- Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających na warunkach określonych w przepisach odrębnych.
- Wskazane kierunki rozwoju systemu komunikacyjnego, stanowią jedynie jego główne założenia, które uszczegółowiane winny być na etapie planu miejscowego, w tym możliwa jest zmiana klasy drogi (nie więcej niż o jedną klasę), korekta i/lub uszczegółowienie jej przebiegu.
- Dopuszcza się możliwość korekty przebiegów dróg pod warunkiem zachowania głównych kierunków i powiązań komunikacyjnych.
- W obszarach skrzyżowań dróg należy zabezpieczyć tereny pod realizację inwestycji związanych z węzłami drogowymi.
- Zaleca się wykorzystanie dostępnych technologii i metod mających na celu ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania ruchu samochodowego na środowisko i zdrowie ludzi.
- W przypadku braku technicznej możliwości realizacji pasów zieleni ochronnej oraz ekranów, zabudowę należy odsunąć do odległości, gdzie uciążliwości powodowane przez ruch samochodowy zostaną ograniczone do wartości określonych przepisami odrębnymi.
- Zjazdy z dróg należy planować zgodnie z warunkami technicznymi, z uwzględnieniem ich klasy technicznej.

Ryc. 36 Układ komunikacyjny na terenie Gminy Chełmiec

(Źródło: Opracowanie własne)

Wytyczne do kształtowania obsługi w zakresie parkowania pojazdów

Ustala się realizację minimalnej liczby miejsc parkingowych w obrębie nieruchomości, którą mają obsługiwać, zgodnie z parametrami zawartymi w poniższej tabeli. Dodatkowo zaleca się dalszą rozbudowę parkingów oraz realizację ogólnodostępnych parkingów, w miejscach zgrupowań obiektów użyteczności publicznej i usług. Dopuszcza się ustalanie miejsc postojowych w pasach drogowych pod warunkiem, że nie będą stanowiły zagrożenia i utrudnienia dla ruchu kołowego, pieszego i rowerowego.

Aby zapewnić obsługę mieszkańców miejsca postojowe powinny być realizowane w ilości:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, zabudowy wielorodzinnej: minimum 1 miejsce postojowe na 1 lokal mieszkalny;

- lokale gastronomiczne: co najmniej 1 miejsce postojowe na 5 miejsc konsumpcyjnych;
- biura, urzędy, poczty, banki: co najmniej 3 miejsca postojowe na 100 m² powierzchni użytkowej;
- pozostałe usługi, w tym przychodnie i gabinety lekarskie, itp.: co najmniej 1 miejsce postojowe na 50 m² powierzchni użytkowej i nie mniej niż 1 miejsce postojowe na 1 gabinet/pracownię;
- dla pozostałych terenów i funkcji minimalna liczba postojowych powinna być określona na etapie planu miejscowego;
- dopuszcza się na etapie planu miejscowego wyznaczenie mniejszej liczby miejsc postojowych niż te wyżej wymienione, o ile uwarunkowane jest to warunkami terenowymi, wielkością działki, wielkością przeznaczenia lub istniejącym zainwestowaniem.

Na etapie realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy wskazać miejsca dla osób niepełnosprawnych zgodnie z przepisami odrębnymi o drogach publicznych.

Komunikacja kolejowa

W zakresie komunikacji kolejowej zakłada się korektę przebiegu linii kolejowej nr 104 relacji Chabówka - Nowy Sącz w ramach zadania pn. *"Budowa nowej linii kolejowej Podłęże - Szczyrzyc - Tymbark/Mszana Dolna oraz modernizacja istniejącej linii kolejowej nr 104 Chabówka - Nowy Sącz"*.

Ponadto, na terenie Gminy Chełmiec, w obrębie Świniarsko utrzymuje się rezerwę terenu pod budowę łącznicy pomiędzy liniami kolejowymi nr 104 i 96 (Nowy Sącz Chełmiec - Nowy Sącz Biegonice), relacji Kraków - Podłęże - Piekiełko - Nowy Sącz - Muszyna - przejście graniczne.

Komunikacja rowerowa i szlaki turystyczne

Na terenie gminy wyznaczone zostały szlaki turystyczne prowadzące przez obszary atrakcyjne krajobrazowo i turystycznie. Przebiega tutaj trasa Szlaku Architektury Drewnianej, utworzona w 2001 roku z inicjatywy Województwa Małopolskiego i łączy 255 najcenniejszych zabytkowych obiektów drewnianych w tym kościołów, cerkwi, dzwonnicy, dworów, drewnianych will i skansenów. Kolejną trasą jest Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej, który prowadzi przez miejsca walk, obiektów i materialnych śladów wojennych. Ponadto przez gminę przebiega szlak czerwony, niebieski oraz żółty.

W gminie wyznaczone zostały również trzy ścieżki rowerowe. Pierwsza z nich to Karpacki Szlak Rowerowy utworzony w 2009 roku i liczący 133 km, z czego na terenie gminy Chełmiec zaprojektowano ok. 4,8 km tej trasy. Kolejne dwie ścieżki, to VeloDunajec i VeloNatura (wchodząca w skład europejskiej sieci EuroVelo 11).

W związku z atrakcyjnością turystyczną gminy zaleca się dalszy rozwój sieci szlaków pieszych i rowerowych, które tworzyłyby uzupełnienie bazy rekreacyjnej gminy. Istotne jest przy tym, aby trasy te tworzone były w oddaleniu od ruchu samochodowego, co powinno podnieść komfort korzystania jak i samo bezpieczeństwo.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Ogólne zasady realizacji sieci infrastruktury technicznej

Dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej na wszystkich terenach, w zależności od zaistniałych potrzeb i zgodnie z przepisami odrębnymi. Dla nowych terenów przeznaczonych na cele zabudowy wskazane jest uzbrojenie terenu przed wprowadzeniem zabudowy. Dopuszcza się prowadzenie infrastruktury technicznej w liniach rozgraniczających drogi na warunkach określonych w przepisach odrębnych.

W zakresie **gospodarki wodnej** przyjmuje się następujące kierunki:

- przewiduje się budowę nowej oraz utrzymanie i modernizację istniejącej sieci wodociągowej,

- należy dążyć do objęcia wodociągiem tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione,
- dbanie o właściwe parametry techniczne sieci i urządzeń służących zaopatrzeniu w wodę,
- na warunkach określonych w przepisach odrębnych i szczególnych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z ujęć indywidualnych i zbiorowych w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci wodociągowej.

W zakresie **gospodarki ściekowej** przyjmuje się następujące kierunki:

- przewiduje się budowę nowej oraz utrzymanie i modernizację istniejącej sieci kanalizacyjnej,
- należy dążyć do objęcia zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej tych terenów, na których jest to ekonomicznie uzasadnione,
- dopuszcza się rozbudowę, przebudowę i budowę nowych oczyszczalni,
- odprowadzanie ścieków, może być realizowane do indywidualnych lub grupowych zbiorników bezodpływowych bądź do przydomowych oczyszczalni ścieków do czasu realizacji odpowiedniego systemu kanalizacji, na warunkach określonych w przepisach szczególnych i odrębnych, przy czym w granicach Aglomeracji Chełmiec zakazuje się lokalizacji przydomowych oczyszczalni,
- nie dopuszcza się odprowadzania wód opadowych na nawierzchnie utwardzonych ciągów komunikacyjnych,
- kanalizacja sanitarna i deszczowa musi być prowadzona rozdzielnie,
- należy podejmować działania, które doprowadzą do sytuacji, w której to wytworzone na terenie gminy ścieki będą odpowiednio oczyszczone przed rzutem do odbiornika (wód lub gruntu),
- zaleca się stosowanie rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania skutkom suszy poprzez zwiększenie malej retencji wodnej oraz wdrożenie proekologicznych metod retencjonowania wody,
- odprowadzanie wód opadowych powinno odbywać się na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

W zakresie zaopatrzenia w **energię elektryczną** przyjmuje się następujące kierunki:

- dopuszcza się budowę nowych, modernizację i przebudowę istniejących sieci oraz dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy,
- zaopatrzenie w energię elektryczną będzie odbywać się z istniejącego systemu energetycznego za pośrednictwem istniejących stacji transformatorowych,
- dopuszcza się zaopatrzenie w energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii - instalacji fotowoltaicznych oraz elektrowni wodnych,
- zakłada się lokalizację nowych stacji transformatorowych, w ilości wynikającej z każdorazowego zapotrzebowania,
- w razie konieczności dopuszcza się wydzielenie odrębnych działek, przeznaczonych dla realizacji stacji transformatorowych obsługujących tereny przeznaczone pod zainwestowanie,
- wzdłuż elektroenergetycznych linii przesyłowych 110 kV nakazuje się wyznaczyć pasy technologiczne o szerokości 40 m (po 20 m od osi w obu kierunkach). Wielkość strefy może zostać doprecyzowana na etapie planu miejscowego;
- wyklucza się zadrzewienia o wysokości ponad 3 m w obszarach pod liniami elektroenergetycznymi w pasach nie mniejszych niż:
  - 12,5 m w obu kierunkach od skrajnego przewodu linii WN;
  - 6 m w obu kierunkach od skrajnego przewodu linii SN;
  - 1 m w obu kierunkach od skrajnego przewodu linii nN;
  - wielkość pasów może ulec zmianie, po uwzględnieniu stanowiska zarządcy sieci.

W zakresie zaopatrzenia w **energię ciepłą** przyjmuje się następujące kierunki:

- na terenie województwa małopolskiego wprowadzone zostały ograniczenia i zakazy określone w ramach Uchwały nr XXXII/452/17 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 23 stycznia 2017 roku w sprawie *wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (tzw. uchwała antysmogowa). Reguluje ona

rodzaje paliw jakie można spalać jak również warunki jakie powinny spełniać instalacje do tego przeznaczone,

- zaopatrzenie w energię ciepłą w oparciu o indywidualne lub grupowe źródło ciepła,
- modernizacja oraz budowa nowych obiektów i urządzeń związanych z wytwarzaniem, przesyłaniem i dystrybucją ciepła,
- uwzględnienie przy realizacji nowej zabudowy jego walorów energooszczędności,
- dążenie do zwiększenia pozyskiwania ciepła z odnawialnych źródeł energii.

W zakresie zaopatrzenia w **gaz** przyjmuje się następujące kierunki:

- zakłada się zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej, a do czasu realizacji sieci gazowej zakłada się korzystanie z gazu na dotychczasowych zasadach (butle z gazem),
- dopuszcza się budowę nowych, modernizację i przebudowę istniejących sieci gazowych oraz dostosowanie ich do potrzeb mieszkańców gminy,
- stacje redukcyjne gazu należy lokalizować w miejscach wynikających z przebiegu projektowanej sieci gazowej według potrzeb i przy uwzględnieniu przepisów odrębnych,
- sieć gazową należy lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie **telekomunikacji i sieci teleinformatycznych** przyjmuje się następujące kierunki:

- rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej należy prowadzić w oparciu o przepisy odrębne,
- zaleca się rozwój usług i sieci telekomunikacyjnych w zakresie urządzeń sieci przewodowej oraz bezprzewodowej,
- zaleca się budowę linii światłowodowych,
- ustalone w Studium zakazy i ograniczenia nie dotyczą inwestycji celu publicznego w zakresie łączności, dla lokalizacji których zastosowanie mają przepisy odrębne.

W zakresie **gospodarki odpadami** przyjmuje się następujące kierunki:

- gospodarkę odpadami należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszcza się lokalizację punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych powinny być łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy,
- należy dążyć do podniesienia świadomości społecznej mieszkańców w ramach edukacji ekologicznej, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów oraz ich selektywnej zbiórki.

5 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Na terenie Gminy Chełmiec dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, w zależności od potrzeb. Możliwe są modernizacje dróg gminnych, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.

6 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW O KTÓRYCH MOWA W UST 48 UST. 1

Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym:

- budowa obwodnicy Chełmca (Nowego Sącza) (DK 28),
- budowa nowej linii kolejowej Podłęże - Szczyrzyc (Piekielko) - Tymbark/ Mszana Dolna oraz modernizacja odcinka linii kolejowych Nowy Sącz - Muszyna - granica państwa i Chabówka - Nowy Sącz

- przebudowa drogi DK 75 Brzesko - Nowy Sącz (wraz z obwodnicą Brzeska).

7 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENIE PUBLICZNEJ

W studium nie wyznacza się obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości, obszarów przestrzeni publicznych, ani obszarów rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych. W związku z tym na terenie Gminy Chełmec nie znajdują się żadne tereny, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2018 poz. 1945 ze zm.).

8 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

Niemal cały obszar Gminy Chełmec posiada pokrycie miejscowymi planami. Wyjątkiem jest tutaj duży kompleks leśny między Rdziostowem, Krasnym Potockim a Chełmcem.

Zmiany miejscowych planów będą uzależnione od bieżących potrzeb i zamierzeń inwestycyjnych, a także wynikać będą z wniosków zawartych w ocenach aktualności do tych planów.

9 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

W Gminie Chełmiec przeważają gleby słabych klas IV - V, które łącznie zajmują około 80% powierzchni terenów użytkowanych rolniczo. Z kolei 13% stanowią gleby klas II-III. Zatem przeważają tereny trudne do uprawy i o niskiej ekonomicznej przydatności. Dodatkowe utrudnienie stanowią uwarunkowania terenowe (spływy powierzchniowe, osuwiska). Wszystko to sprawia, że znaczenie rolnictwa w gminie maleje. Należy jednak dążyć do zachowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w szczególności na obszarach najlepszych gleb (II-III klasy).

Mając na uwadze racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz dążenie do podniesienia opłacalności produkcji rolnej, ustala się następujące zasady gospodarowania:

- zapobieganiu procesów degradacji i dewastacji gruntów oraz szkodom w produkcji rolnej powstającym wskutek działalności nierolniczej,
- przeznaczanie na cele nierolnicze nieużytków, a w przypadku ich braku gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych,
- ograniczeniu nawożenia gruntów, zachowania niezadrzewionych łąk i pastwisk, szczególnie na terenach podmokłych,
- rozwijanie działalności agroturystycznej i rolnictwa ekologicznego,
- utrzymanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, jako elementów lokalnego układu powiązań ekologicznych,
- zwiększeniu areалу sadów oraz upraw owocowo-warzywnych i intensyfikację upraw w kierunku rozwoju gospodarki warzywno-sadowniczej i ogrodnictwa.

LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

W Gminie Chełmiec lasy zajmują około 25 % powierzchni całej gminy, z czego wyróżnia się zwłaszcza duży, zwarty kompleks w okolicach Chełmca.

Na terenach lasów będących własnością Skarbu Państwa gospodarkę leśną należy prowadzić w oparciu o plany urządzania lasu dostosowane do poszczególnych warunków siedliskowych. W przypadku lasów nie będących

własnością Skarbu Państwa działalność gospodarczą regulują uproszczone plany urządzania lasów i inwentaryzacja lasów.

Ponadto, dla lasów ustala się:

- utrzymanie istniejących kompleksów leśnych i zalesienie nowych obszarów, na gruntach nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytkach i terenach przeznaczonych do rekultywacji,
- dążenie do wyrównania granicy rolno-leśnej oraz łączenia izolowanych enklaw leśnych,
- kształtowanie zalesień tak, aby tworzyły połączenia między istniejącymi większymi kompleksami leśnymi,
- odnawianie drzewostanów w oparciu o gatunki zgodne z występującymi naturalnymi typami siedlisk przyrodniczych,
- zwiększania areału gruntów leśnych, w szczególności zalesianie terenów przyległych do istniejących kompleksów leśnych i grunty najsłabszych klas bonitacyjnych V i VI,
- dalszą budowę szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, konnych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny, w celu ochrony lasów przed niezorganizowaną penetracją turystyczną,
- budowę ścieżek edukacyjnych w celu zwiększenia świadomości ekologicznej odwiedzających lasy osób.

10 OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na obszarze Gminy Chełmiec obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmują dla rzeki Dunajec:

- a) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%),
- b) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%),

- c) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%).

W miejscach największego zasięgu obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie wystąpienia Q10% obejmują pas o szerokości około 600 m po wschodniej stronie rzeki, do około 1km wzdłuż zachodniego brzegu rzeki w okolicach miejscowości Kurów. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), w głównej mierze pokrywają się z obszarami Q10%. W centralnej części gminy, w rejonie miejscowości Wielogłowy zasięg obszaru zagrożenia powodziowego sięga od wschodniej do drogi krajowej nr 75.

Dla cieków Smolnik, Zagórzanka, Biczyczanka, Jamniczanka, Niskówka, Ubiadek, Wielopolanka, Naściszówka, Łękawka i Łubinka obowiązują obszary szczególnego zagrożenia powodzią określone w oparciu o zasięg zalewu wodą Q1%, zgodnie z opracowaniem pn. *"Studium określające granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni dolnego Dunajca od ujścia Popradu"*.

Według *Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły* w granicach gminy znajdują się inwestycje wykazane jako działania strategiczne:

- zwiększenie rezerwy powodziowej zbiornika rożnowskiego (nr id: 74999);
- budowę lewego wału na Dunajcu w km 101+000-102+030 w Marcinkowicach (nr id: 74420);
- budowa prawego wału na Dunajcu w km 102+240-103+080 w miejscowości Dąbrowa (nr id:74421).

Ponadto konieczne jest uwzględnienie działań służących osiągnięciu celów *Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły*, tak aby nie zaburzać ich realizacji i nie zwiększać istniejącego zagrożenia powodziowego, m.in. poprzez realizację właściwych rozwiązań technicznych.

Zasady zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego regulują przepisy odrębne z zakresu prawa wodnego.

Obszary osuwania się mas ziemnych

W granicach Gminy Chełmiec występują udokumentowane osuwiska aktywne, aktywne okresowo oraz nieaktywne. Ponadto, na terenie gminy występują tereny zagrożone ruchami masowymi. Tereny osuwiskowe występują na terenie całej gminy. Najwięcej jednak znajduje się w rejonie Krasnego Potockiego oraz na zachód od miejscowości Wielogłowy.

Na tych terenach zaleca się rezygnację z zabudowy, a w przypadku uzasadnionych inwestycji należy poprzedzić ją badaniami geotechnicznymi.

11 OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na obszarze Gminy Chełmiec nie występują obiekty i obszary, dla których należałoby wyznaczyć w złożu kopalni filar ochronny.

12 OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na obszarze Gminy Chełmiec nie występują obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.

13 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI I REMEDIACJI

Rekultywacja i rehabilitacja to działania mające na celu przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zdewastowanym i zdegradowanym poprzez działalność człowieka. W przypadku zdegradowanych zabytków architektury i zespołów urbanistycznych zabiegi przywracające im wartość użytkową to rewaloryzacja i rewitalizacja, która dosłownie znaczy: przywrócenie do życia, ożywienie. Celem rewitalizacji jest przede wszystkim znalezienie nowego zastosowania i doprowadzenie do zmiany funkcji obiektów.

Rekultywacji wymagać będzie zwłaszcza wyrobisko pozostałe po eksploatacji surowców naturalnych. Rekultywację należy prowadzić przez podejmowanie działań technicznych i biologicznych zgodnie z ustalonymi wcześniej kierunkami rekultywacji. W przypadku braku takich ustaleń zaleca się prowadzenie rekultywacji w kierunku rekreacyjnym, w którym poprzez odpowiednie ukształtowanie wyrobiska, jego spągu oraz skarp można uzyskać atrakcyjny teren do prowadzenia czynnego wypoczynku. Alternatywnie lub uzupełniająco może być prowadzona także rekultywacja w kierunku leśnym i leśno-wodnym, czyli

wypełnienie wyrobiska wodą i przekształcenie ociosów bocznych w tereny zalesione. Bezwzględnie należy wykonać makroniwelację terenów poeksploatacyjnych polegającą na odpowiednim ukształtowaniu wyrobisk oraz zwałowisk, uregulować stosunki wodne oraz wprowadzić roślinność odtwarzającą warunki biologiczne terenu oraz zabezpieczającą go przed erozją powierzchniową.

Remediacja to poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości, kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się substancji powodujących ryzyko, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu. Na terenie Gminy Chełmiec nie występują obszary remediacji.

14 OBSZARY ZDEGRADOWANE

Obszar zdegradowany to obszar na którym został zidentyfikowany stan kryzysowy. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, definiuje się go jako teren znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa z życiu publicznym i kulturalnym.

Rada Gminy Chełmiec Uchwałą Nr XIX/369/2016 z dnia 20 czerwca 2016 r. zmieniona Uchwałą Nr XX/380/2016 z dnia 29 lipca 2016 r. Rady Gminy Chełmiec zatwierdziła wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy.

Na podstawie dokonanej wcześniej diagnozy zjawisk kryzysowych i analizy wielokryterialnej wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji składający się z trzech podobszarów (przy wyznaczaniu obszarów przyjęto, że obszarem rewitalizacji jest cały obszar zdegradowany):

- Obszar I - "Chełmiec",
- Obszar II - "Wielopole",
- Obszar III - "Dąbrowa".

Obszar I - "Chełmiec" - jest to cały obręb Chełmiec, który znajduje się w centrum administracyjnym gminy i zajmuje powierzchnie ok. 5,6 km².

Obszar II - "Wielopole" - obszar całego obrębu Wielopole; zajmuje powierzchnię ok. 3 km² i zlokalizowany jest w centralnej części gminy, na północ od Nowego Sącza.

Obszar III - "Dąbrowa" o powierzchni ok. 3,6 km² zlokalizowany jest w północnej części gminy. Swoją granicą obejmuje cały obszar obrębu Dąbrowa.

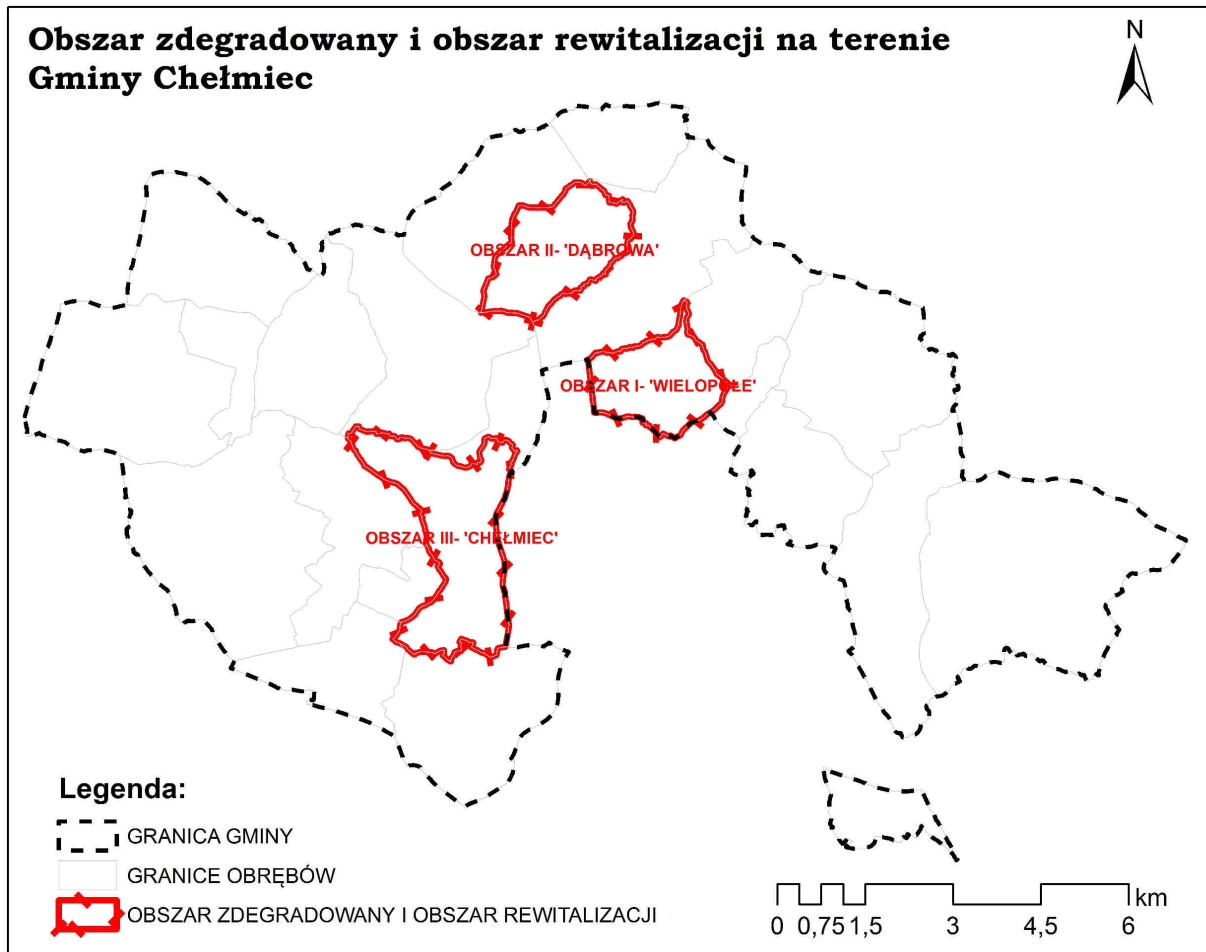
Rada Gminy Chełmiec Uchwałą Nr XXVI/498/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r., przyjęła Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Chełmiec na lata 2016 - 2020. W dokumencie tym wskazanych jest szereg projektów i programów, które mają pozwolić na wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Określono także planowany efekt rewitalizacji: **"Gmina Chełmiec rozwijająca się całościowo w sposób intensywny i zrównoważony pod względem społeczno-gospodarczym jak i przestrzennym, w której wszyscy mieszkańcy uczestniczą posiadając takie same szanse i możliwości. Gmina Chełmiec jako przestrzeń przyjazną, będącą atrakcyjną przestrzenią życiową dla wszystkich mieszkańców."**

Poniższa tabela przedstawia zestawienie poszczególnych projektów dla każdego z obszarów realizowanych w ramach projektów rewitalizacyjnych.

PODOBSZAR	PROJEKT REWITALIZACYJNY
Obszar I „Chełmiec”	Budowa amfiteatru i zagospodarowanie terenu wokół obiektów sportowo-rekreacyjnych
	Budowa centrum rekreacji i sportu w m. Chełmiec
	Wzrost konkurencyjności na rynku firmy MEDIA TRADE SYSTEM poprzez zakup wyposażenia i urządzeń wysokiej jakości a także budowa systemu informacji wizualnej Gminy Chełmiec
Obszar II „Wielopole”	Budowa boisk sportowych w miejscowości Wielopole
	Budowa: chodników dla pieszych powiązana z modernizacją systemu odprowadzenia wód opadowych, oświetlenia ulic wzdłuż dróg gminnych w sołectwie Wielopole, kładki dla pieszych przez rzekę Wielopolanka
	Budowa "Centrum rolnictwa i sadownictwa ekologicznego w m. Wielopole"

**Obszar III
„Dąbrowa”**Budowa i remont obiektów na
rzecz utworzenia Ośrodka
Dziedzictwa Kultury
Niematerialnej MATECZNIK**Tab. 38 Zestawienie projektów inwestycyjnych w Gminie Chełmiec**
(źródło: GPR dla Gminy Chełmiec na lata 2016-2020)

Na poniższym rysunku przedstawiono lokalizację obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Chełmiec.

Ryc. 37 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Gminy Chełmiec
(Źródło: opracowanie własne)

15 TERENY ZAMKNIĘTE I ICH STREFY OCHRONNE

L.P.	NR DZIAŁKI	OBRĘB
1.	203/12	Chomranice
2.	32/3	Kłęczany
3.	32/4	Kłęczany

4.	126/18	Marcinkowice
5	79/4	Rdziostów

Ryc. 38 Zestawienie terenów zamkniętych w Gminie Chełmiec, przez które przebiegają linie kolejowe

16 OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM

Na obszarze Gminy Chełmiec nie wyznacza się lokalnych obszarów funkcjonalnych.

17 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100 KW, A TAKŻE ICH STREFY OCHRONNE

Na terenie Gminy Chełmiec, na terenach oznaczonych na rysunku Studium symbolem **ES**, oraz niektórych terenach oznaczonych symbolem **U/P** oraz terenach **UC** dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz ze strefą ochronną i związanych z nią ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w granicach jak na rysunku Studium.

DZIAŁ III

UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

Podstawę do sporządzenia niniejszego Studium stanowi Uchwała nr XLI/832/2018 Rady Gminy Chełmiec z dnia 8 marca 2018 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmiec".

Projekt Studium został sporządzony zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.) oraz z wymogami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Rozwiązania zaproponowane w niniejszym dokumencie służą przede wszystkim dostosowaniu polityki przestrzennej Gminy Chełmiec do wymogów wymienionej wyżej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz istniejących uwarunkowań rozwoju. Natomiast kierunki zmian w polityce przestrzennej gminy uwzględniają zarówno oczekiwania władz samorządowych jak i mieszkańców oraz pozwalają na zachowanie zasad zrównoważonego rozwoju i kształtowanie ładu przestrzennego. Przyjęte w studium kierunki zagospodarowania przestrzennego zostały oparte na analizie istniejącego zagospodarowania, ocenie zapisów obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz na prognozie potrzeb i celów rozwojowych Gminy Chełmiec.

Na początku dokonano analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy w zgodzie z art. 10 ust. 1 pkt. 5 oraz art. 10 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Uwzględniono przy tym analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne - prognozy demograficzne (w tym migracje) oraz możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy i bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Przyjęte w Studium rozwiązania mają na celu umożliwienie rozwoju Gminy Chełmiec i poprawę jakości życia mieszkańców z jednoczesnym zachowaniem zasad ochrony środowiska przyrodniczego oraz poszanowania dziedzictwa kulturowego.

W strukturze przestrzennej gminy wskazano następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- **M** – tereny zabudowy mieszkaniowej,
- **MM** – tereny zabudowy mieszkaniowej o zwiększonej intensywności,
- **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **ML** – tereny zabudowy letniskowej,
- **U** – tereny zabudowy usługowej,
- **US** – tereny usług sportu i rekreacji,
- **UC** – tereny usług handlu wielkopowierzchniowego,
- **U/P** – tereny zabudowy usługowo- produkcyjnej,
- **PG** – obszary i tereny górnicze,
- **R** – tereny rolne,
- **WS** – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- **ZC** – tereny cmentarzy,
- **ZD** – tereny ogrodów działkowych,
- **Z** – tereny zieleni,
- **ZL** – lasy,
- **ES** – tereny infrastruktury technicznej - energetyka solarna,
- **IT** – tereny infrastruktury technicznej,
- **Tk** – tereny kolejowe.

Granice poszczególnych obszarów odpowiadają dokładnością skali mapy. Ich uściślenie nastąpi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W celu kształtowania ładu przestrzennego m.in. w rozwiązaniach dotyczących rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej przyjęto zasadę nie rozpraszania zabudowy poza ukształtowane istniejące zespoły osadnicze. Rozwój przestrzenny osadnictwa powinien polegać na uzupełnianiu istniejącej struktury osadniczej oraz

jej rozbudowę poprzez dołączanie nowych terenów przylegających do niej. Starano się dzięki temu zminimalizować infrastrukturalne koszty powstawania nowej zabudowy, ograniczyć transportochłonność układu przestrzennego, a także chronić krajobraz i inne komponenty środowiska przed negatywnym oddziaływaniem rozprzestrzeniającej się zabudowy.

Dodatkowo zdefiniowane zostały parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, takie jak minimalna powierzchnia biologicznie czynna, maksymalna powierzchnia zabudowy, które zapewnią rozwój terenów osadniczych w sposób zrównoważony.

W zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, Studium zakłada ochronę, rewitalizację i rehabilitację obiektów o wysokich walorach kulturowych, które mają na celu zachowanie tożsamości kulturowej Gminy Chełmiec.

W celu zapewnienia lepszych warunków bytowych mieszkańcom oraz przygotowania dogodnych warunków rozwojowych na terenach inwestycyjnych, określono warunki dalszego rozwoju systemów infrastruktury technicznej, jak i modernizacji istniejącej.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zm.) studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Niniejsze Studium stanowi więc dokument kierunkowy, określający wytyczne przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, programów inwestycyjnych i operacyjnych oraz innych przedsięwzięć związanych z zarządzaniem przestrzenią. Dzięki temu pozwala na prowadzenie gospodarki przestrzennej w sposób przemyślany, świadomy i przede wszystkim jednolity, a także na rozważne planowanie inwestycji o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.